

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 4

Pentadienis-Friday
Sausis-January 26, 1973

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

JEI GALĖTŲ, VISI BĖGTŲ IŠ SOVIETŲ ROJAUS, — pasakojo jūrininkas Vytautas Gadliauskas New Yorke

New Yorke uoste sausio 19 iš Cristoforo Colombo laivo išlipo buvęs sovietų žvejybos laivyno jūrininkas Vytautas Gadliauskas. Jį pasitiko Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Anicetas Simutis, Balfio reikalų vedėjas J. Bagdonas, Vliko atstovas A. Razgaitis ir Lietuvos Bendruomenės atstovas A. Samušis.

New Yorke, Balfio centro įstaigos patalpose, sausio 20 organizacijų ir spaudos atstovams buvo surengta spaudos konferencija. Balfio reikalų vedėjas atidarė konferenciją, pasveikino svečią naujakurį ir jam Balfio vardu įteikė 100 dol., o taip pat ir ateity pažadėjo paramą. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, apibūdinęs išsilaisvinimo aplinkybes, sveikino ir įteikė anketas Lietuvos pasiūlymams įsigyti. Sveikino ir Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas, LB New Yorke apygardos pirm. A. Vakselis, įteikęs svečiui LB nario knygutę. Po trumpo oficialios dalies į klausimus atsakinėjo pats svečias.

Vytautas Gadliauskas, gimęs 1938 Raseinių apskrityje, tarnavo sovietų žvejybos laivyne kaip jūrininkas — radijo telegrafistas.

1972 rugpjūčio 10 žvejų laivas "Višera" iš Juodosios jūros uosto Kerč, kuriame laivas buvo taisomas, išplaukė į Odėsą bei

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Savaitės eigoje, sausio 15-22; — Sausio 15 atnaujinti Helsinky pasitarimai dėl Europos saugumo konferencijos. — Sausio 15 Izraelio Golda Meir vizitas popiežiui Pauliui. — Sausio 20 prezidento Nixono inauguracija. — Savaitės klimatas palankus Vietnamo sutarčiai.

Lyndon B. Johnson, 36 JAV prezidentas, mirė sausio 22 nuo širdies smūgio.

Sovietų lunochodas sausio 16 nusileido trim dienom į mėnulį.

Izraelis 1951 pareikalavo, kad Vokietija mokėtų Izraeliui reparacijų už kankinimus kaceutuose 1,500 milijonų. Vakarų Vokietija sutiko ir moka. Rytų — ne. Dabar Izraelis kreipėsi į 11 valstybių vyriausybes, kad spaustų Rytų Vokietiją mokėti.

Washingtonas po Vietnamo bylos numato iniciatyvos imtis vidurinių rytų klausimu.

Sovietai sutiko su Vakarų siūlymu derėtis dėl kariuomenės sumažinimo Europoje. Sovietai rytų Europoje laiko 350,000 kariuomenės. Amerika 300,000. Daugiausia Sovietai turi Rytų Vokietijoje — 15-20 divizijų. Derybas pradėti numatyta sausio 31.

Saugumo taryba savo posėdį kovo 15 turės Panamoje. Prieš šį siūlymą tebuvo Amerika, kuri numato, kad ten buvo provokuojamas Panamos kanalo klausimas. Kuba imsis spausti prieš Amerikos "kolonializmą".

PADĖKA

Dr. Ona Labanauskaitė iš Brooklyno išsikėlė į Putnam, Conn., ir perėmė seselių spaustuvės vedėjos pareigas. Ji stropiai redagavo Darbininko pirmą puslapį nuo 1969 sausio 24 — nr. 6 iki 1972 gruodžio 29 — nr. 54 imtinai. Už uolią talką Darbininko leidėjai, administracija ir redakcija dr. Onai Labanauskaitėi širdingai dėkoja.

giamiesiems taisymam. Laivas tačiau pasuko Bosforo kryptim. Kapitonas jau planavo pabėgti ir apie tai žinojo tik jo padėjėjas ir dar vienas jūrininkas.

Įplaukus į Turkijos teritorinius vandenius, kapitonas kiekvienam įgulos nariui, kurių su kapitonu buvo aštuoni, atskirai pranešė, kad jis yra nutaręs pabėgti į Vakarus. Įgulos nariai yra laisvi prie to prisidėti ar ne.

Perplaukus Marmaros jūrą ir Dardanėlius, plaukė tiesiai Graikijos kryptimi. Rugpjūčio 14 "Višera" įplaukė į Atėnų artumoj esantį uostą Piraeus. Čia kapitonas su šešių asmenų įgula paprašė politinio prieglobsčio, kuris jiems buvo suteiktas. 1973 sausio 8 Vytautas Gadliauskas su kitais šešiais "Višera" įgulos nariais italų laivu išplaukė į New Yorką.

Laisvė kvėpuojas V. Gadliauskas džiaugiasi lietuvių iš-

eivijos gausiom organizacijom ir gražia spauda. Su visu tuo dalinai jau galėjo susipažinti būdamas Graikijoje, Lavrion stovykloje, netoli Atėnų. Ten gaudavo JAV laisvųjų lietuvių spaudą. Šiek tiek žinių apie išėivijos lietuvius yra nugirdęs ir anksčiau iš Lietuvos klausomo Amerikos Balso radijo bei tokių laikraščių kaip "Laisvė" (New York) ir "Gimtasis Kraštas".

Baigęs radijo-telegrafistų mokymą, 12 metų plaukiojo įvairiausiose vandenyse. Patiko jūra. Ištrūkti į laisvę neturėjo daug vilties, nes jo pase buvo tik viza nr. 2, neduodanti teisės išlipti svetimuose uostuose.

Didesniuose laivuose šalia kapitono yra ir politinis pavaduotojas — politrukas, bet Vytauto laive to nebuvo.

Graikijos spauda apie jų pabėgimą rašiusi palankiai. Dienraštis "Šiandien" pirmam puslapyje įdėjo nemažą straipsnį su 3

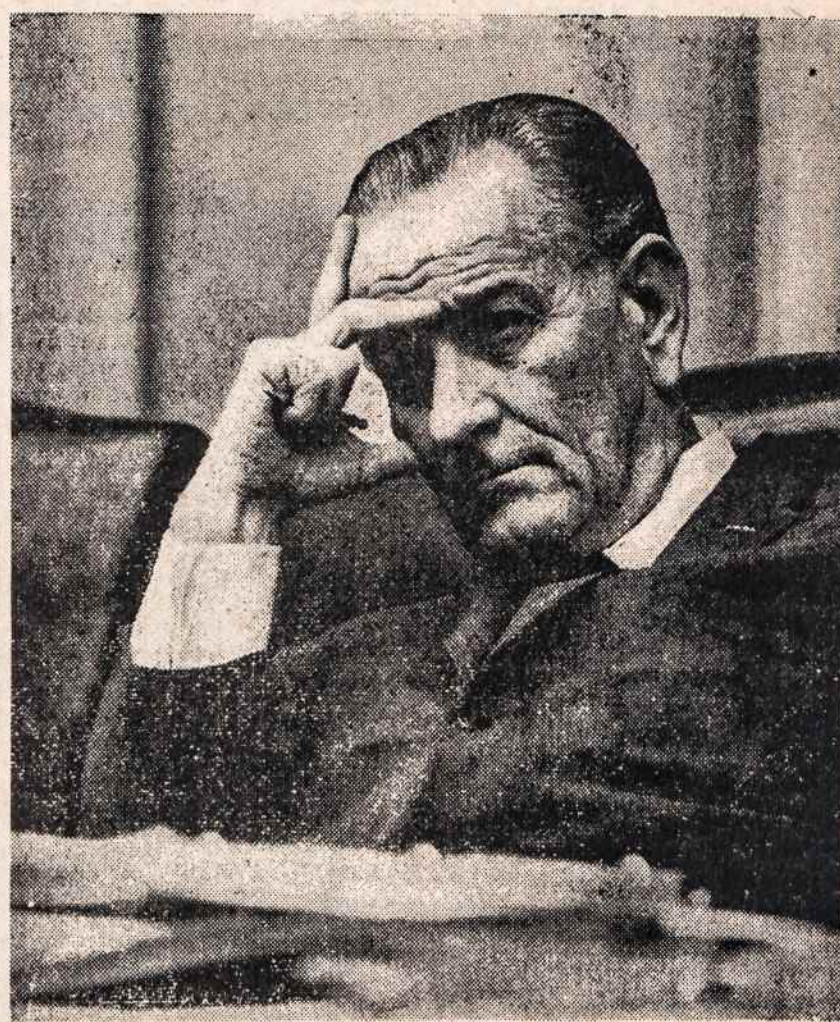
nuotraukom. Paminėjo ir kita spauda.

Amerika traukė, nes čia daugiausia išėivijos lietuvių, stebino išėivių organizuotumas.

Apie bendras okupuotame krašte nuotaikas kalbant, Vytautas priminė nesąs išimtimi, bet tipišku savo amžiaus žmonių troškimų reiškėju. Jei pabėgimo aplinkybės būtų kiek palankesnės, iš sovietiško rojaus spruktų daugelis...

Nedaug kam pavyksta pralaužti geležinę uždangą. Atėnuose (Kamp Lavrion, Athen, Greece) dar liko Antanas Mockapetris, okupuotos Lietuvos "Rūtos" ansamblio narys, aukštai prasimušęs meninėje srityje, išleistas į užsienius, bet pasprukęs iš sovietinės prieštūros Atėnuose (už Vytautą šiek tiek vėliau, iš laivo "Latvia").

Abiem laisvės ieškotojams — tiek Vytautui New Yorke, tiek Antanui Atėnuose — būtina mūsų visokeriopa pagalba.

Lyndon B. Johnson

MIRĖ PREZIDENTAS L.B. JOHNSON

Lyndon Baines Johnson, 36-tasis JAV prezidentas, nuo širdies smūgio mirė sausio 22, pirmadienį, 4:33 val. popiet San Antonio, Texas.

L. B. Johnson buvo gimęs 1908 balandžio 27 Stonewall, Texas. Teisės studijas baigė Georgetown 1935. 1937 išrinktas į Atstovų rūmus ir dar buvo perrinktas penkis kartus kaip kongresmanas. Į senatą išrinktas 1948. Po penkerių metų išrinktas demokratų senatorių lyderiu ir buvo vienas iš sėkmingiausių vadų. 1960 su J. F. Kennedy varžėsi dėl prezidentinės kandidatūros demokratų partijoje. Laimėjęs Kennedy pasiūlė jam viceprezidento vietą ir Johnson ją priėmė. Kai Kennedy, nebaigęs savo prezidentavimo laikotarpio, 1963 lapkričio 22 buvo pašautas, Johnson buvo prisaikdintas JAV prezidentu.

1964 rinkimuose partijos perrinktas prezidentiniu kandidatu, pasikvietęs viceprezidento vietai senatorių H. H. Humphrey, su didžiausia persvara laimėjo rinkimus. Tiesioginių balsų surinko 16 milijonų daugiau, negu jo konkurentas sen. B. Goldwater. Rinkiminių balsų proporcija: Johnsonui 486, Goldwateriui — 52.

Prezidento Johnson šūkis buvo Didžiosios Bendruomenės (The Great Society) kūrimas. Pasiryžė civilinių teisių, socialinio aprūpinimo, švietimo pagalbos įstatymų pravedimu bei karu su neturtu. Populiarumas ėmė mažėti dėl užsitęsusių Vietnamo karo. Antram pilnam prezidentavimo laikotarpiui nebekandidavo ir pasitraukė į privatų gyvenimą savo ūkyje Texas valstijoje.

TURKIJOS SPAUDA APIE BRAZINSKŲ BYLĄ

Turkijos žinių agentūra "Anatolia" 1972 gruodžio 30 paskleidė Turkijos spaudoje pranešimą apie tą dieną įvykusį Brazinskių bylos nagrinėjimą. Štai dalis iš turkų kalbos išversto pranešimo:

"Šiandien įvykusiame teismo posėdyje dalyvavo kaltinamųjų advokatai, Salib Sari, Ilyas Gurbur ir Arif Čavdar ir taip pat Sovietų ambasadi atstovaujantis advokatas kartu su dviem tos ambasados valdininkais.

Kaltinamuosius ginantis advokatas Arif Čavdar kreipė dėmesį į rusų delsimą pristatyti teismui keleivių ir įgulos narių pareiškimus, pastebėdamas: "Šis delsimas aiškiai daromas su tikslu. Komunistinėje santvarkoje pakanka vienos dienos surasti liudininkam ir gauti jų pareiškimą. Rusai deda nepaprastai didesnę pastangą tėvo ir sūnaus ekstradicijai."

Toliau advokatas priminė, kad avantūristai, kurie užgrobė Turkijos orlaivį ir privertė jį skristi į Bulgariją, ten buvo sutikti su sveikinimo šūkiais ir yra vaišinami puikiausiose vilose, tuo tarpu kai jo klientai, tėvas ir sūnus, laikomi kalėjime jau trečius metus.

Į tai atsiliepdamas Sovietų ambasados advokatas Tevfik Arasli pasakė, kad "Nėra taip lengva gauti penkiasdešimt vieno liudininko pareiškimus ir kad yra dedamos pastangos jų gavimą paskubinti." Į gynėjo tvirtinimą, kad kaltinamieji esą nekalba rusiškai pakankamai gerai, Sovietų ambasados advokatas atsakė:

"Aš moku rusiškai. Kaltinamieji kalba rusiškai labai gerai."

Gynėjui reikalaujant, buvo paklaustas rusų kalbos vertėjas, ar kaltinamieji kalba rusiškai labai gerai. Vertėjas atsakė, kad "Kaltinamųjų rusų kalbos mokėjimas yra labai silpnas ir kad jie

nemoka išsireikšti, kad juos būtų galima tinkamai suprasti ir kad jie turi sunkumų bandydami savo mintis išsireikšti."

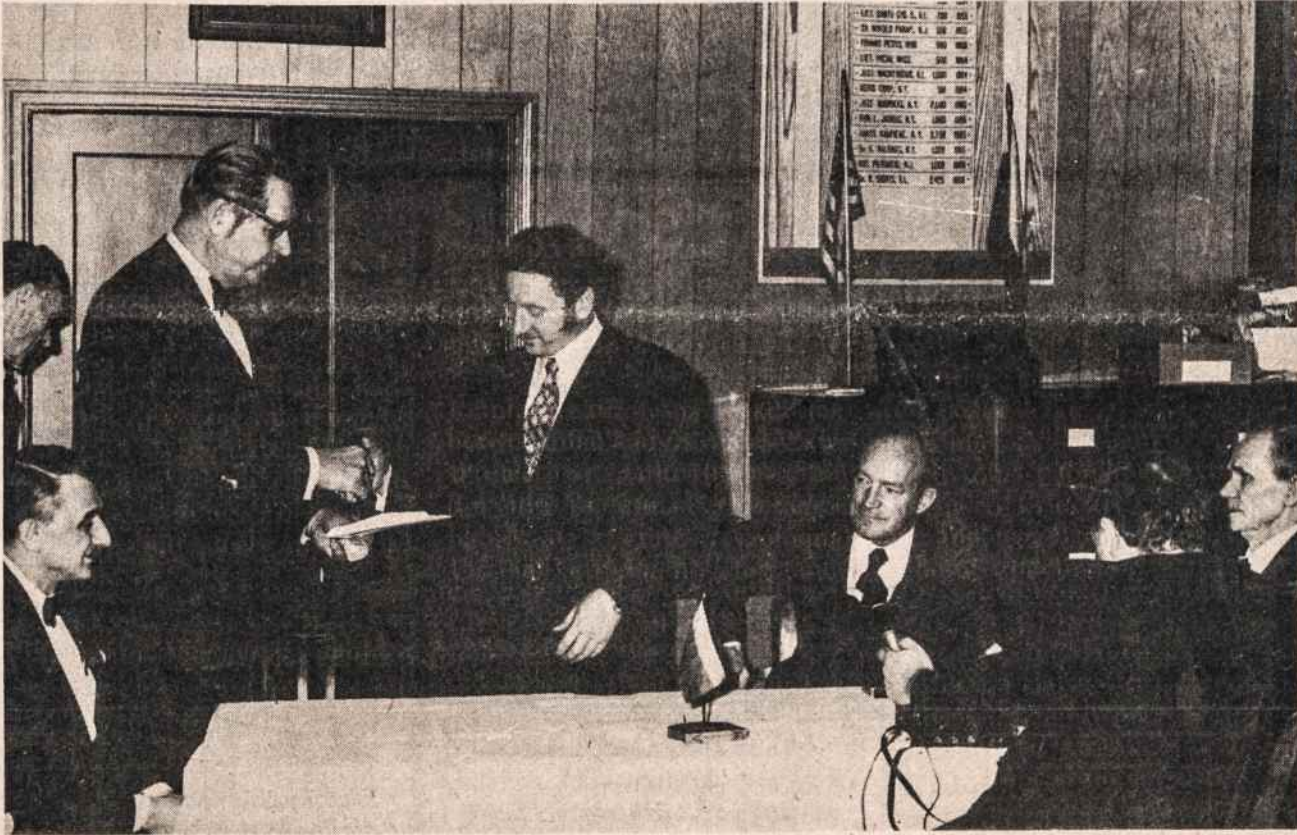
Gynėjo prašymas, kad jo klientai būtų paleisti, buvo atmestas, o bylos svarstymas atidedamas kitai datai." Rep.

POPIEŽIUS IR GOLDA MEIR

Sausio 15 popiežius priėmė Izraelio min. pirm. Golda Meir. Tai pirmas sykis, kad Izraelio valdžios galva lankosi pas popiežių. Meir tuo atsilankymu norėjo sustiprinti savo politinį svorį. Gal dėl to Izraelio spauda ir NYT paskelbė, kad Meir buvo pakviesta pas popiežių. Bet Vatikano spaudos šefas paskelbė, kad ji pati prašiusi audiencijos. Paskelbė taip pat, kad šis atsilankymas nekeičia Vatikano nusistatymo nebūti vienoje ar kitoje pusėje konflikte tarp Izraelio ir arabų. Vatikanas lig šiol nėra pripažinęs Izraelio.

KONFERENCIJOS DĖL EUROPOS LIKIMO

Helsinky po trijų savaitų pertraukos sausio 15 atnaujinti pasitarimai dėl Europos saugumo konferencijos. Tariai 34 valstybių atstovai. Aktualus klausimas: įtraukti į konferencijos darbotvarkę ar ne laisvą tekėjimą tarp idėjų ir žmonių. To siekia vakariečiai. Priešinosi Sovietai. Baiminasi, kad tai padarys įtakos komunistų valdomuose kraštuose. Apsisaugoti nuo tos įtakos sustiprino draudimus susitikti su atvykstančiais iš Vakarų; sustiprino Berlyno sieną. Baimindamiesi, kad vokiečiai sargybiniai gali nešauti į savo tautiečius, įtaisė elektrominius ginklus, kurie pažeria kulkų lietuvių įvairiom kryptim.

Jūrininkas Vytautas Gadliauskas, pabėgęs nuo Sovietų laivo Graikijoje, sausio 19 atplaukęs į New Yorką, sausio 20 jau buvo spaudos konferencijoje Balfio patalpose. Iš k. A. Vakselis — LB apygardos pirm., už jo V. Butkys, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sveikina V. Gadliauską, sėdi Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas, dešinėje — Balfio reikalų vedėjas J. Bagdonas. Prie stalo pokalbį rekorduoja Laisvės Žiburio programos vedėjas R. Kezys. Nuotr. L. Tamošaitis

INAUGURACIJA: Taikos era su valstybinės atsakomybės siaurimu ir privatinės didinimu

Prezidento Nixono antroji inauguracija buvo labai iškilminga savo renginiais, baliiais, pakviestųjų skaičium, o net ir pajamom iš inauguracijos (4 mil.). Kitoj pusėje ir demonstracijos prieš Vietnamo politiką pasižymėjo gausumu ir paauglių chuliganiškumu — degingo Amerikos vėliavas ir kabinio Vietkongo.

Pažymėtina tai, kad priesaikos akte dalyvavo visi senatoriai, bet kongresmanų tik pusė.

Iškilmų rengėjai sąmoningai demonstravo "naująją daugumą" su reikšminga jos dalimi — etniniu elementu.

Prezidento kalba buvo trumpa ir paskaitytą ramiai. "Stovime angoje naujos eros — pasaulio taikos", pradėjo prezidentas ir ėmė vaizduoti Amerikos užsienio ir vidaus uždavinius tos eros akivaizdoje.

Užsienio: Amerika gerbs savo sutartus įsipareigojimus; rems principą, kad joks kraštas neturi teisės savo režimo primesti kitam jėga.

Tačiau praėjo laikai, kada Amerika prisimė atsakomybę už kitų valstybių likimą. Jos turi teisę pasilaikyti savo skirtingas gyvenimo sistemas, bet pačios turi prisiminti atsakomybę jas išlaikyti.

Tose mintyse slypi Amerikos nusiangažavimas pasaulio politikoje.

Vidaus politikoje: Esą turime daugiau galimybių pagerinti švietimą, sveikatą, butus, transportą, aplinką; daugiau galimybių pagerinti įstatymus, bendruomenės padaryti labiau sugyvenamas ir "vykdyti Dievo duotą lygių galimybių teisę".

Tačiau vyriausybė nėra visagalė. Turi patys gyventojai prisiminti daugiau atsakomybės už savo likimą. Tegul kiekvienas save klausia: ne kuo vyriausybė man padės, bet kuo aš pats sau padėsiu.

VIETNAMO SUTARTIS — VASARIO 3?

Prezidento patarėjas Kissingeris sausio 23 vėl išvyko į Parizį sutarties galutinai išlyginti. Saigone buvo paleista žinia, kad sutartis bus pasirašyta vasario 3. Prezidentas Thieu pasijuto turįs sutartį priimti. Taip jam patarė ir senatoriai Goldwateris bei Stennis. Kitaip gali netekti Amerikos paramos.

Sutarties tekstas nepaskelbtas, bet spėjama, kad jis nedaug kuo skiriasi nuo spalio 16 paskelbtų devynių punktų. P. Vietname paliekama Šiaurės Vietnamo 145,000 kariuomenės; tarptauti-

bė man padės, bet kuo aš pats sau padėsiu.

Bendra kryptis amerikiečiams: Atėjo laikas atnaujinti tikėjimą savimi ir Amerika. Mūsų vaikai turi būti mokomi nesigėdyti savo krašto, nesigėdyti savo tėvų, nesigėdyti Amerikos įnašo ir jos rolės pasaulyje.

Pabrėždamas asmeninę atsakomybę, siaurindamas valdžios kišimąsi, Nixonas atsiribojimo nuo kitos krypties, kuri siekia gyvenimą suvalstybinti ir suunifortinti.

nės kontrolės paliaubom prižiūrėti būsią 2,000 karių. Demilitarizuota zona laikinai paliekama, iki pat Vietnamas išspręs savo likimą.

Kovodamas prieš sutartį, Thieu laimėjo tris mėnesius laiko. Per tą laiką suspėjo pasirušinti naujai padėčiai, gauti Amerikos karinės paramos. Bet tuo pačiu laiku ir Sovietai sustiprintai gabena tankus, priešlėktuvinius pabūklus, lėktuvus, raketas ir kviečius į Š. Vietnamą nuo gruodžio 30 sustabdyto bombardavimo.

1973 METAI ŽADA BŪTI EUROPOS METAIS

Politinis klimatas prieš Europos saugumo konferenciją

Politiniai komentatoriai rašė, kad tarptautinėje politikoje šie metai bus Europos metais. Tai rašydami, turėjo galvoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją. Joje turės aiškėti, ar Europa taps savarankiška didžiąja galybe, ar pasiliks toliau Amerikos militarinėje globoje bei apsaugoje, ar pasivirs į Sovietų įtakos orbitą.

Pernykštis žingsnis Sovietų naudai?

Tas žingsnis tai Rytų ir Vakarų Vokietijų santykių "sunormalinimo" sutartis.

The Chr. Sc. Monitor sausio 15 paskelbė straipsnį Laszlo T. Kiss, Fordhamo universiteto doktoranto, vengro, kuris šią sutartį pavadino "Stalino galutinio laimėjimu". Laimėta Sovietam tai, ko siekė Stalinas — tvirta koja atsistoti Europos širdyje. Dabar tai įvyko, Vokietijai sutikus su status quo; palaidojus bet kokią realią prasmę apsisprendimo principui, nors lūpos jį iš papratimo tebekarvoja.

Sovietam svarbu esamą padėtį laikyti "sunormalinta"; svarbu tokiu būdu užtikrinti saugumą Vakaruose. Dabar jie galės karines jėgas labiau telkti prie Kinijos sienos. Jie žino, kad saugumo konferencija jau rimtai nebekels klausimo dėl pusės Europos, kurią Stalinas laimėjo ginklu ar iš Rooseveltto malonės.

Autorius kreipia dėmesį, kad New Yorko, Paryžiaus, Londono komentatoriai šį santykių tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos "sunormalinimą" sutiko su entuziazmu, išskyrus vieną NYT C. L. Sulzbergerį. Sulzbergeris rašė, kad Sovietų pastatytas Rytų Vokietijos Honeckeris laimėjęs pripažinimą, kelia į J. Tautas, "jokios kainos" nemokėdamas. Ne be pagrindo Rytų Vokietija sutarčiai pasirašyti parinkusi gruodžio 21 — Stalino gimimo dieną.

Kur link naujieji Europos vairininkai?

Pokarinę Europą atstatė de Gasperi, Adenaueris, Schumanas, de Gaulle. Jie buvo didelio masto valstybininkai. Jie buvo ir krikščioniškų principų žmonės. Bet tie didieji jau praėityje.

Europos vairininkai dabar yra naujesnės generacijos. Kažkaip likimas lėmė, kad žymieji jų yra net asmeniniai draugai, kurie vadinasi vienas kitą "tu" — Austrijos, Vokietijos kancleriai, Švedijos, Danijos ministrai pirmininkai. Jie visi socialistinės krypties.

Ši kryptis sustiprėjo ir rinkimuose pralenkė krikščioniškąją — Vokietijoje, Austrijoje. Rinkimai parodė ją sustiprėjus ir Olandijoje (ar net tolimojoje Australijoje). Jei galima tikėti opinijos duomenim, tai ir Prancūzijoje kovo mėnesio rinkimuose gali laimėti socialistų blokas.

Nauji vairininkai ieško naujų kelių. Jie argumentuoja: praėities "šaltas karas" nieko pozityvaus nedavė (o iš tikrųjų pozityvu tai, kad jei tie vairininkai dar gali šiandien Europą valdyti, tai tik "šaltojo karo" dėka; jei jo nebūtų pradėjęs prezidentas Trumanas, tai ir vakarų Europa šiandien greičiausiai būtų virtusi sovietiniais satelitais!). Jie samprotauja, kad "realizmas" diktuoja "lankstesnį kursą".

Jiem neimponuoja "principai" — net ir toki kaip apsisprendimo teisė. Jie pragmatikai — žiūri šios dienos galimos naudos. Pirmoje eilėje ekonominės naudos. Jiem imponuoja sovietinė jėga ir galima su ja prekybos nauda.

Tačiau šiuo metu, anot Monitor politinio redaktoriaus J. C. Harsch, tarp europinių sąjungininkų Amerika susikeitė vietom su Sovietų Sąjunga. Europiniai sąjungininkai užmiršo sovietines invazijas į Vengriją ir Čekoslovakiją. Užmiršo, kad Amerikos atominis skėtis juos gina nuo Sovietų. Jie ėmė tikėti, kad sovietinio pavojaus nebėra, o neramumų šaltinis esanti Amerika. Ir Amerika esanti dabar nepopuliariausia Europoje. Jie ėmė šaukti prieš Amerikos politiką Vietname. Tai daro ne gatvės vaikėzai, bet valstybių vairuotojai.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS:

GANYTOJAS NUĖJO PAS AVIS

Papiežius Paulius Bernelių mišias laikė prie tunelio ankos 25 mylios nuo Romos. Buvo tai ženklas, kad vyriausias ganytojas eina pats pas avis, nelaukdamas, iki jos rinksis į menu ir auksu papuoštą baziliką. Buvo tai ženklas ir mažesniems ganytojams ieškoti ryšio su ganomaisiais.

Romos kai kurie laikraščiai tuo pasipiktino: esą papiežius šimtus pareigūnų ir darbininkų tą vakarą atitraukęs nuo šeimų vien tam, kad papiežius parodytų šį ženklą. Mada dabar kritiškai žiūrėti į papiežių. Bet ši kritika panaši į kritiką Marjajai, kada ji aliejais patepė Viešpatį. Juk tuos kvėpalus buvę galima brangiai parduoti ir pinigų išdalyti neturėliam. Žinomas Viešpaties atsakymas, kuriuo tuos kritikus sugėdino...

Naujų metų kalboje

Naujų metų kalboje kardinolų kolegijai papiežius Paulius minėjo taikos reikalą Vietname, šiaurės Airijoje. Pagal N. Cath. Register informaciją minėjo ir taikos reikalą tarp Izraelio bei arabų. Minėjo komunistų vykdomą tikėjimo persekiojimą. Bet įsakmiai teminėje tik persekiojimą Albanijoje.

New Yorko kunigam kard. Cooke

New Yorko arkivyskupas kard. Cooke 700 kunigų susirinkime davė griežtas direktyvas šios dienos mišiatyje. Viena, atsisūvelgdamas į anketų duomenis, kad nuo 1967 iki 1971 metų bažnyčias lankančių skaičius sumažėjęs 26 proc.; kad vidurinių mokyklų mokiniai nustoję sekmadieniais mišių klausyti, įpareigojo kunigus, kad šioje srityje jie būtų griežti; taip pat, kad netoleruotų sekso palaidumo. Antra, pažymėjęs, kad

Kiek traukia Europą Amerika?

Amerika pokarinę Europą apgynė nuo komunizmo, išgelbėjo iš ūkinės krizės. Amerika suorganizavo ir pati dalyvauja apsaugai nuo sovietinės agresijos — Nato.

Tačiau šiuo metu, anot Monitor politinio redaktoriaus J. C. Harsch, tarp europinių sąjungininkų Amerika susikeitė vietom su Sovietų Sąjunga. Europiniai sąjungininkai užmiršo sovietines invazijas į Vengriją ir Čekoslovakiją. Užmiršo, kad Amerikos atominis skėtis juos gina nuo Sovietų. Jie ėmė tikėti, kad sovietinio pavojaus nebėra, o neramumų šaltinis esanti Amerika. Ir Amerika esanti dabar nepopuliariausia Europoje. Jie ėmė šaukti prieš Amerikos politiką Vietname. Tai daro ne gatvės vaikėzai, bet valstybių vairuotojai.

santykiai tarp klebonų ir jų asistentų kai kur yra neleistinai nežmoniški, sakėsi to netoleruos ir įspėjo, kad tie santykiai būtų broliški ir palaikomi žmoniškom manierom. Taip pat įspėjo mandagiai elgtis ir su tikinčiais, kurie ateina į kleboniją ar su kuriais susitinka parapijos susirinkimuose. Trečia, bažnyčioje ir mokyklose tikėjimo tiesos turi būti aiškiamos pagal tradicinį ortodoksišką Bažnyčios mokslą.

Brooklyno vyskupas apie mokyklas

Brooklyno vyskupas pranešė,

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Paleckis rusiškesnis už Brežnevą

Sov. Sąjungos 50-šimtmečiui paminėti "Lit. ir Menas" (1972. XII.30) išspausdino Justo Paleckio straipsnį "Didingoji šeima". Savo pagieža nepriklausomai Lietuvai, istorijos klastojimu, Rusijos garbinimu ir isterikos pakulimu šis straipsnis pralenkia ir ankstesnius Paleckio žurnalistinius perlus. Kaip Lietuva 20 metų liko atskirta "nuo Tarybų šalies?" Paleckio paaiškinimas: "Ne didvyriškos nepriklausomybės kovos", kaip skelbia buržuazinė istorija, bet fon der Golco ir landesvero divizijos, anglų laivynas, Bermonto-Avalovo baltagardiečių bandos, baltalenkių legionai ir kitos tarptautinės intervencijos sutelktos ginkluotos pajėgos nulėmė buržuazijos įsigalėjimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje". Nepriklausomybės laikmetis? "Vakarų kapitalistų pusiau kolonijų" padėtis, "žiauriausias teroras". Išsismaginęs, Paleckis pasirodo maskviškesnis už Brežnevą, pavadindamas

Ne be atsakomybės dėl to ir pati Amerika. Ryšius traukyti su europiniais sąjungininkais pradėjo Amerika 1956 nuo Sueso krizės, kada Amerika atsistojo šalia Sovietų prieš Angliją ir Prancūziją dėl Sueso karo; kada Amerika atsakė duoti lėktuvų paramos Prancūzijai prie Dien Bien Phu; kada įtarimą sukėlė staiga nuvertindama dolerį.

Amerika pastūmėjo į Sovietus ir europinius sąjungininkus. Pastūmėjo į prekybinius santykius. Pritarė ir Vokietijų sutarčiai, nes ir prezidentas Nixonas laikomas pragmatiku!

Kad Europa stotų saugumo konferencijoje kaip politinis vienetas, šiuo tarpu maža vilčių. Kiekvienas europinis narys skuba Maskvon skyrum.

Šio meto padėtis Europoje žada laimingus 1973 metus Sovietam, — mano minėtasis Monitor redaktorius Harsch.

Tokis yra klimatas Europos saugumo konferencijai.

kad nuo ateinančio rudens kai kurios vyskupijos išlaikomos vidurinės mokyklos bus uždarytos dėl pinigų ir mokinių stokos. Vyskupijos parama mokyklom 1972-3 siekia 2,300,000 dol. Tikima, kad 1973-4 bus 1,500,000. Pakeliamas ir mokėtis už mokslą: 1969 m. buvo 300; 1970 — 600, o 1972 — 700.

Oklahomos mieste Gailestingumū liginė per 25 metus kasmet surengdavo prakartėlę. Šiemet prieš pat Kalėdas visas prakartėlės statulas kažkas pavogė. Paliko tik asilą. (Matyt, vagis: apsvartė, kad asilo rolę gali vaizduoti jis pats).

Lietuvą bei kitas Pabaltijo valstybes "atsilikusiomis tautomis", kai Brežnevas savo gruodžio mėn. kalboje pripažino, kad prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos "įstojimą į Sąjungą jų negalima buvo priskirti prie atsilikusių nacionalistinių pakraščių".

Aprašęs Lietuvos, anot jo, pasakiškus pasikeitimus sovietinėje santvarkoje, Paleckis savo rūstybę nukreipia į jo įsivaizduojamus šmeižikus ir pliuropėjus, kurie esą tauškia apie kažkokį rusišką kolonializmą. Pasak jo, "didi ir galinga rusų tauta teikia nesavanaudišką pagalbą broliškoms respublikoms ir tautoms". (Elta)

DAILININKUS ŽABOJA

Lapkričio pabaigoje įvyksiam "Lietuvos TSR Dailininkų sąjungos" pirminės partinės organizacijos susirinkime dailininkai-komunistai pareiškė daug nepasitenkinimo ir savo jaunaisiais ir vyresniaisiais kolegoms. Pasak "Literatūros ir Meno" (1972.XII.2), jaunųjų nuodėmės yra: "susmulkinimas, kameriškumas, formos ir turinio neatitikimas". Dailininkų visuomeninė veikla susilaukė "nemaža kritinių pastabų". Partiečiai dailininkai pareikalavo, kad Dailininkų sąjunga pagerintų "politinį" ... savo narių vietimą", o dailininkai atvirai pasisakė "prieš įvairias socialistinio realizmo menui svetas, prisitaikėliškas idėjines ir estetines pažūras, prieš tokią kūrybą". (Elta)

Tautinė forma

Po antrojo pasaulinio karo sugrįžę į Lietuvą bolševikai rusai skelbė šūkį: "Tautinė forma, socialistinis turinys!" Pagal jį turėjo būti tvarkomas visas kultūrinis gyvenimas. Tuo pačiu metu mėsos parduotuvių vitrinose vietoj tikrų mėsos gaminių — kumpių, dešrų buvo sudėti mediniai, nudažyti pavyzdžiai. Žmonės žiūrėjo ir paslapčiom vienas kitam sakė: "Tautinė forma, socialistinis turinys".

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 429 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; Šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Firmos rūbės lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimama užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sriubus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventinės, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5136.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklūkuriami ir veitvi pristatomi ir visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAvenport 6-3150

Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietais)
VIESBUCIAI	GRUPĖMS
LAIVAI (Cruiser)	JAUNIMUI
AUTOBUSAIS idomių vietų lankymas	SEIMOMS

New Jersey State Arts Center reikalų vedėjas su baltų tautybės pirmininkais. Iš k. Juhan Simanson — estas, Ernest Donis — latvis, inž. Valentinas Melinis — pirm. ir Friderick W. Weck — Arts Center reikalų vedėjas.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūrta. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbtųjų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Inauguracijos šviesose

Prezidento Nixono inauguracijai pagausėjo balsai apie jį spaudoje. Daugiausia pikti balsai. Pikti, kam jis liepė bombarduoti; kam nepasiklausė Kongreso; kam nepasakė televizijai ir spaudai, ką ir kodėl jis darys. Pikti, kam jis kiekiau suima valdžią į savo rankas.

Pro piktus balsus ryškėjo ir prezidento valdymo žymės. Anot Stewart Alsop, Nixonui valdymo "modelis" esąs de Gaulle ir Woodrow Wilson. Nixonas ne sykį kartojęs de Gaulle rašytą mintį: esą vadai turi išsilaikyti tam tikroje distancijoje ir mistikoje.

Nixonas tikrai laikosi atokiai. Jis pabėga iš Washingtono ir vienas sau gilina, svirsto, sprendžia problemas. Jis, kaip Schilleris apie Tellį sakė, jaučiasi galingas vienas.

Mistikos atmosferą sudaro jo mokinėjimas laikyti paslaptį ir sprendimuose staigūs posūkiai. Posūkiai pagal pragmatiską realybės supratimą (kelionė į Pekiną ir Maskvą, įsakymai bombarduoti ir bombardavimą atšaukti, ūkinės kontrolės atšaukimas). Tai nustebina tiek savuosius, tiek sąjungininkus.

Nixonas yra su kovos polinkiais. "Aš tikiu kova — kova tiek rinkimų lauke, tiek įstaičioje", citavo jo žodžius Time. Ir Nixono kelias iki Baltųjų Rūmų ir jo politika Baltuosiuose Rūmuose yra ištisinė kova. Kova prieš oponentus Kongrese, prieš establishmentą, prieš komunikacijos atstovus.

Kovoja Nixonas savo oponentus ignoruodamas. Savo jėgą paremia rinkimuose jam duotu pasitikėjimu — 61 proc. Pasiuria savo skelbta "nauja dauguma". "O kas jus išrinko?" gali būti jo atsakymas jį kritikuojančiam laikraščiui. (Ir inauguracijos rengėjai norėjo demonstruoti "naują daugumą", primindami įsakymai apie etninio elemento atstovavimą inauguracijoje).

Ar tokis prezidentas tinka šiem laikam, ar prezidento, kuris su mase susilieja ir vykdo establishmento valią, sprendimas priklauso jau atskiro asmens nusistatymui?

Perversijos epidemija

To, kas darosi Amerikoje ir kitame Vakarų pasauly, negali kitaip pavadinti kaip žmogaus perversija.

Perversija reiškia žmogaus prigimties iškrypimą. Būdavo kalbama apie perversiją seksualinėje srityje. Dabar perversija apėmė kitas žmogaus sritis. Labiausiai moralinę sąmonę, pagal kurią įvykiai vertinami kaip moralūs ir nemoralūs.

Tebūtų moralinis jautrumas, kai žmogus piktinasi žudymais ir sako, kad sąžinė jį verčia imtis prieš juos prievartos. Bet yra jau perversija, kada tas moralinis jautrumas yra suskilęs; kada šaukiama prieš civilinių gyventojų žudymą šiaurės Vietname, o tylima dėl Drezdene išžudytų 130,000. (Tylima gal dėl to, kad to žudymo buvo prašęs Stalinas?).

Perversija yra, kai Hanoi ir Haiphonge 1,500 civilinių asmenų nužudymas prilyginamas prie Hitlerio žudynių kacetuose, o tuo pačiu metu tylima apie 2,000 civilinių gyventojų, kuriuos išžudė komunistų raketos An Loc mieste.

Perversija, kada siūloma nutraukti pagalbą Graikijai dėl demokratiškos laisvės nebuvimo, o siūloma parama Sovietų Sąjungai, kurioje laisvės yra uždarytos į bepročių namus.

Ši perversija yra palietusi labiausiai visuomenės viršūnes, tiek Amerikoje, tiek Europoje. Virsdama epidemija ji tiesia kelią arba į anarchiją arba į diktatūrą. O gal... po pirmosios į antrąją?

Mirtis ir laidotuvės

Sausio 11 šį pasaulį paliko dar vienas mūsų vyresniosios kartos veikėjas: kun. Norbertas Pakalnis, ilgametis Marijos Apreiškimo parapijos klebonas Brooklyne. Mirties žinia nebuvo staigi, nes velionis, sulaukęs gražaus amželio, gyveno pensininku ir kentėjo įvairius sveikatos nepriteklus. Tačiau visuomenė išgyveno gilų gailėsį ir atidavė tinkamą pagarbą žmogui, kuris jos labai dirbo.

Laidotuvėmis rūpinosi dabartinis Apreiškimo parapijos klebonas, kun. Pranciškus Raugalas, ir Brooklyno vyskupija. Apeigos taip buvo sutvarkytos, kad tinkamą pagarbą velioniu galėjo išreikšti visi — lietuviai ir kitataučiai. Kun. Norbertas Pakalnis iškilmingai pašarvotas buvo žinomoje Shalins šermentinėje Woodhavene. Ten sekmadienį ir pirmadienį lietuvių visuomenė galėjo velionį matyti ir melstis už jo sielą. Sekmadienio vakarą, susirinkus žmonėms bendrai maldai, kun. Norberto Pakalnio asmenį bei veiklą apibūdino T. Leonardas Andriekus, O.F.M. Pirmadienio vakarą, jo kūną pernešus į Apreiškimo bažnyčią, mišias laikė dabartinis klebonas sykiu su vienuolika lietuvių kunigų. Pamokslą pasakė kun.

DAR VIENAS AŽUOLAS LŪŽO

Kun. Norbertui Pakalniui mirus

T. LEONARDAS ANDRIEKUS, O.F.M.

Kun. Norbertas Pakalnis jaunystėje, kai atvyko į Ameriką.

Kun. N. Pakalnis Apreiškimo parapijoje 40 valandų atlaidų metu. Kairėje kun. J. Scharnus, dešinėje kun. A. Petrauskas, toliau kun. J. Pakalniškis. Nuotr. V. Maželio

Jonas Pakalniškis. Antradienio rytą laidotuvių koncelebruotas mišias laikė Brooklyno auzgliauras vysk. J. Boardman. Dalyvavo ir kiti trys Brooklyno vyskupai — J. Denning, Ch. Mulrooney ir J. Snyder. Atsisveikinimo pamokslą pasakė Maspetho lietuvių parapijos klebonas kun. P. Bulovas. Mišiose dalyvavo apie 80 kunigų, lietuvių ir kitataučių.

Po užkandžių, paruoštų mokykloje, jo giminės ir daug kas iš kunigų bei pasauliečių važiavo į Šv. Jono kapines palydėti kun. Pakalnio karsto į duobę. Ten maldas atkalbėjo kun. Pranciškus Raugalas. Pabaigo sugiedota Viešpaties Angelas ir Lietuvos himnas.

Ieškojimai jaunystėje

Kun. Norberto Pakalnio žemiškojo gyvenimo kelias netrumpas — 84 pilni metai. Jis prasidėjo Lietuvoje, o nusitęsė ir užsibaigė Amerikoje. Tai kelias, kuriuo nurieda mokslo, pastoracijos ir visuomeninės veiklos metai.

Velionis gimė 1888-tais spalio 29 Utenos parapijoje. Gimnazijos mokslą pradėjo Liepojoje, tęsė Rygoje ir Maskvoje. Jaunolio širdį traukė darbas gimtame krašte — jis stėjo į Kauno Kunigų Seminariją ir 1912 ge-

gužės 27 buvo įšventintas kunigu. Pastoracinį darbą pradėjo sąmoningu lietuviu, nepasidavęs svetimoms įtakoms. Visą gyvenimą jį lydėjo seminarijos rektorius Maironio patriotinė dvasia.

Bet gimtajame krašte kun. Norbertui Pakalniui neilgai teko veikti — vos trejus metus. Pabuvęs Anykščių ir Utenos parapijų vikaru bei kapelionu, 1915 m. pasuko į Ameriką, atsižadėjęs ką tik gautos kapeliono vietos Panevėžio gimnazijoje. Išvykimą iš Lietuvos nulėmė pastoraciniai poreikiai. Amerikoje anuomet organizavosi lietuvių katalikų parapijos, o labai trūko savų dvasininkų. Kun. Pakalnis, gavęs kun. N. Petkaus kvietimą, pasiryžo keliauti į užmarį bent laikinai.

Pirmoji darbo vieta buvo Apreiškimo parapija Brooklyne. Bet čia, vos sustojus, paaiškėjo, kad Maino valstybėje yra apie 1000 lietuvių katalikų visiškai be savo kunigo. Tikėdamasis ten suorganizuoti parapiją, kun. Pakalnis netrukus išsikėlė į Amerikos šiaurę ir sustojo Lewistone. Deja, Portlando vyskupas parapijos organizavimui nebuvo palankus. Kun. Pakalniui greit prisiėjo išsikelti — šį sykį į Chicagą.

Chicagoje imigrantui kunigui prasiverė platesni akiračiai. Ten jis, vikarudamas Šv. Kryžiaus ir Apvaizdos parapijose, dar surado laiko studijuoti. Tuo metu jis Chicagos universitete sociologijos ir psichologijos mokslus baigė bakalauru, o Loyolos universitete politinius mokslus — magistro laipsniu. Kun. Pakalnis galvojo, kad savo mokslą geriausiai galės pritaikyti atsikūrusioje tėvynėje. Ta mintim, "Saulės" Draugijos kviečiamas Utenos gimnazijos direktoriumi, 1922 grįžo į Lietuvą. Reikalai gi klostėsi kitaip — švietimo ministerija gimnazijos direktoriumi iš karto jo nenorėjo tvirtinti ir pasiūlė mokytojo vietą "Aušros" gimnazijoje Kaune. Tuo pačiu laiku atėjo ir kitas pasiūlymas — iš Teologijos-Filosofijos fakulteto, būtent, vykti Anglijon ir ruošti profesoriai. Kun. Pakalnis pasirinko Oxfordo universitetą ir ten 1922-1923 studijavo anglų kalbą bei literatūrą, bet, nega-

(nukelta į 4 psl.)

SLINKO IR SLENKA Į MAŽĄJĄ LIETUVĄ IŠ DVIEJŲ PUSIŲ...

Santrauka kalbos, kurią pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis sausio 14 New Yorke minint 50 metų sukaktį nuo M. Lietuvos prisijungimo prie Lietuvos

Kova dėl išėjimo į jūrą

Dvidešimto ir trylikto amžiaus lietuvių kova už Mažąją Lietuvą, ypatingai Klaipėdos kraštą, turi tam tikrą paralelį. Kaip tryliktajam šimtmetui, taip ir dvidešimtajam, Lietuvos prieš strategija buvo panaši — atskirti Lietuvą nuo jūros, nuo išėjimo į pasaulį ir tuo būdu ją kaip valstybę pasmaugti. Iš vienos pusės Dauguvos upės žiotyse įsikūręs Kalavijuočių ordinas, populiariau žinomas kaip Livonijos ordinas, pajūriu slinko į pietus, siekdamas sausumos keliu susijungti su Vokiečių riterių ordinu iš Jeruzalės, kuris, baigęs Prūsus nukariauti, slinko į šiaurę.

1250 Livonijos ordinas paėmė žemaičių Klaipėdos pilį ir po dvejų metų prie Kuršių marių žiočių pasistatė savo pilį, pavadindamas ją Muemmelburgu. Iš tos pilies turėjo eiti žemaičių užkariavimas ir užvaldymas.

Žemaičius Livonijos ordinui pirmą kartą buvo užrašęs Mindaugas, o vėliau Kryžiuočių ordinui — Vytautas.

Bet, kaip dr. Martynas Anyšas savo knygoje "Senprūsiai laisvės kovos" išsireiškė, kieta-sprandžiai žemaičiai tų užrašymų nepaisė ir vokiečiams nepasidavė.

Jei išėjimas į jūrą buvo reikalingas Mindaugo ir Vytauto laikų Lietuvos valstybei, tai 1918 iš pirmojo pasaulinio karo griuvusių prisikėlusiai Lietuvai jis buvo gyvybinės reikšmės.

Versalio sprendimas dėl Klaipėdos

Kai pirmąjį pasaulinį karą laimėjusieji aliantai, Prancūzija, Anglija, Italija ir Japonija, 1919 susirinko Versalyje sudaryti su nugalėtają Vokietiją taikos sutarties, ten buvo ir Lietuvos delegacija. Ji reikalavo priskirti prie atsitačiusios Lietuvos visas lietuvių gyvenamas Vokietijos žemes, t. y. visą Mažąją Lietuvą. Aliantai vis tik nusprendė, kad kairiajame Nemuno krante germanizacija esanti toli pažengusi, todėl atskyrė tik dalį Mažosios Lietuvos, t. y. Klaipėdos kraštą, bet jo neatidavė Lietuvai,

o aliantų vardu pavedė Prancūzijai laikyti laikinąjį dispozicijoj.

Prancūzai buvo didžiausi lenkų rėmėjai; jie pradėjo remti Lenkijos į Klaipėdos kraštą reikiamas pretenzijas. Prancūzijos remiama Lenkija savo ruožtu stipriai spaudė Lietuvą išsivadėti Vilniaus, ir už tai jai būsianti perleista Klaipėda. Lietuvos Steigiamasis seimas 1921 lapkr. 11 priimta rezolucija tą mainų siūlymą atmetė, o reikalavo Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos be mainų.

Sukilimo idėja

Negalėdami tuo keliu laimėti, lenkai ėmė kelti Klaipėdos "laisvojo krašto" idėją. Ji rado pritarimo tarp vokiečių ir aliantų, kuriems atstovavo prancūzai.

Beveik metam praėjus nuo mainų atmetimo, pradėjo skliti gandai, kad Klaipėda ir kraštas tikrai būsia paversti "laisvuju kraštu". Tuo labai susirūpino tiek Klaipėdos krašto lietuviai, tiek Lietuvos vyriausybė. Erdmono Simonaitis vadovaujami klaipėdiečiai matė tik vieną išeitį — sukilimą. Tam pritarė ir Lietuvos vyriausybė, bet oficialiai negalėjo planuojamos sukilimo remti, juo labiau negalėjo jo organizuoti. Klaipėdiečiai pranešė, kad jie sukilimui ruošis, bet kariškiai paruoštų žmonių jam vadovauti jie neturi — jie turėjo būt atsiūti iš Lietuvos. Pradėta ieškoti tinkamų karininkų, kurie sutiktų tą uždavinį prisiimti

sau asmeniškai su visomis rizikos pasekmėmis. O rizika buvo labai didelė — jei sukilimas nepasisekt, tai sukilėlius ir vadus baus ne tik aliantai, bet jų neuztars ir net turės išsivadėti ir savoji Lietuvos vyriausybė.

Tik po ilgo ieškojimo atsirado jaunas 33-jų metų karininkas Jonas Budrys, kuris sutiko leisti į tuo metu daugelio vadinamą avantiūrą. Kaip žinote, jis vėliau buvo Klaipėdos krašto gubernatorius ir nuo 1936 Lietuvos generalinis konsulas New Yorke.

Apsiėmęs tą uždavinį vykdyti, Budrys susisiekt su Vyriausiuoju Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetu, kuriam vadovavo tokie mažlietuviai, kaip Erdmonas Simonaitis, Jokūbas Stiklorius, Vilius Šaulinskas, Martynas Jankus, Jurgis Lėbartas ir kiti.

Sukilimas ir aliantai

Paskubom buvo sustatytas sukilimo planas ir sudaryta kariškoji sukilėlių vadovybė. Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas 1923 sausio 9 išleido atsišaukimą į gyventojus, kuriame pareiškama, kad senoji direktorija atstatoma ir kad į savo rankas perėmęs valdžią komitetas direktorijos pirmininku paskyrė Erdmoną Simonaitį.

Sukilimas buvo pradėtas naktį į sausio 10-tą dieną ir laimėtas sausio 15. Nesileidžiant į sukilimo smulkmenas, tenka

pastebėti, kad buvo pergyventa labai kritišku momentu. Vyriausias aliantų komisaras Petisne atmetė sukilėlių reikalavimą pasiduoti, o Prancūzijos vyriausybė už sukilimą apkaltino Lietuvą ir reikalavo, kad ji tuojau atšauktų sukilėlius. Susišaudyme — žuvo 20 sukilėlių, kurių tarpe karininkas Burokevičius. Taipgi žuvo du prancūzų kareiviai ir vienas vietinis policininkas.

Ižesti aliantai atsiuntė kelis karo laivus, o Lenkija grasino karu. Reikėjo ilgų derybų Klaipėdos krašto į Lietuvos teritorinę sudėtį įjungimui įteisinti. Įjungimas vis tik buvo ribotas Klaipėdos krašto konvencija ir statutu.

Klaipėdos prijungimu Lietuva laimėjo išėjimą į pasaulį jūros keliais, o Klaipėda laimėjo ekonominį užnugarį, be kurio ji sunkiai vegetavot. Gavus ekonominį užnugarį, gerovė Klaipėdoje ir krašte sparčiai kilo.

Klaipėda ir Hitleris

Klaipėdos ir krašto padėtis buvo stabilizavusis, kai 1933 Vokietija į savo rankas paėmė Hitleris. Prasidėjo naciškosios Vokietijos skatinamas ir finansuojamas subversyvinis vokiečių veikimas. 1939 kovo 21 trečiojo Reicho ultimatumu Lietuva buvo priversta Klaipėdos kraštą perleisti Vokietijai.

Užgrabę Klaipėdos kraštą, naciai ėmė šeiminkauti su dar

negirdėtu žiaurumu. Tarp tūkstančių nukankintų prisimintini mažlietuviai vadai: buvęs direktorijos pirmininkas Martynas Reisgys nužudytas Mauthauseno kacetė, Eduardas Simaitis 1942 numerintas badu Oranienburgo kacetė, buvęs krašto policijos direktorius Jonas Toleikis 1942 nužudytas Oranienburgo kacetė kartu su mokytoju Jonu Purvinu, buvęs gubernatoriaus svetimšalių referentas Albinas Gailius nukankintas Dachau kacetė, policijos valdininkas Jurgis Gvildys pasmaugtas Karaliaučiaus kalėjime. Būtų galima išvardinti ilgiausius sąrašus nacių nukankintųjų.

Šiandien, kada nuo tų baisių įvykių yra praėję trisdešimt metų, matome to viso beprasmiškumą. Atlplėšimas Klaipėdos nuo savo natūralaus užnugario, Lietuvos, nebuvo nei protingas, nei Vokietijai reikalingas. Šiandien tai gerai supranta ir rimtesnieji vokiečiai.

Dabar

Šiandien naujas okupantas vartoja tą pačią strategiją, kurią Vokiečių riterių ordinas pradėjo prieš 750 metų. Šiandien vietoj Kryžiuočių ordino iš Prūsų į Lietuvos žemę plūsta ten pasodinti rusai, o vietoj Livonijos ordino nuo Leningrado pajūriu atplūsta kita rusų banga.

Tikėkime: niekias nuėjo 700 metų vokiečių pastangos, niekias nueis ir rusų.

DAR VIENAS AŽUOLAS LŪŽO

(atkelta iš 3 psl.)

ves pažadėtios stipendijos, vėl persikėlė į Ameriką.

Pastovus darbas

Čia, pastoviai apsigyvenus, prasidėjo naujas, gyvenimo tarpsnis, jau pastovus, be ypatingų ieškojimų, atremtas į parapiinį darbą. Nuo 1923 iki mirties visas jo ilgas gyvenimas praslinko Brooklyne. Šioj vietoj kun. Pakalnis veikė kaip kunigas visuomenininkas.

Iš pradžios dirbo Apreiškimo parapijoje vikaru, vėliau (1926-1934) administravo Šv. Jurgio lietuvių parapiją. Pagaliau grįžo trečią sykį į Apreiškimą jau klebonu. Čia išbuvo visą amžių aktyvioje tarnyboje, neskaitant paskutinių penkerių metų, kai išėjo į pensiją.

Apreiškimo parapija — didžiausia New Yorko apylinkėje su gražia bažnyčia, pradine mokykla, vienuolių seserų namais, sale. Į kun. Pakalnio veiklos ratą pirmiausia, žinoma, įėjo parapiiniai darbai ir rūpesčiai. Jis rūpinosi savo bažnyčios puošnumu: galingu choru, iškilmingomis procesijomis, garsiais pamokslininkais... Apreiškimas buvo jo dvasiai tikra atrama. Dažnai ir toli važinėtiš nemėgo. Koncentravosi labiau savo parapijoje ir New Yorko apylinkėje, nors šiaip dalyvavo žymesniuose Amerikos lietuvių religiniuose bei patriotiniuose suvažiavimuose. Jo veiklon įėjo, galima tarti, visi su religija ir lietuvių susiję darbai, kur jis savo laiką užėmė vadovaujantis vietą. Kun. Pakalnis pakartotinai renkamas Lietuvių Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininku ir šalpos draugijos "Motinėlis" valdybos nariu. Jis prisideda prie Altos organizavimo ir išrenkamas New Yorko apylinkės pirmininku. Taip pat jis pirmasis Balfo vicepirmininkas ir Katalikų Federacijos, vyčių, studentų sąjungos veikėjas, visuomet pilnas naujų idėjų, planų, sumanymų...

Nesvetimi kun. Norbertui Pakalniui ir spaudos reikalai. 1933 jis vienas iš aktyviausių savaitraščio "Amerika" steigėjų ir iki 1951 — leidėjų tarybos narys, o keliais atvejais jos pirmininkas. Jis rūpinosi ne tik šio savaitraščio finansais, bet talkino ir rašiniams, kol "Amerika" įsijungė į "Darbininką", sykiu su Pittsburghe įėjusiomis "Lietuvių žiniomis". Rodydamas palankumą spaudai, auksinio kunigystės jubiliejaus proga jis savo lėšom 1962 išleido "Aidų" gruodžio numerį.

Paskutinis žvilgsnis

Perskleidus kun. Norberto Pakalnio gyvenimą, dar lieka kelios pastabos, susijungusios su jo asmeniu ir gyventu laiku.

Velionis turėjo laimės gyventi pačiu gražiausiu bei veikliausiu

1951 gruodžio 9, pašventinus pranciškonų vienuolyną ir spaustuvę, vakare Apreiškimo parapijos salėje buvo priėmimas-vašės. Scenoje stovi Apreiškimo parapijos choras, kalba klebonas kun. N. Pakalnis, iš k. kun. V. Dabušis, Tėv. P. Giedgudas, O.F.M., kan. J. Meškauskas, neatpažįstamas, kun. N. Pakalnis, kun. J. Aleksūnas, prel. Ig. Kelmelis ir tuometinis provincijolas Tėv. Justinas Vaškys, O.F.M. Nuotr. V. Maželis

Kun. N. Pakalnis 1951 metais gruodžio 9 laiko iškilmingas mišias. Tą dieną buvo pranciškonų vienuolyno ir spaustuvės pašventinimas. Jo asistuoja Tėv. J. Liauba, O.F.M. (k.) ir Tėv. J. Gailiūšis, O.F.M. (d.) Klisė paimta iš specialaus leidinio, kuris buvo išleistas vienuolyno pašventinimo proga.

lietuvių imigracijos metu Amerikoje, kai klestėjo organizacijos, bažnyčiose netilpo žmonės, skambėjo dainų šventės, vienas po kito vyko seimai bei suvažiavimai, aidėjo chorai, skardėjo vaidinimai, žmonės buvo jauni, ryšys su Lietuva glaudus, važiavo ekskursijos Lietuvon, lankėsi iš tėvynės žymūs žmonės, virė polemika tarp dešiniųjų ir kairiųjų, žydėjo vietinė spauda... Tose aplinkybėse kun. Norbertas Pakalnis atrodė ypač originalus ir spalvingas. Gerai išsimokslinęs, patrauklios išvaizdos, elegantiškas, socialus, patriotiškas, suprantąs bei užjaučiąs žmogaus silpnybes — mūsų brangus velionis išskyla kaip vienas iš pirmaeilių vadų ano meto vi-

suomenėje. Jo pasitikėjimas savimi, iškalba, sąmojus ir širdies gerumas imponavo visiems. Ypač savo parapijos žmonių jis buvo mylimas ir gerbiamas. Lietuvių suvokė giliai, plačiai ir nuoširdžiai. Už nuopelnus tautai Lietuvos valdžios buvo apdovanotas aukštu atžymėjimu — Gedimino ordinu.

Patriotizmas padėjo kun. Norbertui Pakalniui be jokių sunkumų sueiti į jaukų kontaktą ir su naująja imigrantų karta po antrojo pasaulinio karo. Tremtinių atvykimu atsiverčia lyg ir naujas jo gyvenimo lapas. Plataus žvilgsnio bei tolerancijos dėka, velionis sėkmingai tęsė savo pastoracinę ir visuomeninę veiklą, nors jau buvo pasivėręs pirmyn amžiumi. Ta pati

pagarba supo jį ir tuomet, kai jo žymią parapiją dalį jau sudarė vadinamieji tremtiniai. Apreiškimo bažnyčia toliau liko centru, kur vyko iškilmingos pamaldos religinių ir tautinių švenčių progom. Be to, per savo ilgą gyvenimą kun. Pakalnis daug ką sušelpė, išleido į mokslą, atvėrė kelius švieson...

Velionies platus žvilgsnis į lietuvių išėjo į naudą New Yorko apylinkėi ir visai mūsų emigracinei visuomenei. Jeigu ne kun. Norberto Pakalnio įžvalgumas, lietuviai pranciškoniai nebūtų galėję įsikurti Brooklyne. Tokiu atveju, nežinia, kaip būtų išsivysčiusi pranciškonų spaudos darbuotė ir kokioj padėty šiandien matytume kultūros žurnalą "Aidus" ir laikraštį "Darbininką", nekalbant apie daugybę kitų periodinių ir neperiodinių leidinių, kurie per 23 metus buvo atmušti mūsų spaustuvėje. 1950 m., negalint pranciškonomas apsigyventi Bostone prie savos spaustuvės, padėtis tapo nepavydėtina. Kun. Pakalnis iš karto suvokė problemos svorį ir mielai pritarė, kad Brooklyne būtų steigiamas vienuolynas, perkeliama iš Bostono "Darbininko" spaustuvė ir sujungiami 3 katalikiški laikraščiai. Aplinkybės buvo tokios, jog velionis turėjo nulėmiantį žodį. Jis taip pat, praėjus geram dešimtmečiui, pritarė, kad būtų kuriamas Kultūros Židinys.

Su lietuviais pranciškonomais jį iki mirties jungė nuoširdūs ryšiai, turį savo šaknis senoje praeity. Primintina, kad toje Maino šiaurėje, tolimame Lewistone mieste, kur kun. Pakalnis 1915 negalėjo įkurti lietuvių parapijos, lietuviai pranciškoniai 1944 toje apylinkėje (Greene) įkūrė pirmąjį vienuolyną ir reli-

Kun. N. Pakalnis, būdamas klebonas, Apreiškimo parapijos mokykloje dalija pažymėjimus ir dovanas.

giškai aptarnavo lietuvių, kol jie išmirė. Įdomus sūtapimas! Tų jaunystės atsiminimų įtakoje 1953 važiavome automobiliu į Maino šiaurę pasižvalgyti, kaip beatrodo ta bažnyčia ir tos vietelės Lewistone, kur jis pradėjo savo pirmuosius kunigystės žingsnius Amerikoje. Miela ir nepamirštama liko toji kelionė.

Dabar kun. Norbertas Pakalnis jau negrįžtamai iškelia-

vo, ir mes visi, kunigai bei pasauliečiai, jį graudžiai išlydėjome į amžinos ramybės šalį. Net ant karsto lentos velionis atrodė panašiai imponuojantis, kaip gyvenime, tik veide buvo daugiau skausmo. Mums, kurie jį arčiau pažinome, ta skausminga išraiška priminė kun. Pakalną kaip žmogų, labai daug vidiniai kentėjusį šiame pasaulyje. Dabar jis tegul jau ilsisi Viešpaties ramybėje!

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

MIRĖ EDMUNDAS LAUCEVIČIUS, KULTŪROS ISTORIKAS

Gauta žinia, kad sausio 7 Vilniuje mirė Edmundas Laucevičius. Ir kas jis toks buvo?

Velionis buvo gimęs 1906 Šiauliuose. Buvo baigęs ekonomijos mokslus Kaune. Po II-ojo pasaulinio karo studijavo literatūrą, vėliau konservatorijoje dėstė anglų kalbą ir literatūrą. Dėl ligos prieš 15 metų buvo pasitraukęs į pensiją.

Šalia tiesioginio darbo jis mėgo gilintis į praeitį ir tyrinėti Lietuvos kultūrą. Iš tos praeities labiausiai sustojo ties popieriumi.

Per 30 metų jis kaupė medžiagą, ir taip susidarė bent trys

didelės studijos. Pirmoji — "Popierius Lietuvoje 15-18 amžiuje". Už šią knygą tarptautinėje parodoje Bolonijoje, Italijoje, gavo aukso medalį.

Antras veikalas — "Knygų irišimas Lietuvoje 15-18 amžiuje." 60 lankų. Veikalas spausdinamas.

Liko paruoštas rankraštis — "Auksakalyba Lietuvoje". Šis veikalas turės apie 100 spaudos lankų.

Velionis prieš trejetą metų buvo atvykęs iš Lietuvos ir svečiavosi pas savo brolių inžinierių Bagdoną, Laucevičių Woodhavenė ir pas kitus gimines.

Atsiūsta paminėti

LIETUVOS UNIVERSITETAS 1579-1803-1922. Redagavo Pranas Čepėnas. Išleido Lietuvių Profesorų Draugija Amerikoje 1972 m. XVI 1896 psl. Kaina nepažymėta.

Tai veikalas, kurio išleidimą, kaip sakoma pratarmėje, "paskatino besiantinanti 1922 metais atsteigtojo Lietuvos Universiteto penkiasdešimtinė sukaktis, o taip pat ir nebetolinia Vilniaus Akademijos keturių šimtų metų įsteigimo sukaktis".

Knygą sudaro keturios dalys: I — Lietuvos universitetų istorija; II — Lietuvos universitetų veikla 1922-1944; III — Atsiminimai; IV — Bibliografija, santrauka anglų kalba, vardynas.

Straipsnių autoriai: Antanas Rukša, Jonas Grinius, Stasys Yla, Juozas Girnius, Jonas Pauperas, Jonas Puzinas, Jonas Balys, Pranas Čepėnas, Juozas Jakštas, Petras Jonikas, Albinas Liaugminas, Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, Albina ir Pranas Čepėnai, Juozas Rukšys, Česlovas Masaitis, Pranas Jucaitis, Ignas Saldukas, Vladas Viliamas, Juozas Meškauskas, Stasys Dirmantas, Adolfas Damašius, Domas Krivickas, Aleksandras Plateris, Leonardas Dargis, Leonardas Dargis ir Juozas Pažemėnas, Elena Rimaitytė-Kačinskienė, Stasys Rauckinas, Mečys Valiukėnas, Aldona Nasvytytė-Augustinaičienė, Antanas Kučys, Mykolas Biržiška, Vincentas Brizgys, Juozas Eretas, Zenonas Ivinskis, Steponas Kairys, Georges Matore, Konstantinas Regelis, Pranas Skardžius, Vanda Mingailaitė-Tumėnienė, Zigmantas Gura, Adolfas Balūnas, Petras Būtenas, Birutė Grigaitytė-Novickienė, Vacys Kavaliūnas, Bronys Raila, Pranas Visvydas, Aleksandras Zujus, Povilas Dilys.

Redakcinė komisija: vysk. Vincentas Brizgys, Pranas Čepėnas, kun. Povilas Dilys, prof. Stasys Dirmantas, prof. dr. Petras Jonikas, prof. dr. Juozas Meškauskas.

Veikalas gražiai išleistas. Iliustruotas.

LITAUSCHE LYRIK. Eine Anthologie. Ausgewaehlt und uebersetzt von Lucia Baldauf. 1972. Wilhelm Fink Verlag Muenchen. 308 psl. Kaina 38 DM.

Tai lietuvių lyrikos antologija lietuvių ir vokiečių kalbomis. Didelio formato puslapiuose kairėj pateikiami lietuviški tekstai, dešinėj — jų vertimai į vokiečių kalbą. Šios tvarkos nuosekliai laikomasi visoje knygoje. Tokiu būdu knyga yra paranki skaitytojui.

Antologija pradeda trimis liaudies dainomis: O kas pražydo, ūžit, ūžit ir Nėr man motušės. Iš individualinių lyrikų (pradedant seniausiais, baigiant jauniausiais) pateikiami šie: A. Strazdas, A. Vienažindys, J. Mačiulis-Maironis, J. Baltrušaitis, Šatrijos Ragana — Marija Pečkauskaitė, Vincas Stonis — Kazys Žitkus, V. Mykolaitis-Putinas, K. Binkis, S. Lomėja Nėris — S. Bačinskaitė-Bučienė, J. Kuosa — Aleksandriškis, B. Brazdžionis, Venancijus Ališas, A. Jasmantas — A. Maceina, K. Korsakas, H. Radauskas, L. Andriekus, K. Bradūnas, V. Mačernis, E. Miežėlaitis, J. Degutyte, Just. Marcinkevičius, V. Bložė, V. Karalius, J. Vaičiūnaitė, V. Palčinskaitė, A. Bukontas.

Suminėti šaltiniai, kuriais antologijos sudarytoja ir vertėja Lucia Baldauf naudojosi, ne visus antologijoje pristatytus poetus vienodai apima. Pvz. neturėta pilnesnio šaltinio J. Ais-

(nukelta į 5 psl.)

Kun. Norberto Pakalnio laidotuvės sausio 16 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo 4 vyskupai ir daug kunigų. Nuotr. P. Ažuolas

Los Angeles, Calif.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas rengiamas vasario 11 šia tvarka: 10:15 val. vėliavos pakėlimas Šv. Kazimiero mokyklos kieme. 10:30 val. iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero bažnyčioje. Dalyvaus vysk. A. Deksnys. 12:30 val. iškilmingas minėjimas Marshall aukštesniosios mokyklos salėje.

Šv. Kazimiero, lietuvių parapijos globėjo, šventė švenčiama kovo 4. Dalyvaus vysk. Vincentas Brizgys.

Politinių studijų savaitgalis, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūrio, įvyks vasario 3-4.

Grandinė, Clevelando lietuvių tautinių šokių grupė, Los Angeles mieste gastroliuos Atvelykio savaitgalį. Jų pasirodymo populiarinimu amerikiečių visuomenėje rūpinasi Rūta Lee-Kilmonytė. Jai talkina Gabija Bonaitė, kuri dirba penkto kanalo televizijos stoty.

Kun. Vytautas Palubinskas, iki šiol buvęs Los Angeles katedros vikaru, nuo sausio 15 perkeltas tom pačiom pareigom į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, į tragiškai žuvusio kun. Romo Kasponio vietą. Kun. V. Palubinskas yra gimęs Lietuvoje, bet mažas išvežtas į Argentiją, kur ir baigė mokslus. Vėliau studijas tęsė Romoje, kur įsigijo teologijos licencijatą. Prieš metus laiko atsikėlė į Los Angeles, kur gyvena jo brolis ir marnytė.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kalėdinė rinkliava buvo rekordinė — surinkta 9,660 dol. Tai didžiausia Kalėdų rinkliava parapijos istorijoje.

Parapijos naujosios salės statybai vėl skirta 11,000 dol. Dabar statybos fonde jau turima 36,000 dol.

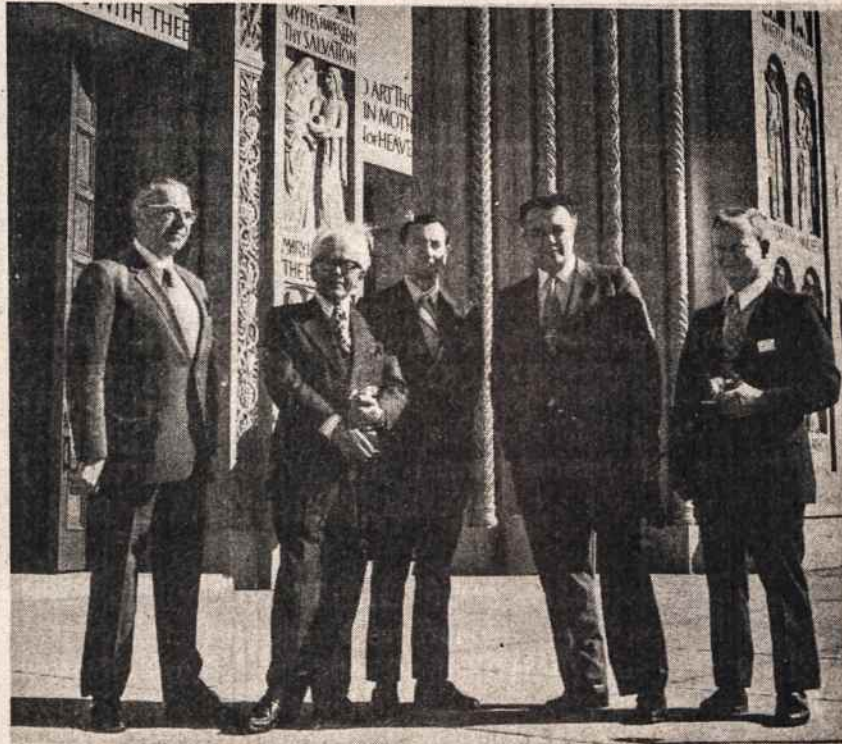
Jaunimo metų komiteto — Jaunimo sekcijos vardas metų pabaigoje pakeistas. Organizaci-

ja dabar vadinsis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Los Angeles sekcija. Valdyba pasiskirstė pareigom taip: pirm. — Kęstas Reivydas, vicepirm. — Vygis Narbutas, išd. — Saulius Stančikas, sekr. — Ilona Bužėnaitė, informacijai — Linas Kojelis, kultūriniam reikalui — Vincas Stokas, moksleivių socialiniam reikalui — Kęstas Uldukis.

Lietuvių Fondo Los Angeles vajuos komiteto ir Architektūros konkursinių darbų paroda įvyko gruodžio 10 Šv. Kazimiero parapijos salėje. Gausų susirinkimą pravedė Algis Raulinaitis. Po komiteto pirm. E. Arbo ir išdinininko V. Lemberto apyskaitinių pranešimų kalbėjo Alfonsas Tumas apie LF naujai suruoštos loterijos rezultatus ir prasmę. Naujuoju vajuos komiteto pirmininku išrinktas Alfonsas Tumas. Po susirinkimo buvo galima apžiūrėti Los Angeles pirmą kartą išstatytus architektūros konkursui "Lietuvių Bendruomenės, Inc. namai. Los Angeles" prisiūstus projektus. Kiekvienas galėjo balsuoti už jo nuomone geriausią projektą, pristatytą su autoriaus slapyvardžiu. Balsavimais ir konkursinių projektų parodomis rūpinasi LB namų Inc. pirm. Kazimieras Prišmantas.

Vyresnieji moksleiviai ateitininkai gruodžio 29 — sausio 1 stovyklavo tėvų dominikonų poilsio namuose Thousand Oaks, kur vyko žiemos kursai. Kursams vadovavo kun. A. Kezys iš Chicago, A. Razgaitis iš New Yorko ir R. Kojelytė iš Los Angeles. Studentų ateitininkų žiemos kursai vyko Chesterton, Ind. Į šiuos kursus iš Santa Monica buvo nuvykęs stud. Linas Kojelis.

Naujų metų sutikimus rengė LB Los Angeles apylinkė Šv. Kazimiero parapijos salėje. Tautiniai namai ir ALT Sąjunga Tautiniuose namuose, Long Beach lietuvių klubas Machinist salėje, Santa Monica Amerikos lietuvių klubas Bay Womens Club salėje. — LZDK.

Architektūrų-inžinierių suvažiavime prie Washingtono architektūrinės žymybės — Amerikos katalikų tautinės šventovės. Iš k. dr. J. Gimbutas, dr. S. Kudokas, J. Augustinavičius. Kiti du neatpažįstami. Nuotr. K. Daukšas

APIE NEATPAŽINTUOSIUS

Praeitų metų Darbininko 52 numeryje, gruodžio 15, buvo įdėta nuotrauka iš lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavimo Washingtone. Nuotraukos paraše buvo pažymėta, kad du neatpažįstami.

Dabar Bronius Galinis, iš Bostono, PLIAS-ALIAS vykdamosis direktorius, atsiuntė Darbininkui laišką ir paaiškino, kas tie neatpažintieji.

Pirmasis yra inžinierius Česlovas Mickūnas, 1968 buvęs ALIAS Bostono skyriaus pirmininkas, dabartiniu metu vykdo Cambridge lietuvių parapijos klebonijos statybą.

Antrasis yra diplomuotas inžinierius Ksaveras Kaunas, spalio 10 tragiškai žuvęs darbo metu Chicagoje. Tai atsitiko ką tik grįžus iš ALIAS suvažiavimo, kuris buvo spalio 7-9 dienomis Washingtone. Jis tikrino pavojingą geležinkelio pasisukimą ir buvo traukinio suvažinėtas.

Velionis daug savo laisvo laiko skyrė visuomenės reikalams. Nuo pirmo "Technikos žodžio" numerio jis buvo redakcinės kolegijos narys, paskutiniu metu buvo vyr. redaktorius pavaduotojas. Per 21 metus parašė daug straipsnių šiam žurnalui. Atskiru leidiniu yra išleides: Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai. Ir savo nuotraukomis žurnalą praturtino per iš-titus dvidešimt metų.

Pagerbdami šį taurį lietuvių jo tragiškos mirties progą, pakartojame ir anksčiau spausdintą nuotrauką.

— Die Zeit (1972.XI.23) paskelbė: "...kaip savo įnašą apie status quo, šventasis Sostas pasiūlė Sovietam, kad šiaurinė, dabar sovietų Rytų Prūsija būtų išimta iš naujos lenkų Ermland vyskupijos (jurisdikcijos) ir kartu su Klaipėdos kraštu būtų prijungta prie lietuviškos Kauno diecezijos". (E)

NEW BRITAIN, CONN.

Lietuviškų pamaldų metinės Šiais metais sausio 1 sukako vieneri metai, kai New Britaine, Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje, atgavintos lietuviškos pamaldos. Jos duotos su sąlyga, kad jeigu ligi to ir to laiko (rodos, iki Sekminių) nebus 10:30 val. pakankamai maldininkų, šios lietuviškos pamaldos bus nutrauktos.

Tačiau, ačiū Dievui, praėjo metai, ir kiekvieną sekmadienį ar šventadienį 10:30 val. mišiose būdavo daugiau žmonių, negu kitomis valandomis aukojamos mišiose. Taip pat padeda ir nuolatiniai LB New Britaino apylinkės valdybos pirminimai per "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valandą (dabar pusvalandį) apie lietuviškas pamaldas 10:30 val. sekmadieniais ir šventadieniais ir paraginimas jas lankyti.

Didelis nuopelnas šiuo reikalu priklauso ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijos vargonininkui muz. J. Beinoriui ir jo suorganizuotam chorui, kuris per mišias gieda gražias giesmes. Atvyksta į šias pamaldas ir amerikiečių ir žaviis lietuviškomis pamaldomis ir giesmėmis. Tikėjime, kad šios lietuviškos pamaldos pasiliks visam laikui.

Kalėdų eglutė

New Britaino Lituaništinė mokykla sausio 6 surengė Kalėdų eglutę, kuri praėjo gana gražiai. Buvo ir Kalėdų senelis.

Pobūvį atidarė Lit. mokyklos vedėjas Juozas Petuška. Jis buvo ir pranešėjas. Pažymėjo, kad tokios Kalėdų eglutės ir kiti lietuviški pobūviai rengiami todėl, kad mūsų atžalynas ilgiau išliktų lietuviams.

Programą išpildė Lituaništinės mokyklos mokiniai ir mokinės. Pirmiausia buvo duotas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

(atkelta iš 4 psl.)

čiui (naudotasi jo Poezija, išleista 1940 Kaune, ir, atrodo, dėl to jis antologijoj vadinamas Kuosa-Aleksandriškiu (ano meto jo vardu).

Kai kurių žinomų vardų antologijoj nėra (pvz. F. Kiršos, B. Sruogos, H. Nagio, A. Nykos-Niliūno). Neproporcingai daug vietos skirta Salomėjai Neriai, neproporcingai mažai — Maironui. Šatrijos Ragana mum pažįstama kaip rašytoja, bet ne kaip poetė. Iš okupuotos Lietuvos poezijos šiai antologijai visai netinka E. Mieželaičio vieno eilėraščio eilutė — Tau, komunistui. Vertėja, atrodo, tai žinojo ir šią eilutę išvertė netiksliai: Tau, žmogau šio meto (Dir, Mensch dieser Zeit).

Vertimai, nors ir suskirstyti posmais, nėra eiliuoti. Išversta sklandžiai.

Antologija vertintina kaip naujas pozityvus žingsnis, supažindinant kitataučius su lietuvių literatūra.

montažas. Suvaidintas vaidinimėlis pagal lietuviškos dainos "Julės" tekstą. Čia buvo gražių kiškučių, grybų, vėjinis malūnas, gražiai papuošta eglutė, šalia jos didžiulė laukų gėlė Ramunė ir kita. Vaidinimėlių paruošė Lit. mokyklos mokytojos: Nina Stasaitienė, Aldona Stasiukevičienė (Sinkevičiūtė ir Regina Stirvytė).

Paskui pasirodė muz. Jono Beinoriaus vadovaujamas mergaičių-mokinių kvartetas; jos gražiai padainavo tris dainas: Miškų gėlė, Ar aš tau, sese, nesakiau ir Artojėlis. Tautinius šokius pašoko tautiniais drabužiais apsirėngusios mergaitės ir berniukai; pašokta trys šokiai: Šustas, Vėdaras ir Lanciūgelis. Tautinius šokius paruošė Aldona Stasiukevičienė (Kaminskaitė). Šokiai akomponavo muz. J. Beinorius.

Po programos Lituaništinės mokyklos vedėjas J. Petuška padėkojo mokytojoms, paruošusiom programą, prisidėjusiems prie pobūvio parengimo ir mokinių mamytėm bei šiaip gerai išdėm poniom, sunėšusiom maistą, kuriuo pavaišinti visi pobūvyje dalyvavę. Maistas buvo tikrai skanus ir jo buvo tiek daug... Taip pat vedėjas padėkojo nenuilstamam muz. J. Beinoriui, kuris visada prisideda prie lietuviškų rengimų, ir svečiam už atsilankymą.

Pabaigoje pasirodė ir Kalėdų senelis su dovanomis — tai mokykl. Juozas Raškys. Kalėdų senelio uniforma ir grimas labai tiko šiam momentui. Dovanų senelis turėjo daug. Išdalinęs vardintąsias, daug dar davė nevardintų — saldinių.

Pagaliau visi svečiai ir pobūvio dalyviai buvo pakviesti vakarieniškos užkandžių.

Į Kalėdų eglutę buvo atvykę klebonas kun. Edvardas Grdeckas ir kun. Jonas Rikteraitis. Jonas Bernotas

Washington, D. C.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą šiemet rengia Washingtono Lietuvių Draugijos ir Lietuvių Bendruomenės jungtinis komitetas, vadovaujamas B. Darlys. Minėjimas įvyks vasario 11, sekmadienį, tokia tvarka: 10 val. ryto pamaldos Šv. Mato katedroje, 12:30 val. programa ir pietūs Washington Hotel patalpose.

Washingtono ateitininkų sendraugių skyrius buvo sužadėjęs susirinkimą, vykusį Sužadėdėlių namuose. Daugiausia buvo diskutuojama Ateitininkų Federacijos persitvarkymo reikalais. Išrinkta ir nauja skyriaus valdyba: Kazys Vasaitis, Algis Lukas ir Elena Dambriūnienė.

PAAIŠKINIMAI VISUOMENEI DĖL PODAROGIFTS, INC.

► Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai įgaliota VNESHPOSYLTORGo priimti ir siųsti DOVANŲ užsakymus giminėms Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri siunčia DOVANŲ užsakymus į VNESHPOSYLTORGą be jokių tarpininkų, bankų etc.

► PODAROGIFTS, Inc., yra VIENINTELĖ firma Amerikoje kuri priima užsakymus Preferential Rouble Certificates — Specialios pirmenybės rublių pažymėjimams ir pristato šituos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORGą, aukštos kokybės prekės gaunamos specialioje VNESHPOSYLTORGo krautuvėse ir prekių sandėliuose daugelyje didesnių miestų Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje VNESHPOSYLTORGo autorizuota priimti užsakymus BUTAMS.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri gauna VNESHPOSYLTORGo paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis dolerių kainomis.

► Šiuo metu mes turime keletą automobilių, parduodamų tučtuojau. Šie modeliai:

ZHIGULI — VAZ 201 — \$3214.00; MOSKVICH 412 IE — \$ 3298.00
MOSKVICH 408 IE — \$3033.00 ZAPOROZHETS — ZAZ 968 — \$2026.00
— jeigu nebus buvę parduoti — anksčiau.

— Kas pirmas ateina bus pirmas patarnaujamas —

Klientų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila, Pa. 19106
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.
240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 gatvės)
New York, N. Y. 10001
(212) 685-4537

Būkite tikri, kad paduotumėt savo užsakymus tinkamai autorizuotai firmai

IŠ VISUR

— Balfo New Yorko 100 skyrius iškėlė JAV federaliniame teisme bylą panaikinti Balfo Detroito suvažiavimo nutarimam, kadangi tą suvažiavimą šaukiant buvo praleista su inkorporuotos institucijos konstitucija. Apie tai sužinota spaudos konferencijoj, vykusioj Balfo įstaigoj sausio 20.

— Lietuvių Fondo narių metinis visuotinis suvažiavimas įvyks gegužės 12 Chicagoj. Balandžio pradžioj LF nariams bus išsiųsti kvietimai suvažiavime dalyvauti. Kartais nariai pakeičia adresus ir nepraneša naujo adreso LF valdybai. Laiškai grįžta. LF valdyba prašo adresą pakeitusių narius apie tai painfornuoti galimai greičiau adresu: Lietuvių Fondas, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Ill. 60629. Kartu prašoma pranešti, jei kas žino, ir apie mirusius LF narius. Juos reikia įrašyti į mirusių LF narių albumą-knygą.

— Jackui Sondai, Keleivio redaktoriui, Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos centro komiteto nariui, sausio 15 suėjo 80 metų.

— Tautos Fondui 1972 gruodžio mėnesį aukoję šie asmenys: 100 dol. dr. A. Spudas iš Toronto; 50 dol. J. Arštikaitis iš Brompton, Ont.; 30 dol. A. Streimikis iš Agingourt, Ont.; 30 dol. inž. P. Lelis iš Toronto; 30 dol. A. S. Kalūzės iš Toronto; 25 dol. dr. A. Barkauskas iš Scraboro, Ont. ir A. Garbenis iš Toronto. Paaukoję nemažiau kaip 25 dol. ir pareiškę pageidavimą, per metus gauna Eltos Informacijų biuletenį. (E)

— Angela Anužis, Worcester, Mass., lietuvių pranciškonų geradarė, atsilųgindama už prenumeratą, prisuntė 50 dol. auką. Geradarė už spaudai teikiamą paramą dėkoja Darbininko administracijai.

— Prel. dr. Juozas Končius sausio 10 grįžo iš Romos ir buvo paguldytas Šv. Kryžiaus ligoninėn sveikatai patikrinti. Po to žada vykti poilsio į šiltesnę vietovę.

— JAV LB centro valdybos vicepirmininkas dr. A. W. Novasitis su žmona ir centro valdybos narė specialieji Zerr suvažiavimui Aušra Mačiulaitytė-Zerr su vyru Charles buvo nuvykę į Washingtoną. Sausio 18 jie dalyvavo viceprezidento Agnew priėmimo, sausio 19 — priėmimo tautybių atstovam, sausio 20 — prezidento Nixono inauguracijoj ir inauguracijos balijau. Sausio 21 dr. Novasitis dalyvavo respublikonų partijos tautinių grupių centro posėdy. Aušra Zerr respublikonų partijos inauguracinio komiteto buvo pakviesta talkinti kai kuriuose priėmimuose ir būti oficialia svečių priėmėja (hostess).

"Lietuvių Dienų" žurnalą dabar redaguoja kolegija: D. Mackialienė, Pr. Gasparonis ir V. Prižgintas. Anglų kalbos skyriaus redaktorius — A. Milukas. Metinė prenumerata — 9 dol. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

— Darbininko kreipimasis "Kviečiame talkon" susilaukė vaisių. Užpildant mirusių skaitytojų tarpus, sulaukta apie šimtas naujų skaitytojų. Laukdama skaitytojų talkos, administracija dėkoja skaitytojams, kurie priėmė progą paragina naujus skaitytojus ar jiems prenumeratą ir padovanoja. Patys užsisakė: O. Valaitienė, Fairfax, Va., K. Butkus, Fuert, Vokietija, B. Kemėžaitė, Chicago, Ill., R. A. Šaitas, Huntsville, Alabama, K. Prapuolenis, Worcester, Mass. Užsakė kitiem: G. Baltrušaitis — A. Kalvaičiui, abu Santa Anna, Calif., D. Vaičius, Hudson, N. Y., — A. Vaičiui, Osterville, Mass.; J. Boley, New York City, — A. Pikutis, Miami, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata tik 7 dol. pirmiem metam.

GINA DAINUOJA APIE LAKŠTINGALĄ, SOLVEIGĄ IR DUNOJŲ

Ginos Čapkauskienės plokštelę pasitinkant

Neseniai pasirodė solistės Ginos Čapkauskienės įdainuota plokštelė, išleista Belle-Arti Kanadoje. Viršelyje spalvota dainininkės nuotrauka. Ji — su tautiniais drabužiais, su lengva šypsena ir žvilgsniu, nukreiptu į erdvę. Atrdo, kad ji klausosi iš toli atskambančių dainų ir su giliu įsijautimu, su meile palydi kiekvieną tos dainos virpėjimą.

Plokštelė sukasi lėtai, ir į kambarį ateina sodrus soprano balsas. Pradedama pamažu, lyg įsiklausydama, ar tikrai tas balsas ateina iš sielos gilumos, pasikui įsismagina, kartais pratrūkstama koloratūriniais treiliais, ir vėl išsilygina, ir vėl nuplaukia, palikdamas kambarį savotišką nuotaiką.

Ir kas toji nuotaika? Kas būdinga šiomis dainom? Tai savotiškas ilgesys, liūdesys, lengva melancholija. Per visas dainas pinasi toji nuotaika. Kartais ji yra ryškesnė, kartais subtilesnė. Net ir džiaugsmingose dainose pagauni ją.

Lakštingalėlė

Pradedama paprasta liaudies dainele — Lakštingalėlė, harmonizuota A. Kačanausko. Lakštingala skundžiasi, kad piemenys išdraskė jos lizdėlį. Ir čia mažo paukštelio drama sukontrastinama su gyvenimu ir solistės pravedama ilgesingai. Dainos nuotaika pasidaro lyg ir visos plokštelės motto.

Toliau girdime dvi K. V. Banaičio harmonizuotas liaudies dainas: Oi nėra niekur, Už balto stalo sėdėjau. Ir čia pinasi abi nuotaikos — liūdnos ir šviesesnės. Dominuoja vedamoji eleginė nuotaika. Toliau G. Gudauskienės — Ei tu, kregždute ir ilgesingas Br. Budriūno Šauksmas (žodžiai A. Nakaitės).

Pirmoji plokštelės pusė baigiama V. Jakubėno — Gėlės iš šieno (žodžiai K. Binkio). Čia jautriai pasakojama meilės istorija, kuri finale išsivysto į dramatinę įtampą. Tais liūdnais sielvartingais tonais ir baigiasi pirmoji plokštelės pusė.

Šeši tarptautiniai

Antroji plokštelės pusė skirta tarptautiniam repertuarui. Čia randame 6 autorius. Pirmasis — A. Campa — Viliojanti peteliškė, toliau: C. Saint-Saens — Lakštingala ir rožė, M. Sandoval — Be tavo meilės, H. R. Bishop — Vyturėlio daina, svajinga ir graudi E. Griego — Solveigos daina ir pabaigai J. Strausso — Mėlynasis Dunojus.

Būdinga, kad, surikiuodama savo dainas, pabaigai pasirinko Griego Solveigą ir Strausso Dunojų. Solveiga — šiaurietiška, pilna nostalgijos, savotiško ilgesio. Dunojus siaučia linksmas, bet ir jo pakilioje nuotaikoje jauti didžiųjų tolių

svajonę, gal ir skundą, kad jautrią širdį palietė grubus gyvenimas.

Dainų repertuaras parodo ir patį autorių, ką jis mėgsta, kur jis geriausiai jaučiasi. Ir šios dainos solistė Gina Čapkauskienė davė progos išsiskleisti ir prisiveria su visom balso savybėm. Ji dainuoja laisvai ir pakiliai. Kiekvieną dainą parengė ir atliko su dideliu rūpestingumu, tad ir miela jos klausytis. Pianu ją palydi Madeleine Roch, lietuviams gerai pažįstama, nes ji vargonininkauja Montrealy, Aušros Vartų parapijoje, vadovauja tos parapijos puikiam chorui ir pačią dainininkę dažnai palydi koncertuose. Todėl jai šalia tarptautinių muzikų visai savas ir lietuviškas repertuaras.

Plokštelė išleista švariai, tvarkingai ir skoningai. Viršelyje įrašai padaryti trim kalbom — lietuviškai, angliškai, prancūziškai. Taip plokštelė pasidaro prieinama ir mūsų artimiems kaimynams ir kitataučiams.

Plokštelė yra dainininko archyvas, o gal "šaldytuvus", ten paliekamas ateičiai dainininko "užšaldytas" balsas. Iš to balso, dainų interpretacijos galės spėti, kokie buvo šių laikų menininkai, koks buvo jų skonis, polėkiai ir jų pajėgumas. Įrikiavusi šią pirmą plokštelę į lietuvišką diskoteką, tegu mieloji dainininkė jaučia šventą ir neatšaukiamą pareigą dirbti ir dirbti, kad savo balsu pasiektus laimėjimus sudėtų į visą eilę plokštelių. (p.j.)

P.S. Plokštelė gaunama pas autorę, pas platintojus ir Darbininko administracijoje.

Solistė Gina Čapkauskienė dainuoja arkiv. J. Matulaičio minėjime gruodžio 3 Toronte. Nuotr. S. Dabkaus

ALDONA KEPALAITĖ IR BEETHOVENAS

Visada yra malonu išgirsti Beethoveno pirmą koncertą. Visada pasilieka didis pergyvenimas, kai išgirsti šio koncerto nepaprastą interpretaciją. O dar labiau šiltai nuteikia, kai šį koncertą atlieka lietuviai.

Kalėdų sezono metu New Yorke aš girdėjau Aldoną Kepalaitę, kuri atliko šį koncertą su orkestru. Dirigavo Rosario Cercione.

Jos interpretacija buvo aukštos klasės, išskirtina savo poetiška antra dalimi (largo), kuri buvo atlikta su legato linija, taip propaguota Arthur Schnabelio.

Trečia dalis (rondo) buvo ritmiškai ryžtinga. O visos koncertas parodė dinamišką supratimą — nuo artikuliuoto piano iki skambaus forte. Svar-

biausia, neišaiškinamas gilumas, būdingas Beethoveno muzikai, kurio daugelis pianistų nepagauna, buvo aiškiai jaučiamas, ir tai parodė, kad ji yra subrendusi menininkė.

Lietuviai gali didžiuotis Aldona Kepalaitė, nes jos muzika skamba taip giedriai. Yra didelė dovana pakilti viršum techniškių elementų ir pasidailinti muzikos džiaugsmu. Daug žmonių skambina pianinu, bet tik maža dalis iš jų turi intuityvų įžvalgumą, kuris, pilnai realizuotas, parodo menininko darbą.

Lietuviai turėtų pasinaudoti šia galimybe — dažniau išklausti Kepalaitę ir leisti jos menui toliau bręsti ir žydyti.

Kazys Jakutis

Operos solistė Lilija Šukytė. Nuotr. L. Tamošaičio

SOLISTĖ LILIJĄ ŠUKYTĖ

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, šiuo metu pastoviai dainuoja Muencheno valstybinėje operoje primadonos vaidmenyse ir kitose valstybėse.

Praeitą vasarą gavo tarptautinių operų solistės pripažinimą, atlikusi sunkiausią rolę olimpiados atidarymo festivalio premjeroje — Sim Tjong.

1972 lapkričio ir gruodžio mėn. vėl buvo atskridusi į New Yorką ir Metropolitan operoje dainavo primadonos roles Mozarto "Užburtoji Fleita" — Pamina ir Glucko operoje "Orfeo ed Euridice" — Euridice vaidmenį.

Gruodžio 25 ji išskrido atgal į Europą ir 27 jau dainavo Puccini operoje "Turandot" Liu rolę. Vėliau dainuos Frankfurte "Cosi Fan Tutte" — Fiordiligi rolę, Vienoje Austrijoje, V. Berlyne, filme televizijai Muencheno.

S. m. balandžio pradžioje Lilija dainuos Ottawoje Kanadoje, kur ji atliks Hayden'o oratoriją Ottawos meno centre, diriguojant muz. Bernardi.

Šiuo metu grįžusi į Muencheną, jau pradėjo ruošti naujai premjerai, Prokofieff op. "Der Spieler".

L.T.

Mirė Marija Sidabraitė-Strumskienė-Jokubaitienė

Sausio 8 ligoninėje mirė Marija Sidabraitė-Strumskienė-Jokubaitienė, buvusi dainininkė, lyrinis sopranas, pasižymėjusi Amerikos lietuvių gyvenime. Palaidota sausio 11 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios St. Charles kapinėse.

Velionė buvo 72 metų, buvo gimusi Brooklyne. Čia baigė vidurinę mokyklą, dekoraty-

NAUJAS GIESMYNAS

Kunigų Vienybės N.Y. ir N. J. provincijos susirinkimas buvo gruodžio 28 Dantės restorane Brooklyne. Drauge tai buvo ir prel. Jono Balkūno pagerbimas. Dalyvavo 45 kunigai, jų tarpe ir atstovai iš kitų provincijų.

Tame susirinkime kun. L. Budreckas padarė pranešimą giesmyno reikalu. Giesmyną leidžia Lietuvių Sielovada Vakarų Europoje. Tad vysk. A. Deksnui ir pasiūsta eilė pagėdavimų, kaip turi atrodyti tas giesmynas.

Kunigų Vienybės provincija remia naujo giesmyno leidimą. Jis turi būti padarytas pagal naujos liturgijos reikalavimus, turi būti visi naujas (ne seno giesmyno pakartojimas), jį reikia sudėti ne tik tinkamiausias giedojimui giesmes, bet taip pat reikia suorganizuoti ir naujų giesmių. Giesmynėlis turi būti patrauklaus, Putname leidžiamo mišiolėlio formato, apie 50-80 puslapių.

Reikia sudėti kelias grupes giesmių, kurias naudojame giedotinėse mišiose, toliau — giesmės skaitytinių mišių metu, giesmės įvairiom procesijom, laidotuvių mišios. Jei būtų vietos, reikalingos ir lotyniškos De Angelis mišios.

Toks naujas giesmynas padės žmonėms giedoti mišių metu, procesijose ir kitose apeigose.

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— Čiurlionio ansamblis, Cleveland, Ohio, sausio 14 savo namuose paminėjo 33 metų veiklos sukaktį. Daug gastroliuota. Padarytų kelionėse mylių ir kilometrų užtektų pusantro karto apjuosti žemės rutulį. Čiurlionio ansamblis turėjo 961 koncertą, iš kurių tik 155 Lietuvoje. Per 800 jaunuolių perėjo per ansamblio gretas. Pereitais metais turėta 17 koncertų.

— Sol. Prudencija Bičkienė yra pakviesta ir vyksta koncertuoti į Pietų Amerikos Lietuvių kongresą, kuris įvyks 1973 vasario mėnesį Sao Paulo, Brazilijoje. Po kongreso su koncertais aplankys ir kitas lietuvių kolonijas.

— Muz. Zenonas Jonušas, dvidešimt metų išgyvenęs Kolumbijoj, persikėlė į JAV ir apsigyveno Miami, Fla. Pastovų darbą gavo Cannon Music Company. Privačiai duoda muzikos pamokas ir taisy muzikos instrumentus.

— Aidučių ansamblis, vadovaujamas muz. Alice Stephens, iš Chicagos, atliks meninę programą Detroito vasario 19 minint Lietuvos nepriklausomybės šventę.

— Solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė, Kalifornijos lietuvių radijo vedėja, gyv. Santa Monica, Calif., įspūdingai giedoja kalėdines giesmes Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje Kalėdų dieną. Vargonais palydėjo komp. Br. Budriūnas. Sausio 21 Tautiniuose namuose solistė atliko meninę programą minint Klaipėdos krašto atvadavimą. Vasario 4 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salę kartu su sol. Valatka dainuos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje parengime. Sol. Pautienienė turi gražų, išlavintą balsą ir gerai paruoštą repertuarą. Ypatingai publikos vertinama už dainų interpretaciją. Tai gražus dirbančios menininkės pavyzdys.

— Sol. Vidimantas Valatka ir Jonas Činga, LB vakarų apygardos pirm., pakviesti į Lietuvių Bendruomenės ruošiamą Vasario 16 minėjimą Phoenix, Ariz. Sol. Valatka yra sėkmingai koncertavęs praeitą rudenį Kalifornijos Lietuvių Dienoj Los Angeles, Calif., ir Margučio suruoštame koncerte Chicagoje.

Jos pirmas vyras, Ksaveras Strumskis, buvo muzikas, vargonininkas, pasižymėjęs gaidų leidėjas, visuomenininkas, vėliau turėjęs savo gėrimų krautuvę Union Ave. Jis mirė 1954. Paskui našlė Marija ištekojo už Jurgio Jokubaičio. Šis gi mirė 1972 gruodžio 1, būdamas 77 metų.

Liko dukterė Aldona Strumskytė-Norkienė, pianistė.

Marija Sidabraitė - Strumskienė - Jokubaitienė, solistė, dainavusi 1919 - 1937 m. pagrindinius vaidmenis operetėse, pastatytose su Operetės choru.

— Muz. J. Zdanis, gyv. Hot Springs, Ark., už geriausią peireitų metų gaidų įgraviravimo darbą (orkestrinė partitūra "Irish Suite") apdovanotas specialiu diplomu "Music Publishers Association Paul Revere Award for Graphic Excellence". Tokį pat diplomą J. Zdanis yra gavęs ir 1968. Šalia pastovaus darbo amerikiečių leidyklom, J. Zdanis talkina ir lietuvių muzikos kūrinių leidime. Prieš keiserius metus įgraviravo K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" klavyrą, o paskutiniu laiku J. Gaubo kūrinių memorialinių leidinių.

— G. Puccini "La Boheme" opera lietuvių kalba su pilnu simfoniniu orkestru statoma vasario 3, 4 ir 11 Marijos aukštesniosios mokyklos salėj. Diriguoja Lyric operos dirigentas Giulio Favario. Režisuoja Živilė Numgaudaitė. Dainuos rinktinis Lyric operos choras.

— "Aušra", Windsor mergaičių kvartetas, vadovaujamas Valės Tautkevičienės, vasario 3 atliks meninę programą "Tėviškės Žiburių" spaudos baltųjų Toronte. Vasario 25 "Aušra" dainuos per Vasario 16-tosios minėjimą Dayton, Ohio. Minėjimą rengia LB apylinkė.

— Toronto "Varpo" choras vasario 4 koncertuoja Detroito, Mercy kolegijos McAuley salėj. Koncertą ruošia LB apylinkė.

— J. Augaitytės, buvusios Kauno valstybinės operos solistės, iniciatyva buvo suorganizuotas ir dabar mokomas ateitininkų kvintetas Philadelphiaj. Jis dažnai su daina pasirodo vietos ir kaimyninių lietuvių kolonijų įvairiuose rengimuose.

— Šv. Cecilijos chorui Buenos Aires, Argentinoje, po muz. J. Rymavičiaus mirties vadovauja dirigentas Povilas Savickas.

Ieškomi kūriniai dainų rinkiniui

Svarbu, kad lietuviškoji daina, mūsų kultūros ir lietuviybės išsivijoj žadintoja, išliktų gyva ilgiem laikam.

JAV LB centro valdyba, ieškodama būdų padėti lietuviškai dainai išsivijoj augti, klestėti ir išsilaikyti, ryžtasi išleisti stambesnę liaudies ir kompozitorių sukurtų dainų rinkinį, kuriuo galėtų naudotis chorai, jaunimo organizacijos, mokyklos, muzikos mokytojai ir, bendrai, dainos mylėtojai.

Šis leidinys ypatingai turėtų pasitarnauti choram ir jų vadovam, nes tinkamų, ypač naujų, dainų trūkumas bei nuorašų pagaminimas dažnai sunkina jų darbą. Šiame rinkinyje yra numatomas didesnis populiaris ir tinkamų dainų pasirinkimas įvairaus pajėgumo choram. Jo formatas, įrišimas ir patvarumas taip pat bus pritaikyti praktiškam ir ilgam chorų naudojimui.

Leidinio dainų surinkimu, sutvarkymu ir spaudai paruošimu rūpintis sutiko žinomas tos srities specialistas muzikas Jonas Zdanis, 301 Troupe St., Hot Springs, Arkansas 71901. Techniniam ir administraciniam reikalavimams tvarkyti centro valdyba pakvietė chorų entuziastą Vincą Šalčiūną, 418 Main St., Delran, N. J. 08075.

JAV LB centro valdyba nuoširdžiai kviečia visus lietuvius muzikus kompozitorius surasti stalčiuose anksčiau savo sukurtas dainas arba specialiai šiam leidiniui parašyti (kur galima, pridėdant ir akompanimentą) ir prašo jas siųsti muz. J. Zdanii iki 1973 kovo 1. Reikalui esant, siūloma su juo tartis visais muzikiniiais ir rankraščių reikalais. Taip pat būtų naudinga, kad iki to laiko chorų vadovai jam pareikštų savo pagėdavimus bei komentarus šio leidinio reikalui.

Lietuviai kompozitoriai niekada nepašyktėjo savo darbo skirti lietuviškai kultūrai. Jiem už tai priklauso pagarba ir visų dainos mylėtojų nuoširdi padėka.

JAV LB Centro Valdyba

NEW HAVEN, CONN.

Vasario 16-tosios minėjimą LB New Haveno apylinkės valdyba savo posėdyje nutarė ruošti vasario 18. Minėjimas pradėdamas 10:30 v. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldomis už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės. Po pamaldų padedamos gėlės lauke prie lietuviško kryžiaus. 3 val. p. p. didžioji parapijos salė kalbės dr. Henrikas Lukaševičius (naujas New Haveno gyventojas). Meninę programą atliks naujai susiorganizavęs vyrų choras, vadovaujamas muz. Vyro Beinoriaus, iš New Britaino Šv. Andriejaus lietuvių parapijos. Choras pasirodys pirmą kartą už New Britaino ribų. Po minėjimo programos bus vakariene.

Lietuvių Fondo dešimtmečio minėjimas, jei sąlygos leis, pavėluotai bus rengiamas balandžio mėn. pirmo pusė.

Viešojo miesto bibliotekoje visą gruodžio mėnesį ir pirmomis sausio dienomis stovėjo lietuviškais šiaudinukais papuošta eglutė. Kiek teko girdėti ir matyti, susidomėjimas buvo didelis. Tuo pat metu dviejuose vitrinose ten pat parodai buvo išstatyti lietuviškos knygos anglų kalba, žurnalai, plokštelės, audiniai, drožiniai, gintaras, margučiai. Įvyko tai, ko seniai reikėjo, ko seniai norėjome. Mažosios lietuvių kolonijos dainomis į didžiąsias ir tikimės paramos. Hartfordo moterys jau ne pirmą kartą ištiesia mums pagalbos ranką. Paskolino ne tik visus šiaudinukus, užrašus, bet ir eglutę! Prieš kiek laiko gautą valandėlę vietos televizijai Hartfordietės užpildė tautiniais šokiais. Ačiū jom!

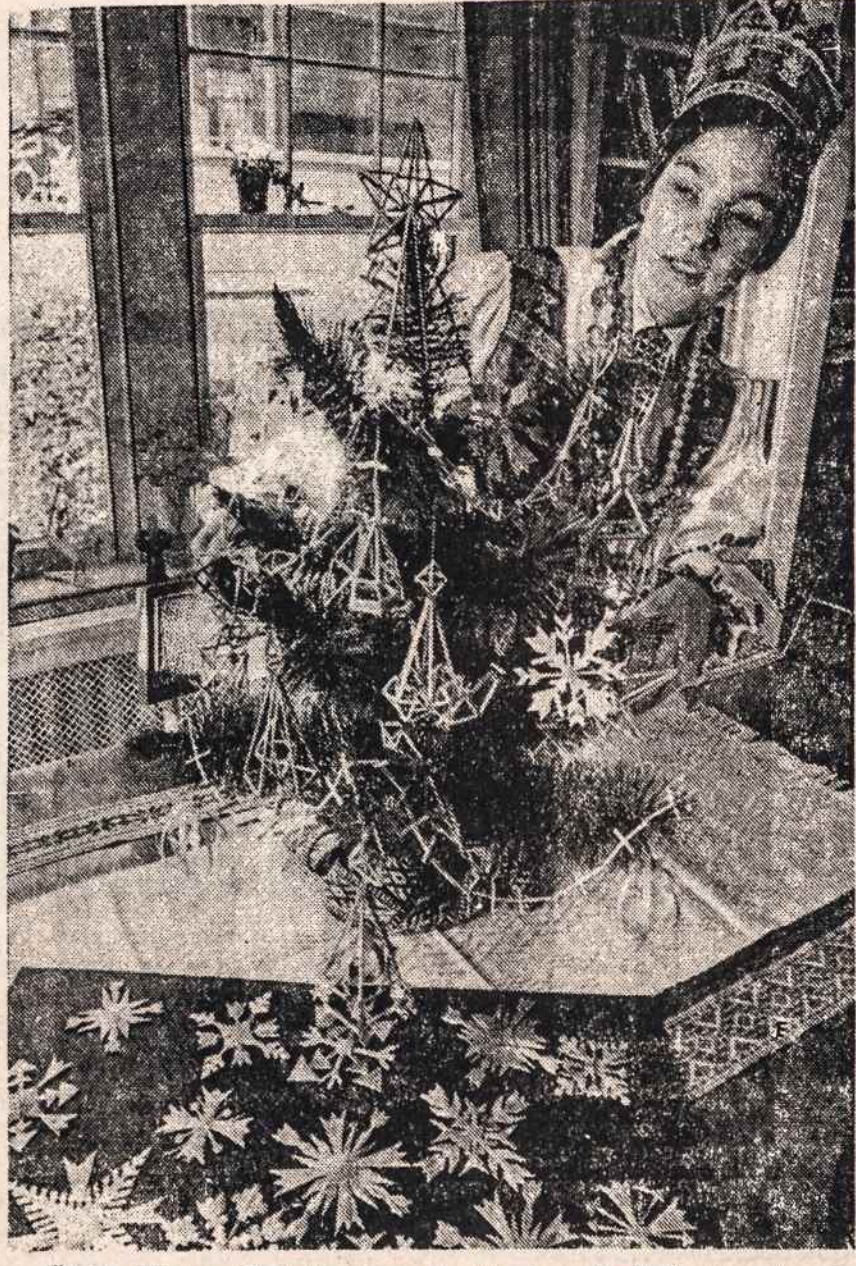
The New Haven Register, vietos dienraštis, gruodžio 8 išspausdino straipsnį apie lietu-

viškas Kūčias, Kalėdas, šiaudinukus, tautinius drabužius. Įdėjo ir dvi dideles nuotraukas.

LMKF vietos klubo susirinkimas lapkričio 9 pirmą kartą Salomėjos ir Vytauto Valiukų namuose klubietėm, jų šeimom ir svečiam buvo malonus atsigavimas. Didelė padėka E. Vasyliūnienei, skaičiusiai kruopščiai paruoštą paskaitą apie Vaižgantą. Ji nekaltai rašytoja. Jos paskaitos tema: Tumas — žmogus. Susirinkimui atsilankė ir mieli newyorkiečiai: GFWC atstovė prie JT Galia Žilionienė, Pabaltijo Moterų Tarybos delegacijos pirm. M. Samatienė, dr. M. Kregždienė, V. Čecetienė, Žilionis, Br. Bieliukas. Po paskaitos pasivažiavę, pasikalbėta, padainuota.

ALRK Moterų Sąjungos 33-čioji kuopa mažojo parapijos salėje paruošė Kūčias. Susirinko 35 asmenys. Šių Kūčių ruošimo našta pasiėmė M. Merkevičienė ir A. Goldupienė. Maistą pagamino ir sunėšė narės. Kaip ir kiekvienais metais, kuopos pirm. M. Jokubaitė beveik visus paprašė pasakyti po keletą žodžių. Iš visų buvo girdėti pasitenkinimas ir padėka. Ypatinai jautriais žodžiais tokį šeimyninį bendravimą išlaikyti mažo New Haveno kolonijoje kvietė LMKF vietos klubo pirm. Salomėja Valiukienė.

Aukos Vasario 16-tosios gimnazijai, mirus kun. B. Sugintui, labai sumažėjo. Bet New Haveno lietuvių kolonija remia šią gimnaziją ir toliau. SLA 142 kuopa tam tikslui paskyrė 50 dol. J. Šilkienė pridėjo ir savo asmeninę auką. SLA 4-toji apskritis paskyrė 100 dol. Albinas Kušlys ta pačia proga

Ši dr. Elonos Vaišnienės nuotrauka švenčių laikotarpy buvo išspausdinta New Haven, Conn., The Register laikrašty.

pridėjo savo 20 dol. auką. Šią rėmimo mintį ir pasiūlymus SLA suvažiavimuose ir susirinkimuose iškėlė Juozas Jakoveckas. Jam yra aiški vienintelės pasaulyje lietuviškos gimnazijos svarba.

Albina Lipičienė

daugiau remiamas Balfas. Baliūnas kalbėjo apie jo perkėlimą į Chicago; jo centras yra Altos raštinė: 2606 West 63 St. Kasmet yra išrenkami penki valdybos direktoriai. Slaptu balsavimu šį kartą buvo išrinkti: B. Klemka, A. Shukis, F. Radonis, Samaška ir Kuzienė. Pasitraukus iš narių J. Petruiliui ir mirus A. Greg, jų vieton išrinkti Molis ir Yerkes. Po tvarkingai praėjusio susirinkimo vyko vaivšės.

Užsidaro mūsų klubai, siaurėja radijo valandėlės. Likviduota Lietuvos kareivių draugija. Kriškių klubas užsidarydamas gana kultūringai išskirstė savo lėšas: spaudai, Jaunimo centrui, Alvdudui, Dariaus-Girėno postui. Būtų gražu, kad ir kiti užsidarę klubai pasektų šiuo pavyzdžiu. Sophie Barcus radijo valanda nuo vasario 1 keturias dienas per savaitę veiks tik po pusę valandos; penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais — po valandą. Margutis penkis dienas veikia po valandą.

Cicero lietuvių kolonijoje LB apylinkės valdybos rinkimas vyko su dideliu entuziazmu. Išrinkti: A. Juškevičius, A. Tautginas, J. Švedas, A. Milūnas, J. Arštikys, A. Brusokienė. Susirinkimas truko penkis valandas, buvo gana audringas. Naujai valdybai visi ciceriečiai linki sėkmės ir darnios veiklos.

Kažin, kaip viskas pasisekė? Naujoji opera pasirodys vasario 3, 4 ir 11. Pirmyn choras kovo mėn. stato vėl Čigonų barono operetę. Balandžio mėn. pradžioje bus Carmen opera. Tokie trys stambūs pastatymai apunkina mūsų visuomenę ir kitas draugijas. Štai sausio 13-14 savaitgalio vieną vakarą buvo keturi parengimai. Į Lietuvių televizijos vakarą Balio Pakšto salė susirinko vos pusantro šimto žmonių. Lietuvos Bažnyčiai remti komitetas su Liet. vyčių choru Jaunimo centre sutraukė publikos nedaug ką daugiau. Tas pats įvyko ir Lietuvių Namuose su Aidučių vakaru. O kur dar kiti pobūviai, vestuvės? Rengėjų tikslai geri. Tačiau žmonės ima pavargti nuo tų visų banketų, vakaronių, koncertų.

Guli ligoninėje Šv. Vardo draugijos narys Tatuška. Gatvė krito ir sunkiai susižeidė. Šauklys Aleksas Pipiras, Archer į Californijos gatvių sankryžoje sunkiai sužeistas sunkvežimio, guli kritiškai padėty Šv. Antano ligoninėje. Veikli šaulė ir kitų organizacijų narė Julija Sačiauskienė sunkiai serga Community ligoninėje.

IŠ VISUR

— Patricia Nixonienė, lankydama Los Angeles, žodžių Algirdui Gustaičiui buvo pažadėjusi į prezidento Nixono inauguracijos iškilmes pakviesti lietuvių tautinių šokių ansamblį. Per Amerikos Lietuvių Tarybą buvo pasiūlytas Leokadijos Brazdienės vadovaujamas Chicago Lietuvių studentų ansamblis. Inauguracijos komitetas pasiūlymą priėmė ir pakvietė ansamblį dalyvauti prezidento inauguracijos iškilmėse sausio 20.

— Vliko valdyba sausio 4 ir 10 d. posėdžiuose numatė paruošti naują leidinį anglų k., kuris galėtų būti pavadintas "Kovojanti Lietuva". Projektuojama įdėti 1941 m. Lietuvos sukilimo trumpa apžvalga, 1944-1952 m. partizanų kovos, rezistencija krašte, ypač paskutiniųjų metų įvykiai Lietuvoje. Visa reikalinga medžiaga jau išversta į anglų kalbą. Beliko leidinį sudaryti ir išleisti. Toliau eina "Steigiamasis Seimas", kurį paruošė dr. V. Svogienė, "Sovietai - nacių genocidas", kurį ruošia dr. J. Pajaujis ir dr. D. Jasaitis, ir "Etnografinės Lietuvos sienos". Didelis uždavinys yra ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija išvystyti efektingesnę veiklą Lietuvos bylos klausimu. (E)

— Rūta Lee-Kilmonytė, Hollywood, Calif., būdama KABS radijo stotyje pasikalbėjimų komentatorė, turi progos paliesti įvairius klausimus ir dažnai prisimena lietuvius. Be to, pasirodyma televizijos programose bei viešose funkcijose, dažnai pabrėžia savo lietuviškumą.

Mirė: sausio 8 — Jonas Sterbis, 55 m., gimęs Chicago; sausio 9 — Alf. Astkinas, Anglijos klubo narys, vos 47 m.; sausio 11 Cicerio — Kazys Šimkus, jūrų šaulys, parapijos komiteto narys.

Paminėtos žurn. A. Gintnerio ir dr. J. Sadausko mirties metinės.

Lietuvis, pabėgęs iš sovietinio laivo Afrikoj, neseniai mirė Cicerio. Lietuvažė, pabėgusi į Švediją ir atvykusi į Chicago, pagyvenusi pas savo komunistuotojančią dėdę, buvo išvežta į beprotnamį; nežinia, ar ji dar gyva. Kas iš mūsų rūpinasi tais dalykais?

Lietuvių Veteranų Ramovės skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko sausio 14 Jaunimo centre. Jį atidarė pirm. A. Juškevičius. Dienos prezidiuman pirmininku buvo pakviestas plk. Ališauskas, sekretorium — Juškaitis. Valdybos nariai padarė pranešimus. Pirm. A. Juškevičius apžvelgė praėjusių metų veiklą, išskėlė trūkumus. Kasininkas Litvinas pranešė, kad iš 120 skyriaus narių esą užsimoję nario mokesčių tik 60; kasoj su pašalpos fondu yra 314 dol. Mirė penki nariai, įstojo vienas. Revizijos komisijos pirm. Ambraziejus savo aktu aiškiai išdėstė skyriaus turį ir stovį. Po trumpų diskusijų priėta prie naujos valdybos rinkimo. Mandatų komisijos pirmininku. Stankūnas pateikė sąrašus, iš kurių buvo išrinkta valdyba: A. Juškevičius, J. Litvinas, J. Senda. Bal. Brazdžionis ir Diminskas. Rev. komisijon išrinkti: Ambraziejus, Bagdžius ir Zitkus. Buvo diskutuojamas Lietuvos kar. muziejiaus vedimas. Naujose Jaunimo centro patalpose jam išnuomojama vieta. Pakviestas į jį atstovu Valaitis. Buvęs vedėjas Šeštakauskas iš pareigų atsiskė. Veteranai uoliai dalyvauja šventėse. Į rūpesčių sukurtas Laisvės paminklas.

Nelaimės ateina netikėtai. Gražu, kai jų paliestiesiems ištiesiama pagalbos ranka. Prieš kiek laiko 13 metų berniukas J. Čelkis neteko kojos po traukinio. Susidarė fondas, ir žmonės jam atneša aukų. Nikaragvos žemės drebbėjimo aukom išsiųsta 100 dėžių siuntinių.

Bal. Brazdžionis

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Play — Stereo — Hi-Fi — Lithuanian Records

Aidutės dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	Stereo	5.00
Montrealio Aušros Vartų choras, 11 dainų	Stereo	5.00
Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-šokių (2 pl.)	Stereo	8.50
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno ansamblio 11 kalėd. giesmių		5.00
Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonija	Stereo	6.00
Ainių dainos, Stuttgarto simf. muzika D. Lapinsko	Stereo	6.00
Lietuvių pasakas, Barauskas, Stempuzis, Lapinskas	Stereo	6.00
Daina, Br. Budriūno oktetas (45 EP) mažo formato		2.00
Dainos ir arijos, Sol. E. Kardelelis		6.00
Žirginėliai, B. Pukelevičiūtės vaikams pasakas		5.00
Antrieji žirginėliai, vaikams pasakas		5.00
G. Vasilaišienės, 11 lengvos muzikos dainos-šokiai		6.00
D. Dolskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys		5.00
Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai		5.00
Palangos Juzė, vaidina profesionaliai aktoriai		5.00
Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota		5.00
Aurelia, Paukštelienės pramoginė ir šokių muzika	Stereo	5.00
Dainuojų Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	Stereo	5.00
Sigutė, pasakas-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3	Stereo	5.00
Dainų ir arijų recitalis, sol. J. Vaznelio		5.00
Dainos, A. Stempuzienės 24 liet. dainos	Stereo	\$7.00
Gaudžia trimitai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patriotinių maršų		6.00
Mes padainuosim, Čiurlionio ansamblio 16 liaud. dainų		6.50
O ramunėle, pasakyk, Birutė Tamošiūnaitė, 12 muzikos šokių		6.00
Svajonių skurvyje, B. Tamošiūnaitės, 12 muzikos šokių		6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-šokių		2.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika		6.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras		5.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo	Stereo	\$6.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzika solo		5.00
Sutemę garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių	Stereo	\$6.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės	Stereo	\$6.00
Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų. St. \$6.00		5.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūnės moderni muzika — stereo		5.00
Varpas, Toronto choro liet. dainos ir operos (Stereo)		6.00
7 Kristaus žodžiai, Šv. Kazimiero parapijos choras		4.00
Operų arijos, J. Liustikaitės 12 kūrinių		6.00
New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų	Stereo	\$2.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų		2.00
Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos ir giesmės		3.00
Pupų dėdės ir dėdienės, 12 šokių-dainų rinkinys		5.00
Grįšim, grįšim, Moterų oktetų 15 dainų	Stereo	5.00
Dainos ir arijos, V. Daunoro		5.00
Linksmieji broliai, juokų ir šokių rinkinys		5.00
Dainų rinkinys su Lietuvos Himnu VI		5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo		3.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 l. dainų	Stereo	5.00
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ans. 14 l. d. Stereo		5.00
Dvi Mamytės ir dvi Dukrytės, Kvartetas iš 14 dainų	Stereo	5.00
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 dukrytės, 15 liet. dainų	Stereo	5.00
Lietuvių tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija		5.00
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienei	Stereo	5.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	Stereo	5.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid.	Stereo	\$5.00
Žibuoklės, L. Stuko moterų sektekt 14 liet. dainos	Stereo	5.00
Pupų dėdės ir kitų muzika, dainos 27		5.00
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo	5.00
A. Dvariono šokių muzikos rinkinys Nr. 25		5.00
Dainuojam su Lione, Juodytės 16 lietuviškų dainų		5.00
Mano Lietuvos prisiminimai, sol. L. Juodytės		5.00
Muzikos rinkinys 28 (Karo mokykla ir kit.)		5.00
Motule mano, T. Serapineišės dainos		5.00
Lietuviški šokiai, akord. K. Daubaras, 18 šokių	Stereo	5.00
Mes žengiamo su daina, New Yorko vyrų oktetų 17 d. Stereo		5.00
Vakarų šokininkės dainuoja, S. Barkus, giesmės, dainos		5.00
Dainos ir arijos, K. Petrausko		7.00
Čiurlionis, albumas iš 2 pl. 28 dainos		10.00
Tri-li-lia, 18 skautišku dainų	Stereo	5.00
Julės Rajauskaitės piano recitalis: Music of Fr. Liszt	Stereo	6.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo	5.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo	5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės su himnu	Stereo	5.00
A. Šabaniausko, po 12 dainų-šokių 10, 11, 18 ir 26 albumas		5.00
Lietuvos kopyčios iškilmės Romoj, Stereo		5.00
Lietuvos Atsiminimų radijo jubiliejus	Stereo	5.00
Lionės Juodytės dainų-operų recitalis		5.00
13 Rūtų šalėlės, A. Stephens singers		5.00
Dainos, A. Dižintės-Trečiokienės, recitalis		5.00
Kai krinta lapai, A. Trečiokienės, dainos-arijos		5.00
Dainos ir arijos, J. Armonienės		5.00
Ar žinai tą šalį, Romos Mastienės		5.00
Skambėkite dainos, J. Kristolaitės		5.00
Lietuvių kompozitorių dainų recitalis, S. Klimaitės		5.00
Kur gimta padangė, 14 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Tykus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos dainų		5.00
Jūreivių keliai, 16 lengvos muzikos dainų	Stereo	5.00
Gimtinės dangus, 12 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Svajonių muzika, 12 muzikos-šokių dainos	Stereo	5.50
Tėviškės vėjas, 13 muzikos-šokių dainos	Stereo	6.00
Ar tu meni, 13 muzikos-šokių dainos	Stereo	6.00
Sek pasaką vaikam, L. Rastenytės ir D. Lapinsko	Stereo	6.00
Lietuvių kompozitorių dainos, B. Kemežaitės		6.00
Gina Čapkaušienė dainuoja	Stereo	6.00
Antanas Kučingis su orkestru	Stereo	6.00
Anoj pusėj Nemunėlio, 12 muzikos-šokių dainų	Stereo	5.00
Akvarelė, 14 lengvos muzikos kūrinių	Stereo	6.00
Žibuoklės, 14 muzikos-šokių dainų	Stereo	6.00
Klonių aidai, 12 lengvos muzikos-šokių dainų		5.00
Sodauto, Vilniaus vyrų choro 8 dainos		6.00
Oi, toli, toli... Phila. choro "Viltis" 12 dainų	Stereo	6.00
Labą rytą, N. Y. vyrų choro "Perkūnas" 15 dainų	Stereo	6.00
Vai lėkite dainos, Chicago Vyčių choro dainos	Stereo	5.00
Pranašė Didis, Liet. Evangelikų choro giesmės		5.00
Vestuvinės dainos, dainuoja Urugvajaus liet. choras		5.00
Kokiais keliais aš keliausiu, dainuoja vyrų kvint.	"Baltija"	6.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

(Siųsti tik plokštelių užsakymus. Gavėjas apmoka tik gavęs sąskaitą ir plokšteles, nes kartais užsakoma plokštelė, kurios išparduotos.)

PO CHICAGOS DANGUM

Kun. J. Dėdinas, Vasario 16 gimnazijos kapelionas, viešėjo Chicagoj ir kalbėjo per Margučio radiją. Jis pažymėjo, kad dabar gimnazijoje yra 80 mokinių, 10 jų iš JAV ir Kanados. Gimnazijai išlaikyti du trečdalius lėšų skiria vokiečių valdžia, vieną trečdalį tenka surinkti iš savųjų. JAV lietuviai iki šiol buvo dosnūs. Ypač daug šiai gimnazijai padėjo a.a. kun. B. Sugintas. Nemaža aukų skiria ir įvairios organizacijos. Gimnazijos vietų yra. Laukiama mokslėvių iš JAV.

Prof. dail. A. Varnas sausio 1 šventė 94 metų amžiaus sukaktį. Tebėra judrus ir kūrybingas.

Prof. A. Rukuiža, Lietuvos miškininkas, rūpinasi savo atsiminimų tvarkymu. Jis yra netoli 90 metų amžiaus, nustojes regėjimo.

Lietuvių televizijoje sausio 7 adv. Z. Butkus atsakinėjo į žurn. V. Būteno ir P. Petručio klausimus. Dėkojo Altai ir kitiems lietuviams, jį paremsiems. — Net už 100 mylių, Spring Valley, lietuviai gerai mato šią televiziją. J. Martinaitis ir F. J. Iešmantis skyrė aukų, prašydami geresnių programų. Bet labai sunku prisipašyti talentus. — TV vakaras sausio 13 Balio Pakšto salėj praėjo sėkmingai. — Kovo mėn. bus metinis LTV rėmėjų susirinkimas. Bus gvildinamas programų reikalas.

Chicago miesto taryba, užuot žinūrėjusi savo reikalą, be reikalo kišasi į politiką. Štai mokytojai nutarė išeiti į streiką. Kyla autobusų kainos. Nesirūpinama miesto gerove. O puolamas prezidentas Nixonas.

Mūsų žurnalai — Aidai, Karys, Į Laisvę, Lietuvių Dienos, Šaltinis ir kiti — pasiekė Chicago prieš Kalėdas. Juose yra daug įdomių straipsnių, nuotraukų, žinių. Džiugu, kad mūsų spauda stovi aukštai. Tik reikia, kad jos skaitytojų tarpe rastųsi daugiau jaunimo.

Kodėl taip ilgai laukta? Brazilijos lietuvažė, prieš trejus metus atvykusi į JAV, važiuodama į Union Pier, automobilio nelaimė buvo sunkiai sužeista. Mergaitė neturėjo nuolatinės pastogės. Argi Chicagoj nebūtų atsiradus tuoj šeima, kuri ne-

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvos Skautų Sąjunga

Redaguoja:
pė. Birutė Kildilėnė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

ŽENGIANT Į NAUJUOSIUS METUS

Rodos, taip neseniai laukėme ateinant Naujųjų Metų. Juos sutikome — vieni triukšmingai, kiti kukliai. Kiti gal buvo vieniši ar ligoniai. Visi laukėme ir galvojome, ką jie mum atneš. Kiekvienas stengėmės vienas kitam linkėti to, ko kas trokšta.

Seniesiems metams nuėjus amžinybėn, gal mes pamiršome, ką jie mum davė, kas buvo padaryta. Visa tai jau praityje.

Tačiau, linkėdami visokių gėrybių vienas kitam, išgerdami šampano taurę, mes visai pamiršome, kokie tie praėjusieji metai buvo ir ką jie reiškė mūsų Tėvynei.

Praėjusieji metai Lietuvai ir jos vaikams buvo žiaurūs, negailingi. Lietuvos stūnis ir dukros tų metų bėgyje buvo priversti atiduoti net gyvybės auką, vieni savanoriškai, kiti žiaurių budelių kankinami. Ir kiek jų dar ir dabar kenčia kalėjimuose ir darbo stovyklose, nežinodami, ar Naujieji Metai atneš jiems pagalbą ir palengvinimą, ar jų viltys išsipildys, ar pragiedrės jiems apsiniaukęs dangus.

Tad žengdami į 1973 metus, prisiminkime tuos, kurie už savo Tėvynę atidavė savo gyvybę ar laisvę. Susikaupkime ir mintyse pagerbkime juos. Prisiminkime, ką jie savo auka davė Lietuvai ir lietuviams. Jie iškelė mūsų mažą pavergtą tėvynę viso pasaulio akyse.

Pasimelskime už juos, kad Dievas palengvintų jų vargus, nes jie vargsta dėl to, kad norėjo gero Dievui, Tėvynei ir Artimui. Jie negali vadinti savęs skautais, daugumas net nežino, ką reiškia tas žodis, tačiau jie atliko tikrą skautišką pareigą.

Prisimindami tuos didvyrius, ženkime į naujuosius metus su išdidžiai pakelta galva, nes esame ir mes tos pačios Lietuvos vaikai.

Tegul Kalantos, Stonio ir kitų liepsnojantys laužai, kuriuose jie atidavė savo gyvybę iš meilės Tėvynei, aiškiai šviečia mūsų sielose ir rodo mum kelią į Lietuvos nepriklausomybės rytojį. Nepamirškime šito palinkėti kiekvienam, kuris yra lietuvis.

B.K.

NEW YORKO SKAUTŲ KŪČIOS

Kaip ir kiekvienais metais, šiemet ir vėl buvo suruoštos bendros lietuviškos Kūčios New Yorko skautų tarpe, kad pabendrautumė prie jaukaus Kūčių stalo savo skautiškoje šeimoje.

1972 gruodžio 10 Apreiškimo parapijos bažnyčioje suplaukė gražus būrys skautų ir tėvų. Jie organizuoti dalyvavo pamaldose.

Po pamaldų, nešini savo vėliavomis, skautai rikiuotėje nužygiavo į parapijos salę, kur įvyko bendra abiejų tuntų sueiga. Sueigos metu buvo visa eilė pasikeitimų tuntų vadovų tarp. Keletas pasižymėjusių skautiškoje veikloje buvo apdovanoti garbės ženklais. Broliai — s.v.v. sl. R. Krulikas, Arūnas Jankauskas, Rytas Vilgalys ir Tadas Osmolskis buvo apdovanoti Pažangumo Žymeniu, o New Yorko Vyr. Sk. Židinio pirmininkė fil. Irena Alksninienė Vėliavos Žymeniu.

Vadovų-ųjų pasikeitimai: Vilkiukų draugovės draugininkas Gediminas Mikalauskas pasitraukė iš draugininko pareigų ir perėmė tunto adjutanto pareigas, naujuoju vilkiukų draugininku tapo s.v.v. sl. Jurgis Nemickas. Neringos tunto tuntininkės pavaduotoja paskirta ps. Rima Gudaitienė. Pušėlės paukščių draugovės naują draugininkę — vyr. sk. v. sl. Rasa Milukaitė, jos pavaduotoja sl. Ona Matulaitytė. Ramona Ašbergaitė pakelta į vyr. skiltininkės laipsnį, Ona Matulaitytė į skiltininkės laipsnį.

Taip pat buvo pasveikintos naujos vyr. skautės, kurios praėjusių metų stovykloje davė vyr. sk. įžodį — R. Milukaitė, O. Matulaitytė, L. Birutytė, R. Ašbergaitė ir D. Saldaitytė.

Po iškilmingos sueigos visi susirinko žemutinėje salėje, kur jau laukė padengti stalai, apkrauti gausiais Kūčių valgiais. Žmonių priėjo sausakimšai, ir greitai visi stalai buvo užpildyti.

Prigėsinus šviesas, atėjo tautiniai rūbai pasipuošusi sesė, nešdama kalėdinę švakę. Kaip visados, jos palydovais buvo skautas, skautė, vilkiukas ir paukštytė, kurie taip pat nešė-

si švakes. Kalėdinę švakę padėjus centrinio stalo viduryje, palydovai nuo jos žiebiė švakes ant visų stalų. Brolis T. Osmolskis paskaitė Kūčių evangeliją, sugiedota bendrai kalėdinės giesmės.

Parapijos klebonas kun. P. Raugas sukalbėjo maldą, ir visi pradėjo Kūčių vakarienę, lauždami plotkelę.

Kiekvienam teko paragauti tų gausių ir įvairių valgių, kiekvienas negalėjo atsistebėti židiničių ir skautų-čių mamų-čių sumanumu, kurios ir paruošė visus tuos patiekalus. Kaip žinome, židiničių jau daugelis metų ruošia Kūčias. Tai vienas iš svarbiausių jų metinių uždavinių.

B.K.

Eglutė New Yorko skautų kūčiose, kurios buvo gruodžio 17 Apreiškimo parapijos salėje. Nuotr. P. Bivainio

Philadelphijos skautai ir skautės Kūčių metu gieda kalėdines giesmes, akordeonu talkina Algis Danta. Nuotr. K. Čikoto

Skautų Kūčios Philadelphijoje

Gruodžio 17 Šv. Andriejaus parapijos salėje įvyko tradicinės skautų-čių Kūčios. Dalyvavo skautai, tėvai ir svečiai. Publikos atsilankė nemažai, nes reikėjo pristatyti gana daug stalų. Kūčias paruošė v.s. S. Čiurlionienės būrelis, kaip ir kiekvienais metais.

Šiemet Kūčių vakaro pradžia buvo skirtinga, nes buvo pradėta trumpa sueiga ir įžodžiu. Penkios skautės kandidatės davė įžodį, kuriam ruošėsi visus metus ir labai laukė. Sesės, davusios įžodį, perskaitė savo rašinėlius, kuriuos parašė kiekviena kandidatė, prieš duodama įžodį. Rašinėlio tema yra pačios mergaitės savijauta, belaukiant ir besiruošiant įžodžiu. Dažniausiai visi aprašymai būna labai originalūs ir jausmingi. Negalėčiau praeiti nesuminėjusi, kas tas penketukas, tai: Vida Bendžiūtė, Gintarė

Paragavus visų tradicinių valgių, užsigerdžius lietuviškai pagamintu kiselium ir šližikais, mažieji ir vėl susirinko į višutinę salę, kur jie dar pažaidė ir padainavo.

Atėjus laikui skirstytis, visi paliko Apreiškimo parapijos mokyklos pastatą su pakilia nuotaika, nes pabendrauti su New Yorko broliais ir sesėmis nėra jau tokia ciliinė, bet gana reta proga. Visi pažadėjo ne tik kitais metais dalyvauti skautų Kūčiose, bet atsilankyti ir į kitus skautų renginius.

B.K.

Gečytė, Danutė Pliuškonytė, Loreta Radikaitė ir Lidija Radikaitė.

Šios penkios sesės ir padarė įžangą Kūčių vaišių, uždegdamos švakes ant stalų. Klebonas kun. J. Degutis pašventino tradicinius valgius, kiekvieną stalą atskirai ir sukalbėjo maldą. Kun. K. Sakalauskas trumpai apibūdino Kūčias ir paplotėlių reikšmę.

Pasidalinus taikos duona tarp brolių ir sesių, tėvų, pažįstamų ir svečių, Kūčios vyko įprasta tvarka. Ragaujama visi valgiai, kurie buvo labai skaniai pagaminti ir kuriuos

rastume privačiose šeimų Kūčiose.

Kūčiom gerokai įpusėjus, skautai-ės suvaidino trumpą vaidinimėlį — Kūčių vakaras. Programos pabaigai į sceną susirinko visi broliai ir sesės ir giedojimo kalėdines giesmes. Salėje buvo išdalinti tekstai, kad ir svečiai kartu galėtų giedoti. Daugumas giesmių yra naujos, ir žmonėms mažai žinomos, bet jaunimas gerai jas traukia, nes jau kelinti metai mes jas giedame.

Pasibaigus programai, svečiai, pakilę nuo stalų, dar šnekučiavosi, gi židiničių vikriai sukosi, sutvarkydamos salę.

D.S.

JAUNŪJŲ PHILADELPHIJOS SESIŲ RAŠINĖLIAI

Ką man reiškia geltonas kaklaraištis

Išlaikius egzaminus, aš pajutau džiaugsmą širdyje, nes aš laukiau to laiko, kai galėsiu būti skaute. Laukiau kokius dvejus metus, bet vis buvau per jauna.

Kai gauname geltoną kaklaraištį, mes jau esame kiek vyresnės skautės ir turime rodyti pavyzdį jaunesnėm skautėm. Aš atsimenu, kai buvau paukštytė, darydavau tai, ką kitos skautės darė. Jos buvo vyresnės, ir mes manėm, kad jos viską moka ir žino.

Mes turėtume jau suprasti, ką galima daryti ir ko ne. Turėtume klausyti tėvų ir vyresniųjų. Turėtume mylėti visą gamtą, nelaužyti medžių ir gėlių, neužgauti gyvulėlių ir paukštelėlių.

Duodamos įžodį, mes pasižadame tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus. Mes turėtume suprasti, ką tie pasižadėjimai reiškia. Eiti į bažnyčią, klausyti kunigo ir kalbėti su Dievuliu savais žodžiais. Dievas mus užaugino, tai mes turėtume padėkoti.

Aš labai norėčiau padėkoti visom vadovėm, kurios man leido išlaikyti egzaminus ir gauti geltoną kaklaraištį. Labai didelis ačiū sesei R. Dantienei, kad visada buvo linksma ir maloni su visomis kandidatėmis.

Vida Bendžiūtė

Geltonas šlipsas

Geltonas šlipsas įrodo žmonėm, kad aš esu skautė. Skautai yra organizacija, kuri žmogų išmoko atskirti gerą nuo blogo, pažinti mano tėvėlių žemę ir kitus kraštus ir dalykus, kuriuos verta žinoti kiekvienam žmogui. Man parodo, kad galiu atsiekti ką nors, jei tikrai noriu.

Bičių skiltis besiruošdama ilgai dirbo, bet tas laikas atrodė kaip trys mėnesiai, nes sesė Dantiene mus įdomiai mokė.

Laikydamos egzaminus, turėjome atsakyti į klausimus apie Lietuvą, tilybę, skautus, namų

ruošą ir kūno higieną. Išmokom kelio ženklus ir mazgus rišti.

Prieš kelerius metus, įstodama į skautus, gavau raudoną šlipsą ir tikėjau, kad gausiu geltoną. Dabar žadu gauti mėlyną, o vėliau ir žalią.

Gintarė Gečytė

Skautė tiesi ir laikosi savo žodžio

Šio įstato galbūt sunkiausia laikytis. Dažnai lengviau yra pameluoti, ir supratom, kad miške palikti negalėjom. Pasisakėm, kad esam skautės, todėl ir rūpinamės gyvuliais ir žirne, kaip jiems nelaimėje padėti. Sargas mus labai pagyrė ir sutiko kiškį globoti savo namelyje, kol jis visai pasveiks. Atsisveikindamos su kiškeliu ir parko sargu, prižadėjom greitai juos aplankyti.

Jeigu kas nors prašo skautės pagalbos ar padaryti kokį darbą ir skautė prižada, tai ji turi išlaikyti savo žodį. Jeigu ji galvoja, kad negalės tai padaryti, tai ji turi neprižadėti.

Skautė stengiasi visada su visais gražiai elgtis. Ji nesigiria apie savo darbus, ji laukia, kol žmonės ją pagiria.

Nėra labai lengva būti gera skaute, bet reikia visada stengtis.

Loreta Radikaitė

Artėja Kaziuko mugė New Yorke

Kiekvienais metais New Yorko broliai ir sesės rengia savo tradicinę Kaziuko mugę, kuri paprastai sutraukia daug New Yorko ir apylinkių visuomenės.

Šiais metais mugė įvyks Kultūros Židinyje kovo 3. Jau kuris laikas draugovės ir pavieniai gamina visokeriopus rankdarbius, kurie visada pritraukia žmonių ir duoda skautam-ėm gražaus pelno jų ateinančių metų darbui ir projektui įvykdyti.

Bus atskirų draugovių paviljonai, taip pat ir Židinio puošnus paviljonas. Veiks tėvų komiteto bufetas, kur kiekvienas dalyvis galės pasivaišinti retai kur randamais lietuviškais valgiais. Taip pat bus ir vyr. skautų kavinė, kuri vėsuomet turi daug lankytojų, nes čia randi visokių tortų ir sausainių.

ŽIEMOS IŠSKYLA

Vieną gražią žiemos dieną mano skiltis sugalvojo eiti iškylauti. Šiltai apsirengusios, pasiėmusios valgyti, atsigerti ir rogetes pasivažinėti, mes išėjom į netolimą parką.

Oras buvo šaltas, sniegas girgždėjo po kojom. Parke buvo nepaprastai gražu. Medžių šakos palinkusios nuo sniego, kai kur matėsi mažų žvėrelių pėdos. Žmonių parke buvo nemažai, todėl kalneliai jau buvo praminti ir kalneliai išvažinėti rogutėmis.

Nutarėm paeiti giliau į mišką, kur buvo mažiau žmonių ir sniegas nesumintas. Kiek paėjusios, pamatėm kelis vaikus sustojusius prie didelės eglės ir į kažin ką žiūrėčius. Ten tuoj ir mes pasukom, spėliodamos, ką jie ten galėjo rasti.

Priėjusios pamatėm sniege gulintį mažą kiškutį. Jo koja buvo keistai pasukta į šoną, o akys gailiai žiūrėjo į mus. Aišku, kad kiškutis bijojo, bet negalėjo pabėgti, nes jo kojėlė sužeista. Mes supratom, kad tie vaikai kiškiui tikrai nepadės, nes jie atėjo tik pažiūrėti. Tuomet mes skubėjom pagelbėti, nes vienas miške jis mirytų bėdu arba šunes užpultų.

Atsargiai pakėlėm nuo žemės ir, padengusios skarelę ant rogučių, jį ten paguldėm. Kiškeliui, matyt, labai skaudėjo, nes kai mes jį kelėm, jo kūnelis drebėjo ir trūkčiojo. Skubiai suradom storesnę šakelę ir sutvirtinom jo lūžusią vietą. Kiškis jautė, kad mes jam norim padėti ir leido kojėlę surišti.

Ligonį sutvarkiusios, tarėmės, ką toliau darysim. Ilgiau pasi- likti parke negalėjom, nes jau artėjo vakaras ir sergantį kiškį reikėjo vežti į šiltus namus. Išsiėmėm užkandžius, nes po tiek darbo ir rūpesčio buvom labai alkanos. Sumuštinuose radę salotų, pasiūlėm ir mūsų draugui. O jis buvo gal labiau alkanas ir už mus, nes valgė ne tik salotas, bet ir duoną. Užkandusios ėjom link namų, labai susirūpinusios, pas ką kiškį paliksim.

Staiga atsiminėm, kad parko pakraštyje yra sargo namas, ir greit ten pasukom. Sargą radom sėdintį savo šiltame namelyje. Išsivadinusios jį į lauką, parodėm atvežtą ligonėlį. Jis labai nustebė, kad mes mokėjome taip gerai kiškį sutvarkyti ir supratom, kad jo miške palikti negalėjom. Pasisakėm, kad esam skautės, todėl ir rūpinamės gyvuliais ir žirne, kaip jiems nelaimėje padėti. Sargas mus labai pagyrė ir sutiko kiškį globoti savo namelyje, kol jis visai pasveiks. Atsisveikindamos su kiškeliu ir parko sargu, prižadėjom greitai juos aplankyti.

Ši iškyla mums labai patiko, nes jautėme, kad esame gamtos draugės.

Jolita Gudaitytė, 12 m.

Neringos t. New Yorke

Baden Powell mintys

Dideliem išminčiam būdinga pasakyti daug kelias žodžiais, o nedideliem išminčiam būdinga daug kalbėti ir nieko nepasakyti.

-

Niekas nėra taip aklas, kaip tas, kuris tyčia uždaro akis.

DR. BLADAS VENCIOUS

1890.I.6 — 1972.XII.21

Nuoširdus kovotojas dėl Lietuvos. Rėmęs Dariaus ir Girėno žygį, veikęs lietuviškose organizacijose Brooklyne. Pats buvo pasidaręs didelių vargonus, rinko lietuvių dailininkų paveikslus ir turėjo didelę senų laikrodžių kolekciją.

1972 gruodžio 21 vienišo mirtimi savo gyvenimo kelionę baigė dantų gydytojas Bladas Kazys Vencius. Jis buvo plačiai žinomas dantų gydytojas, ugningas kalbėtojas, kietas kovotojas dėl Lietuvos laisvės, vienas iš didžiųjų tautinės lietuvių srovės New Yorke atstovų.

Antrojo pasaulinio karo metu atvykęs į šį kraštą prezidentui A. Smetonai, velionis vadovavo jo priėmimui ir pagerbimui New Yorke. Taip pat jis buvo aktyvus rėmėjas Dariaus ir Girėno transatlantinio skridimo ir kai kuriuos šio istorinio įvykio epizodus yra užfiksavęs filme.

-o-

Dr. Bladas K. Vencius buvo gimęs 1890 sausio 6 Asiuklės kaime, Prienų parapijoje. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, vienerius metus Vilniaus kunigų seminarijoje. Po to vėl grįžo į gimnaziją ir, nebaigęs šeštos klasės, išvyko į JAV.

Išplaukė iš Hamburgo "Patricia" laivu. Kelionė buvo sunki, varginga ir su nuotykiomis. Tik po dvių savaičių — 1909 kovo 29 — laivas pasiekė Baltimorės, Md., uostą.

Pradžioje velionis kelerius metus dirbo Baltimorėje siuvelykoje. Paskui išvažiavo į Sheandoah, Pa., pas giminaitę Mockaitienę, kurios vyras turėjo tame miestelyje svaiginamų gėrimų parduotuvę. Padirbėjęs kelerius metus toje krautuvėje, jis sugrįžo į Baltimorę.

SPORTAS**LIETUVOS SPORTININKŲ VEIDAI**

Naujųjų metų proga, daugiausia pasinaudoję rašiniiais Vilniaus Sporte, galim paberti nuotrupų apie žymiuosius Lietuvos sportininkus.

Vladas Česiūnas atėjo į irklavimą, jau būdamas ūsuotas dėdė — jis tuomet buvo 25 metų amžiaus. Sėdo į valtį ir po minutės spiaudė iš burnos drumzliną vandenį. Vėliau jis išmoko ne tik vaikščioti, bet ir tvirtai valdyti valtį. Iškovojęs olimpinį aukso medalį Muenchene, kaip šimtprocentinis vyras, pabandė bavarisko alaus.

Nijolė Sabaitė — antroji lietuvaite, olimpinisuo žaidimuose laimėjusi medalį. Pirmoji buvo ietininkė Birutė Zalagaitė-Kalėdienė, kuri 1960 Romoje pasipuošė bronzą. 1972 Muenchene Sabaitė atbėgo ant rąja 800 m nuotolyje. Turėdama rankų sidabrą, Sabaitė svajono apie aukšą. Ir jos svajonė išsipildė Vilniuje, kur ji sumainė aukso žiedus ir tapo Nijolė Razienė.

Jos trenerė Felicija Karoblienė mena savo auklėtinės pirmuosius žingsnius bėgimo take: "Nijolė Sabaitė per pirmąją treniruotę, nubėgusi keturis kartus po 100 metrų, pasakė, jog ji jau pavargę. Dabar pasitaike, kad per treniruotę ji įvairių atkarpų nubėgė 6-7 kilometrų, bet niekada nebekalba apie nuovargį". Nijolė yra bėgusi ir šiapus Atlanto, tad neuostaba, kad Muenchene lietuviui jai nešė gėlių, o telegramos skubėjo iš įvairių JAV vietovių.

Kęstutis Šapka buvo šuolininku į vandenį, liaudies ansamblio šokėju, tad nėra ko stebėtis, kad jis netapo, pavyzdžiui, motociklininku, dviratinku ar futbolininku, o pasirinko šuolius ir aukštį. 1972 Šapkos šypseną šiek tiek karti — Grenoblio (ten jis tapo Europos vice-meisteriu uždaroje patalpose) rožės iki Muencheno nuvyto. "Ką padarysi — c'est la vie", kaip sako Grenoblyje. Kas, jau

Čia kurį laiką vėl dirbo siuvelykoje — siuvo mašina, o paskui, pusbroliai Mikolaičiui padedant, pradėjo lankyti ir baigė Eaton ir Burnett Business School buhalterijos kursą. Metam praslinkus, gavo buhalterio vietą Baltimorės tramvajų bendrovėje, o po poros mėnesių vedė JAV gimusią lietuvaite, dukrą Baltimorės lietuvių veikėjo ir siuvelykos savininko Antano Venskiaus-Venskaičio.

Žmonos tėvų paskatintas, velionis apsisprendė studijuoti odontologiją. Kadangi nebuvo baigęs gimnazijos, tai jam reikėjo pirma lankyti Mount Vernon kolegiją Baltimorėje. Po pusantų metų jis įstojo į Maryland universiteto odontologijos skyrių, kurį 1919 birželio mėnesį baigė. Gavęs dantų gydytojo praktikos teisę, velionis atidarė gydymo kabinetą Baltimorėje, lietuvių kolonijoje, Washington Blvd.

Lietuvai kuriantis, 1921 metų vasarą daktaras kartu su žmona keliasi į laisvąją Lietuvą. Kaune, Laisvės alėjoje, atidaro gydymo kabinetą. Ligonijų tarpe turi daug žymių žmonių, įskaitant Kiprą Petrauską, Antaną Sodeiką ir kitus. Iki pat mirties kaip relikviją mažoje dėžutėje jis saugojo Kipro Petrausko dantį.

1927 birželio mėnesyje velionis grįžta į JAV. 1928 gegužės 28 jis gavo leidimą verstis dantų gydytojo praktika New Yorko valstijoje. Gydytojo ka-

po rungtynių vakare, yra girdėjęs Kęstutį kukliai dainuojant jautrias lietuvių dainas, tų gavinančių valandėlių ilgai nepamirš.

Ir krepšininkės gali būti undinėmis, jei pirmenybės vyksta pajūryje. Angelė Jankūnaitė, rungtyniaudama Varnoje, nevenė Juodosios jūros bangų. Jos treneris Algis Gedminas sako: "Su Angele vargo nebuvo. Bulgarija — jos svajonių žemė. Pirmąsias rungtynes už Vilniaus Kibirskį ji puikiai žaidė tarptautiniame turnyre Plovdive, o 1972 iš Varnos parsivežė Europos moterų krepšinio pirmenybių aukšą".

Beje, iki šiol Varną žinojom kaip miestą, kur 1892 gyvenė ir gydė dr. Jonas Basanavičius, o dabar, po 80 metų, ten nuspidėjo krepšininkė Jankūnaitė. Kitas, jau artėnis žvilgsnis į praėitį — 1959 New Yorko Madison Square Garden, kur SS moterų rinktinės sudėty matėm Jūrąte Daktaraitę. Trylikos metų suolis, ir, vietoj Jūrątės, iškilniųjų krepšininkių puokštėj žydi Angelė.

"Nemyli tu, tai aš myliu" — dainuoja Carmen operoje. Kaip nemylėsi, jei Carmen su šautuvu — tokią čigonę gali vaidinti 1972 Europos moterų stendinio šaudymo meistrė Virginija Marcinkevičiūtė. Jos treneris Vytautas Puzeras prisimena: "Virginija po pirmųjų varžybų grįžo su mėlynėmis ant veido (kalta šautuvo buožė). Atvežėme ją į namus ir... pradėjome mamai užkalbinėti dantį. Tuo metu už mūsų nugarų Virginija šmukstelėjo į kambarį ir — tiesiai į lovą".

K. Čk.

GERULAITIS Į LONDONĄ

Sausio 28 Londone pradedamas BP Cup komandinis jaunių (iki 21 metų) teniso turnyras. Dalyvaus 8 valstybės. JAV spalvas gins: Vitas Gerulaitis, Bill Martin ir Peter Fleming.

Dr. Bladas Vencius

binetą atidarė Brooklyne, 499 Grand St., kuriame dirbo per 40 metų ir tik prieš dvejus metus, sveikatai sušlubavus, jį likvidavo. Žmona su sūnumi išsikėlė į Baltimorę, o jis apie pusantų metų gyveno pas dukrą Terrytown, N. Y. Iš jos viduryje gruodžio išsikėlė į Woodhaven, N. Y., išnuomojęs palėpėje kambarį.

Deja, čia jam labai trumpai teko džiaugtis gyvenimu: pabandė porą savaičių su keliais lietuviams, gruodžio 15, kuri buvo labai lietinga, eidamas į valgyklą, peršalo, gavo plaučių uždegimą, gruodžio 19 buvo paguldytas į ligoninę ir gruodžio 21 mirė.

-o-

Velionis buvo ypatingų gabumų žmogus. Nebūdamas muzikas, jis savo rankomis padarė ir savo namuose įtaisė tokius vargonus, kuriuos net Wurlitzer bendrovės atstovai buvo išprašę apžiūrėti, kad galėtų iš nagingo meisterio pasimokyti ypatingai vieno vertingo patobulinimo.

Daktaras buvo aistringas meškų medžiotojas. Kasmet su sūnumi važiuodavo į Rumfordo, Me., miškus meškų šaudyti. Savo rankomis buvo padaręs kelis ypatingai vertingus medžioklinius šautuvus. Globojo paukščius ir mėgo žuvytes. Savo namuose buvo įtaisęs didelį žuvų akvariumą.

Velionis buvo aistringas dailiojo meno ir senienų mėgėjas. Savo didelėje paveikslų kolekcijoje jis turėjo apie 30 paveikslų, tapytų senosios lietuvių kartos menininkų. Jo namų sienos buvo išpuoštos K. Šimonio, A. Žmuidzinavičiaus, P. Kalpoko, A. Varno paveikslais. Taip pat jis turėjo gražias P. Rimšos tūpinčias ant knygų peledukes. A. Varno garsusis 1907 m. Šveicarijoje anglimi pieštas didelis paveikslas "Dailininkas ir elgeta" ponų Venciu dovanotas mūsų Kultūros Židinui.

Pažymėtina, kad savo paveikslų kolekcijoje jis turėjo tris tušus pieštus Kauno senamiesčio vaizdus, kurių autorius buvo belgas — grafas V. fon Nialde. Tie paveikslai buvo piešti 1921 gegužės 23 ir pradžioje autoriaus buvo dovanoti ponai Voldeinarieni.

Iš atvykusiu į šį kraštą lietuvių dailininkų jis labiausiai grožėjosi O. Paskevičienės, jos vyro ir Č. Janušo paveikslais.

-o-

Daktaras Vencius ypatingai buvo pamėgęs senus laikrodžius. Savo kolekcijoje jis turėjo didžiulį švytuoklinį laikrodį, kuris savo laiku stovėjo mūsų Užsienio Reikalų Ministerijos vestibulyje. Tų laikrodžių jis turėjo per šimtą: čiulbančių, kaukiančių, barškančių... Jis juos pats prižiūrėjo, valė, savo moderniai įrengtoje dirbtuvėje taisė vidurius, Apsilankius jo namo, Manhasset, L.I., rūsyje, buvo malonu stebėti šį žmogų, buvo malonu stebėti šį žmogų, su kokia meile jis, užsukęs vieno ar kito savo "vaikelio" spyruoklę, laukė tvaksėjimo, tartum tėvas nuosavo vaiko širdukės plakimo...

Šio išmintingo žmogaus, žymaus lietuvių, kovotojo dėl Lietuvos išlaisvinimo iš dabartinio rusų jungo, — į amžino poilsio vietą kelionė buvo ypatingai apvertkinta. Nebuvo nei visų šeimos narių, nei lietuvių... Netgi lietuvis kunigas

sukalbėjo prie karsto maldą angliškai.

Nežiūrint į tai, kad jis turėjo tiek daug draugų savo pacientų, nežiūrint į tai, kad savo laiku jis buvo labai daug prisidėjęs prie lietuviškos veiklos New Yorke, nežiūrint į tai, kad didžiajame New Yorke tiek daug tebe gyvena jo idėjos draugų..., į amžino poilsio vietą jį palydėjo vos viena pora savųjų tautiečių...

Palaidotas 1972 gruodžio 23 veteranų kapinėse, Huntington, L. I., N. Y.

Amžina Atilsj...

Dr. Vaclovas Paprockas

Lietuvių valgių receptai Chicagai

Mūsų redakciją pasiekė storakas Chicago Tribune Magazine — iliustruotas Kalėdų švenčių numeris. Tame numeryje Janet Murray plačiai aprašo lietuviškas Kalėdas, Kūčių vakarą.

Savo aprašymui pasirinko Stravinskių šeimą iš Marquette Parko. Įdėta šeimninė Bronės Stravinskiens didelė nuotrauka, kaip ji tvarko Kūčių stalą. Įdėta ir dvi jos dukros — Ina ir Ramunė. Jos neša valgius.

Aprašyti švečių papročiai, kas charakteringa lietuviams, plačiau sustota ties švenčių valgiais. Valgiai pailiustruoti įdėtos 6 spalvotos nuotraukos, o pats valgių aprašymas su visais receptais nusitęsė net per 4 puslapius.

Aprašyme nevenyta lietuviškų žodžių. Priešingai — lietuviški žodžiai net pabrėžti, kad

P. S. — Pažymėtinos dar šios smulkmenos apie dr. B. Venciu. I-jo pasaulinio karo metu visoje Baltimorėje jis buvo pats pirmasis savanoris, prisistatęs į Amerikos kariuomenę. Buvo gavęs ir tokį pažymėjimą. Ir II-jo pasaulinio karo metu norėjo savanoriu stoti į JAV kariuomenę, bet jau nepriėmė.

Velionis turėjo didelę margučių kolekciją, kurią dovanavo dr. Birutei Paprockienei. Mėgo ir filmuoti. Filmavo lietuvišką gyvenimą Brooklyne, Lietuvoje jaunimo organizacijų veiklą, gamtovaizdžius. Savo filmus padovanavo dr. V. Paprockui.

tuo sudarytų egzotišką įspūdį. Jau pačiame pavadinime, antrinė antraštė įdėta — "Linksmų Kalėdų with Grybai, Agonų pienas and Kisielius". Toliau visi patiekalai pirma pavadinami lietuviškai, o paskui — aiškinama angliškai. Čia aprašyta silkės, žuvys, agunos, grybai, pyragai, kisielius. Aprašyta plačiai, kaip tuos valgius pagaminti.

Ir, kas svarbiausia, visuose lietuviškuose tekstuose nėra klaidų. Visi žodžiai parašyti su reikiama akcentais, nosinėm. Tai parodo laikraščio kultūrą ir rūpestingumą.

Kai taip dažnai kalbama apie etnines grupes, tai šis aprašymas vaizdžiai parodo tokių etninių grupių spalvingumą, gajumą ir jų grožį su savo tautinėm tradicijom. Tai ir sudaro tikrąjį Amerikos veidą.

Worcester, Mass.

M. Giraitienė, buvusi žymi lietuviškų vienuolynų rėmėja ir daugelio organizacijų veikėja, taip pat ir Mot. S-gos 5-tos kuopos narė, prieš keletą metų išsikėlė gyventi į Matulaičio poilsio namus Putnam, Conn. Šiuo metu sunkiai serga.

Ona Budrevičienė gruodžio 20 buvo palaidota iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios. Rasta mirusi savo bute. Po antrojo pasaulinio karo atvykusi į šį kraštą, apsigyveno Worcesterį su dukra Irena, kuri prieš keletą metų ištekėjo. Paskutiniu laiku velionė gyveno viena ir sirginėjo. Kilusi iš Vilkaviškio apskrities, nuo Keturvalakių. Lietuvoje gyvena jos motina ir broliai. Žinantieji jų adresus galėtų parašyti jiems, kad ji mirė, nes motinėle Lietuvoje dar laukia laiško.

Kun. A. Miciūno, Šv. Kazimiero parapijos klebono, iniciatyva parapijos svietinė gruodžio 24 buvo surengtos bendros kūčios lietuviams seneliams, esantiems kitataučių prieglaudose, ir šiap vienšiem asmenim; buvo kviečiamos ir šeimos. Visi dalyvavusieji buvo labai patenkinti ir dėkingi klebonui. Bendras kūčias taip pat rengė moksleivių ateitininkų St. Šalkauskio kuopa ir skautai.

* J.M.

Išleistuvės

Artėjant žiemai, vis daugiau mūsų širdys dairasi į šiltesnius kraštus. Vieni skrenda į Floridą atostogauti, kiti — ir visiskai apsigyventi. Pastarųjų tarpe yra ir trys draugės: Nelė Sinkavič, Monika Mackie ir Monika Vieraitis, įsigijusios namus Port Richey, Floridoje.

Tų darbščių bitelių pasiges Aušros Vartų parapija, o juo labiau Moterų Sąjungos 69-toji kuopa ir Mass., Maine ir N. H. apskritys.

Nelė Sinkavič, Sąjungos garbės narė, 25 metus išbuvus 69-tosios kuopos finansų raštininke, ant savo pečių nešus nemažą dalį kuopos sėkmingos darbuotės, reišėsi organizacijos veikloje ir plačiau: sėkmingai vadovavo porai seimų ir veikė įvairiose Sąjungos komisijose. Monika Mackie, 69-tosios kuopos vicepirmininkė ir apskrities protokolų raštininkė, ir Monika Vieraitis — tai tos tylios rimtos darbininkės, be kurių neįmanomas nei parapijos,

— Dr. A. W. Novasitis, JAV LB centro v-bos vicepirmininkas, laišku kreipėsi į dabartinį biudžeto direktorių ir naujai paskirtą Health, Education and Welfare departamento sekretorių Caspar W. Weinberger su prašymu išaiškinti galimybes lietuviškimui švietimui sulaukti finansinės paramos iš Higher Education įstatymo. Gruodžio 12 rašytame laiške Weinberger painformavo dr. Novasitį, kad pasitarime šiuo reikalu jam atstovausias jo štabo narys Paul O'Neill. Pasitarimą suaukiant, LB centro valdybai maloniai tarpininkauja Baltųjų Rūmų patarėjas Michael P. Balzano.

— Jonui Černiui, buvusiam Lietuvos ministeriui pirminkui, savanoriui kūrėjui, brigados generolui, sausio 6 suėjo 75 m. amžiaus.

— Europinė baltiečių taryba, rengdamasi būsimai Europos saugumo konferencijai, rengia tam tikrą memorandumą, kuriam paruošti pakvietė prof. J. Eretą.

— Sao Paulo arkivyskupijos metinė imigrantų ir migrantų šventė gruodžio 3 tarp keturiolikos tautybių dalyvavo ir lietuviai. Mišias su arkivyskupu koncelebravo įvairių tautybių kapelionai ar klebonai, jų tarpe trys lietuviai. Aukojimo metu arkivyskupiui padovanota St. Vancevičiaus ką tik išleistas C. Verax knygos apie Lietuvą vertimas. Pamaldų pabaigoje kiekvienos tautybės atstovai pakėlė savo rankas, kol jų kalba kunigas žmones laimino. Po pamaldų buvo meninė programa, dalyvaujant kuone kiekvienai tautai. "Nemuno" tautiniai šokiai patiko ypač korėjiečiams, kiniečiams, japonams.

— Aldona Eretaitė, kuri dirba dabar Kiel teatre, nuo rudens persikels į Bielefeldo teatrą, netoli Muensterio.

— Žurn. J. Slajus, talkinąs ir Darbininkui, Kalėdų šventės ir Naujuosius Metus sutiko Australijoje, kur buvo nuvykęs aplankyti giminaičių. Ta pačia proga dalyvavo ir Australijos Lietuvių dienose Sydnejuje.

— Klaipėdos sukilimo 50 m. minėjimą Clevelande rengia kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa sausio 28, sekmadienį, 4 val. popiet Šv. Jurgio parapijos salė. Paskaitą skaitys iš Detroito atvykęs šaulių centro valdybos sekretorius J. Švoba. Meninę dalį atliks Čiurlionis ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas šaulės O. Mikulskienės, ir solistė I. Grigaliūnaitė.

— Spaudos balius, rengiamas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos, įvyks kovo 3 Chicagoje.

— Juozapas W. Šalinis, Detroit, Mich., ilgametis Darbininko skaitytojas ir nuolatinis lietuviškos spaudos rėmėjas, siųsdamas prenumeratą, paaukojo 50 dol. spaudai paremti. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

kis, užsukti į 462 Dogwood Drive, Jasmin Lake, Port Richey, Florida, kur visi bus mielai ir nuoširdžiai priimti.

Ringietė

K. Ališausko stambus veikalas "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės" I tomas, redaguotas prof. Prano Čepėno, jau atspausdintas ir įristas. Knygoje aprašoma Lietuvos valstybės ir kariuomenės organizavimas, kovos su rusų bolševikais ir bermontininkais. Knyga yra didelio formato, virš 500 puslapių, daug fotografijų, kautynių aprašymai pavaizduoti brėžiniais; santrauka anglų kalba.

Nuo šio tomo platinimo sėkmės priklauso II tomo išleidimas, kurį rašo prof. Antanas Rukša. II tome aprašomos lietuvių kovos su lenkais. Paskubėkite įsigyti I tomą. Kaina 12 dolerių.

Pinigus siusti:

K. Ališauskas
7312 So. Washtenaw Ave.,
Chicago, Ill. 60629
U.S.A.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo. Pirmoji pusė: Lakštingalėlė — A. Kačanauskas, Oi nėra niekur — K. V. Banaičio, Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio, Oi, tu, kregždute — G. Gudauskienė, Šauksmas — B. Budriūno, Lakštingalos giesmė — V. Kuprevičiaus, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno. Antroji pusė: Viliojanti peteliškė — A. Campa, Lakštingala ir rožės — C. S. Saint-Saens, Be tavo meilės — M. Sandoval, Vyturėlio daina — H. R. Bishop, Solveigos daina — E. Grieg, Mėlynasis Dunojus — J. Strauss. Stereo. Kaina 6 dol.

"Kokiais keliais aš keliaučiau..." Dainuoja Vokietijos lietuvių jaunimo kvintetas "Baltija", kuris tiek daug pasisekimo sulaukė pereiną vasarą jaunimo kongreso proga koncertuodamas Chicagoje talentų vakare ir kongreso uždarymo metu Toronte. Plokštelė kvintetą palydi Neo-Lithuanų orkestras. Įdainuota: Kokiais keliais bekefiaučiau, Karių daina, Kauno gimnazistų valsas, Užstalės daina, Vyrai prie jūros, Batukai, Pilkais keliais, Mėlynos akys, Dobiluos, Kai pamačiau aš ją, Oi, neverk motinėle. Stereo, kaina 6 dol.

Žiburelis, lengvos muzikos dainos: Žiburelis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl?, Mano laikas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Šaukiu tave, Jūros laikai, Negerki trečios, Baltasis intermezzo, Gera, Medžiotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

Oi, toli, toli. Philadelphijos lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išaušytų, Mergužele, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, Atsisveikinimas su gilia, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriūno kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj Nemunėlio. Lietuvoj įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobiluos, Atnešk padangę gryną, Lietučių dulkant, O dalele tu mano, Ruginom nubėgs, Medžiotojo dainelė, Oi užkilokit vartelius, Gėsta žaras, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklą pirk Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Skamba turistų daina, Sūnus paklydėlis, Mažasis šeikas, Ryta be šešelio, Daina apie Kauną, Jūreivių valsas, Klarnetų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo, 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solų dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykęs rudenėli, Benamių daina, Dukruželė, Vakarais, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnai, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranaše Didis. Tėviskės Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranaše Didis; Visa, kas gyvena, garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Istremtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Sol. Antanas Kučingis su orkestru dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žinau, žinau, Dar nepa-keitinau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka. "Jura" — simfoninė

poema, Svajonėlė (kanklių ansamblis), Blusa, operų arijos: Don Žuanas, Eugenijus Onieginas ir Pagrobimas iš Seralio. Stereo 6 dol.

Labą Ryta. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios, Lopšiuė, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisijuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijoje.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Ados Karvelytės "Ne tie varpai", lyrika, Darbininko leidinys. Kaina 2 dol.
— Stasio Raštikio "Įvykiai ir žmonės", atsiminimų III tomas. Didelio formato, kietais viršeliais. Kaina 15 dol.

Fausto Kiršos "Palikimas". Eilėraščių rinktinė. Didelio formato, 318 psl. Kaina 6 dol.

Kipro Bielinio "Gana to jungo", 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto parašyta monografija. Minkštais viršeliais 10 dol. kietais — 12 dol. Išleido L. K. Mokslo Akademija Romoj.

Prano Naujokaičio "Pasisejau žaliai rūtą". Romanas. Kaina 4 dol.

Didysis jo nuotykis — Prof. J. Eretas taryboje Lietuvai. Kolektyvinis veikalas, redaguotas prof. J. Brazaičio. Kaina 5 dol.

M. Raišupio "Dabarties kankiniai". Lietuvos dvasininkų aukos rusų okupacijoj. Kaina 10 dol.

Jurgis Krasnickas, 50 m. mirties sukakčiai paminėti. Red. V. Liulevičius. Kaina 4 dol.

V. Čižiūno "Šeima tautinė bendruomenė". Kaina 1.50 dol.

Lietuvos spalvotas žemėlapis. Sulankstomas. 30x42. Kaina 3 dol.

GERIAUSIOS DOVANOS VAIKAM

Ką mes tikime. — Prel. P. Celiešiaus tikėjimo tiesių santrauka jaunuoliam. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Užburto kanklės. V. Frankienės pasakojimai vaikams apie senovę. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais — 4 dol.

Šamo ežero sekliai. N. Jankutės pasakojimai — novelės vaikams. Kaina 4 dol.

Stovi pasakų salis. Tai nauja, vaikams skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Kaina 2.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221

Lietuviška trispalvė voljaviėle gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojai nuolaidą. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

HAPPY AND JOYOUS BROTHERHOOD WEEK

FRANK E. CAMPBELL FUNERAL CHAPELS

at 81st Street and Madison Ave.,

NEW YORK CITY

RUSSELL P. MESI BUILDERS AND ENGINEERS

P. O. Box 519 Haddonfield, N. J. Dial 609 547-0309

R and E DECORATORS Slip Covers, Draperies, Bed Spreads Upholstering Phone: 201 676-8777 364 Glenwood Avenue Building 18 2nd Floor West East Orange, New Jersey

BIG THREE PLAZA 711 Route 1, Edison, N. J. Service. We Sell Gas, Distributors for Seiberling Tires. We also Repair Diesel Trucks Call 201 985-5353-54

THE U MAIN ANIMAL CENTER Dogs, Cats for Adoption 447 Main St. Lodi, New Jersey 201-773-7270 — 201 — 489-8087

M AND D CONTRACTORS INC. Specializing in Storm, Sanitary Water Mains 120 Marlboro Road, Old Bridge, N. J. Dial 201 254-5274

DI SALVO'S SANITARY SEA FOOD MARKET Open 6 Days a Week 97 Main Street Hackensack, N.J.

PRECISION ASSEMBLY CORP. Manufacturers of Precision Diamond Tools 640 Eagle Rock Ave. West Orange, N. J. Call 201 731-4748

P AND D AUTOMOTIVE CENTER Complete Truck and Auto Repairs 24 Hour Towing & Road Service Valley and Freeman Streets Orange, N. J.

CENTER AUTO BODY SHOP 2 Central Ave., Caldwell, N.J. Call 201 226-1915 We're the Shop that Cares

WALTON MILLWRIGHT & CONSTRUCTION CO. WALSTON EQUIPMENT CO. Millwrighting Rigging Excavating-Crane Rental 13 Lawrence Brook Drive East Brunswick, N. J. Call 201 249-6511

INKY'S CHEVRON SERVICE STATION 24 hour Towing, Englishtown and Monmouth Roads Spotswood, N.J. Dial 201 251-9829 or 251-1416 after 10 P.M.

FLOYD F. KING, JR. Homes Acreage, Sales, Rentals Appraisals, Business Properties, Insurance Service 224-20 Main Road, Orient, New York. Call: 516 323 2570

POWELL'S SHELL SERVICE INC. Open 7 Days a Week 281 Millburn Ave. Milburn, N. J. The Complete Car Care Center. Dial 201 376-5432

A — MAPLE DRIVING SCHOOL For Beginners — Advanced and Nervous Drivers 7 Highland Place, Maplewood, N. J. 201 762-8989

WOLFIE'S RESTAURANT A FAMILY PLACE Bergen Mall, Paramus, N.J. Call 201 845-3660

FORT LEE BAGELS Open 7 Days a Week 2034 Lemoine Ave. Fort Lee, N. J. Call 201 944-9535

TONY ARCURI'S GARAGE Repairs on all Cars 191 South Ave. Fanwood, N.J. Call 201 322-8663

BABYLON RIDING ACADEMY Open all year, we give instructions for youngsters and beginners and advanced riders. Peconic Ave. North Babylon, L. I. Call 516 JU 7-7778

ANTHONY M. BRIDA TRUCKING INC. Glassboro-Richwood Road Glassboro, N.J.

NATIONWIDE INSURANCE 9265 4th Ave. Bklyn, N. Y. Call 745-2725 ask for Mr. Sal Rizzo

J & R AUTO BODY Collision Experts 3 Westminster Place Garfield, N.J. Call 201 772-7171

SOLANO WINERY 6115 15th Ave. Brooklyn, N. Y. For the Finest of Wines Call 259-1188

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

Double your Income. We are Interested in people primarily in the management field. A minimum investment of \$350. is required. On a part time basis. You can earn as high as \$6000 in 6 months or less. This is for people with character and common sense. More than a Specific Education for people interested in a Stanford Interview call from 1-6 daily. (212) 459-1317.

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel Alignment and all minor repairs and complete inspection **MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE** Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House Opp. Inspection Station (609) 465-5607

Air Conditioning & Refrigeration, Commercial & Industrial. Call Today for Fast Service. Refrigeration Inc. (201) 876-4444. 49 Mountain View Ave. Long Valley, N.J. 07853. We service and repair all Makes of Equipment ranging from fractional Horsepower through Absorption and Centrifugal systems.

EXPERT FLOOR SCRAPPING AND REFINISHING \$18 and up per Room. All Work Guaranteed. All Boros, Nassau & Suffolk County. 24 Hr. Service. Call (212) 534-1519. When it Comes to Your Floor we do it All

FORT LEE DELICATESSEN Open 7 Days a Week Finest of Imported and Domestic Foods and Beverages We do Catering for all Occasions 2034 Lemoine Avenue, Fort Lee, N.J. Call: 201 947-1337

TERESI AUTO SERVICE INC. Brake, Tune up, Transmission and Engine, 247 West Shore Ave., Bogota, New Jersey, Call: 201 487-0901

History of Lithuania. Tai anglų kalboj prel. dr. J. B. Končiaus aprašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

WESTCHESTER COUNTY SAVINGS BANK 200 Main Street Ossining, New York Member of F.D.I.C.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B. S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius ir Juk. J. Stukas, 1487 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201—232-5867

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburya, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Keysa, TW 4-1288 62-15 66th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višnis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHEI 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 161.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS PASKOLOS — KELIONĖS UKINIAI PATARIMAI DOKUMENTŲ PARUŠIMAI TAKSŲ PILDYMAS NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc. 86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS (212) 441-6799

Litas Travel Service, 87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418 VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS (212) 846-1650

Dr. Richard A. Levine Optometrist Announces the Opening of His Office at E. 71 Route 4 Paramus, New Jersey 07652 Telephone: 843-2579

REMARKABLE DISCOVERY Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5090 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Here is The All New "CANINE TOILET (TM)" It works like nothing you've ever seen before. Dogs no longer have to keep dirtying the streets; they can be as clean as humans. Draw string bags you simply throw away. Put an end to complaints and harassment of men's best friend. \$3.00 per unit, \$1.45 for 25 throw-away bags plus \$1.00 handling, postage. Send to: **HOUSE OF FERN DEPT. CA.** 28 Lincoln Terrace Bklyn, N.Y. 11235 PHONE: 743-4038

Newark, N. J.

ŠVČ. TREJYBES PARAPIJOS ŽINIOS

Kalėdų naktį žmonių buvo pilna bažnyčia. Kalėdines giesmes giedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas Klemenso Bagdonavičiaus. Klebonas prel. J. Schamus ir jo pagalbininkas kun. P. Totoraitis šia proga dėkoja visiems parapičiams už tokias gražias bei dosnias aukas Kalėdų ir N. Metų proga.

Lietuvos nepriklausomybės šventė mūsų parapijoje minima vasario 11. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

Lietuvos vyčiai kovo 4 iškilmingai mini savo globėjo Šv. Kazimiero šventę. Mišios bus 10:30 Švč. Trejybės bažnyčioje. Po mišių — pusryčiai parapijos salėje.

Tradiciniai užgavėnių blynai ir šokiai bus kovo 4, sekmadienį, parapijos salėje. Auka 2 dol.

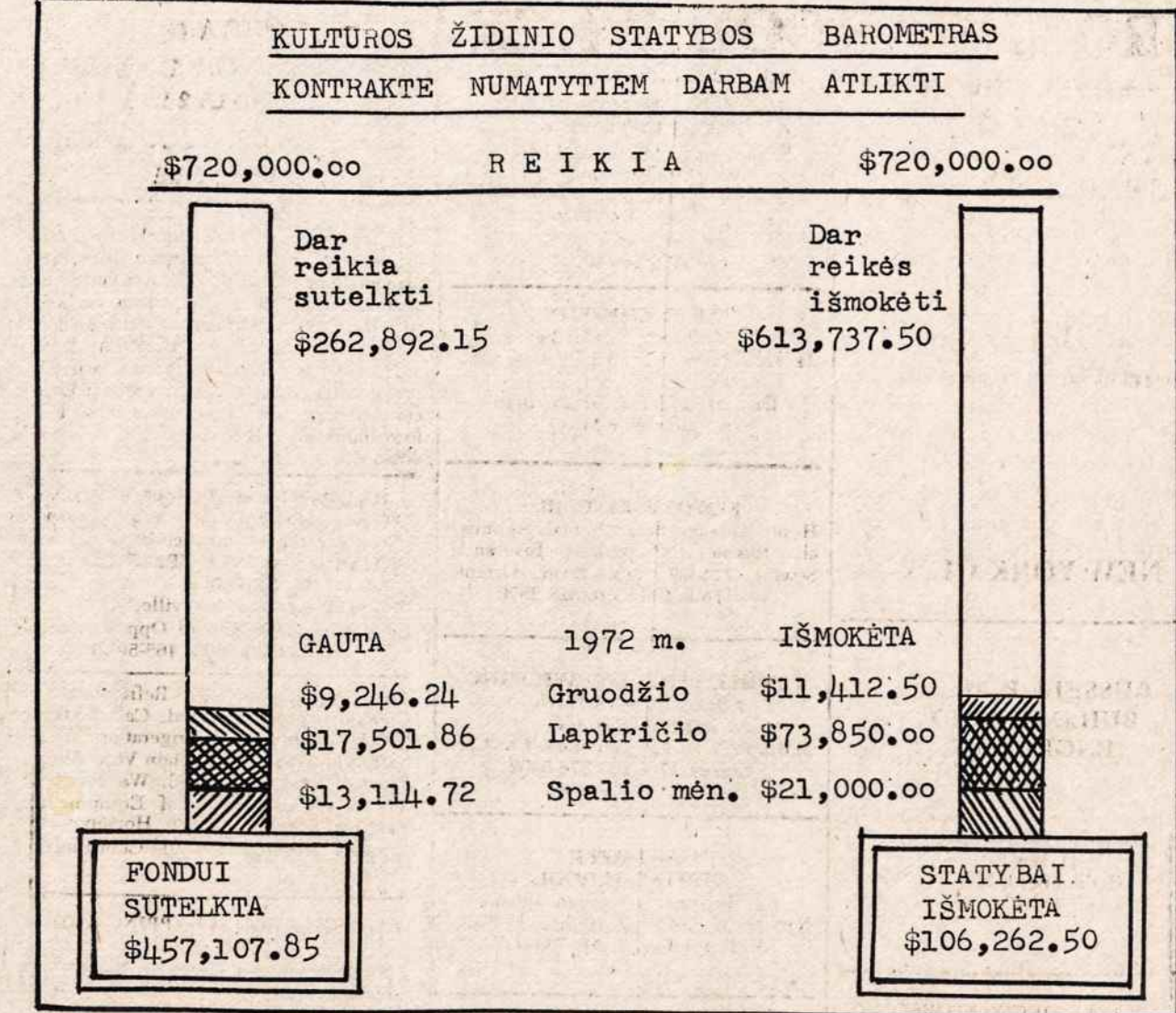
Vyresnio amžiaus žmonės susirenka kiekvieną sekmadienį 1 v. popiet parapijos salėje. Ten jie maloniai praleidžia laiką. Kviečia ir kitus vyresnio amžiaus lietuvius atsilankyti.

Novena į šv. Juozapą bus kovo 11-19.

Mirusieji

Nuo paskutinių parapijos žinių, paskelbtų Darbininke, mirė šie parapičiai:

Peter Alai mirė lapkričio 24. Po pamaldų Švč. Trejybės baž-

nyčioje lapkričio 29 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse North Arlington. Priklausė Šv. Vardo draugijai. Liko žmona Marija, keturi broliai ir dvi seserys.

Zenonas Jurgelevičius mirė gruodžio 7. Palaidotas

gruodžio 11 Sv. Kryžiaus kapinėse po pamaldų Švč. Trejybės bažnyčioje. Liko žmona Irena, trys sūnūs, duktė, brolis ir sesuo.

Margaret Tumelis mirė lapkričio 18, palaidota lapkričio 22 po pamaldų Švč. Trejybės bažnyčioje. Velionė buvo Šv. Jurgio pašalpinės draugijos narė ir Lietuvių demokratų klubo narė. Liko jos vyras Juozas ir sūnus.

Petras Mitchell mirė gruodžio 15, iš Švč. Trejybės bažnyčios gruodžio 19 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse N. Arlington. Jis buvo Amerikos lietuvių veteranų posto vadovas. Liko jo žmona Anna ir postūnis.

Anna Lucas mirė sausio 3. Palaidota sausio 5 Šv. Kryžiaus kapinėse po pamaldų Švč. Trejybės bažnyčioje. Liko jos patėvis, sesuo ir brolis.

John Laubauskas mirė sausio 9. Po pamaldų Švč. Trejybės bažnyčioje sausio 12 palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse. Velionis buvo Amerikos lietuvių veteranų posto narys, Šv. Vardo draugijos narys. Jis buvo parapijos turto globėjas (trustee). Liko jo žmona Eunice, du broliai, dvi seserys.

Edward Thompson (Tomasūnas) mirė sausio 10. Palaidotas sausio 13. Koncelebruotos mišios buvo Švč. Trejybės bažnyčioje. Pagrindiniu celebrantu buvo jo sūnus kun. Raymond

Thompson iš Sopulingosios Dievo Motinos parapijos Kearny, N. J. Kiti du buvo Švč. Trejybės parapijos kunigai. Mišiose dalyvavo 15 kunigų. Bažnyčioje paskutines maldas sukalbėjo Newarko vyskupas augziliaras Arthur J. Costello. Velionis buvo Šv. Vardo draugijos narys ir parapijos turto globėjas. Liko žmona Josephine, be minėto kun. Thompson, dar du sūnūs, brolis Kanadoje.

F.V.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE IŠKOMI ASMENYS

Baltrušis, Klemensas, Prano s., gim. 1910 Pervaznikų km., Kidulių vl., Šakių apsk., Vokietijoje gyveno Wuerzburge, 1957 gyvenęs Brooklyn, N.Y.

Čepulienė-Buinevičiūtė, Alina ir jos motina.

Dauparas (ar Daubaras), Petras, Vinco s., į JAV atvykęs prieš I Pas. Karą, turėjo seserį Anastaziją. Paskutiniiais metais gyvenęs Gulf Port, Floridoj.

Giegžnys, Vincas, duktė Sofija ir sesuo Karolė Giegžnytė, visi gyveno Rochester, N.Y., iš Lietuvos išvykę 1922.

Kenstavičius, Antanas, Stasio s., gimęs Skaudvilės vl., gyvenęs Philadelphiaj.

Kirmonas, Pranas ir jo žmona Juzė, buv. Čekiškės pradž. mokyklos mokytoja.

Kmitas, Vytautas, Kazio s., gimęs 1928 Klaipėdoj, gyvenęs Belgijoj.

Marcinkevičius, Justinas, gyvenęs Philadelphiaj, Pa.

Markauskienė-Misilkevičiūtė, Morta, gyvenusi Brooklyn, N.Y.

Mikalas, Jonas, kilęs iš Čekiškės, Kauno apsk., apie 50-60 m. a.

Misilkevičius, Juozas, ir jo sesuo Emilija Misilkevičiūtė.

Rastokas, Antanas, Petras ir Pranas, kilę iš Pateklių km., Telšių vl., Ubiškės apyl., arba jų vaikai.

Smailukas, Jurgis, Jurgio s., gimęs Philadelphiaj, gyvenęs New Yorke.

Žukauskas, Petras, Jurgio s., gyvenęs Montreal, Kanadoj, iš Lietuvos išvykęs 1944.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N.Y. 10024

Klaipėdos krašto atvadavimo 50 metų sukaktis ir Vlodo Putvio šimto metų gimimo sukaktis paminėta sausio 14. Minėjimas rengė Jono Vanagaičio šaulių kuopa. Minėjimą pradėjo Algis Makaitis, jaunas Amerikos karo veteranas kapitonas, nes kuopos pirm. Šležas sirgo ir negalėjo dalyvauti. Visą minėjimo programą pravedė Aleksandras

Iš "Laiškų redakcijai". Buffalo Evening News, 1973 sausio 2, p. 32.

Applauds Support Of Lithuania

Your article on the struggle for religious liberty in the Soviet Union and Soviet-occupied Lithuania is very much appreciated.

The petition for religious liberty, signed by more than 17,000 Lithuanians at the peril of their lives has been greeted with official silence by the Russian government. The United Nations has remained silent. The U. S. government has remained silent. The Vatican itself has remained silent. The American Catholic Bishops Conference has remained silent. The universities have remained silent.

Lithuania is a small, unpretentious and powerless country with a population of about three million, most of whom are Roman Catholic. It was snuffed out as an independent country by Soviet Russia and Nazi Germany and abandoned to Soviet Russia by inept Western diplomacy at the end of World War II.

Since then it has suffered immensely. It has lost its sovereignty and independence. Its people have been deported to Siberia and Soviet Central Asia, scattered to the ends of the earth or live in fear for their lives and welfare under guard of the Russian Secret Police and Soviet military garrisons. Religious, cultural and political affairs are in the hands of a Russian colonial government. If the present situation continues indefinitely, the Lithuanian people will simply cease to exist.

It is a tribute to the press that it alone has not joined the conspirators of silence among whom are to be numbered the strong and powerful of this world in both state and church. We who are attached to that ancient land on the Baltic Sea by blood and affection cannot forget so easily. Thank you for not allowing the rest of the world to forget.

HELEN MATUSEVICIUS-MICHALSKI
Hamburg, N. Y.

Mantautas. Julija Šaulienė perskaitė išvadą iš Šaulių Sąjungos naujai išleidžiamos Vlodo Putvio biografijos. Apie Mažąją Lietuvą ir Klaipėdos kraštą kalbėjo svečias iš Philadelphiajos J. Stiklorius. Teofilus Janukėnas perskaitė prof. Vaidievičiaus Mantauto paruoštą paskaitą apie Vlodo Putvio filosofiją. Susikauptimo minute buvo pagerbti visi žuvę kovoje dėl Lietuvos laisvės ir Klaipėdos krašto atvadavime. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Religinį koncertą, kaip ir kiekvienais metais, rengia Šv. Petro lietuvių parapijos choras. Bus atliktas Dvorzako "Te Deum". Dalyvauja solistai ir Berklee kolegijos simfoninis orkestras. Bus taip pat pakviestas vargonų solistas. Koncertas bus balandžio 8 d. 3 v. popiet Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Chorui ir orkestrui diriguoja Jeronimas Kačinskas. Būtų labai gražu, kad Bostono ir apylinkių balsingos moterys ir balsingi vyrai galėtų prisidėti prie šio koncerto atlikimo. Tokių balsingų turime daug, tik reikia gerų norų. Choras yra sumажžjęs, tad talka jam labai reikalinga. Ateikime ir padėkime sustiprinkime chorą.

Marija Jansonienė, bostoniškė, mirė sausio 13 Cape Code. Palaidota sausio 16 Cape Code, nes Jansonai ten turi vilą Audronę ir pastoviai ten gyvena. Nuliūdime liko vyras, sūnus ir dukra su šeimomis.

Balio Srugo minėjimą rengia Bostono Liet. Bendruomenės kultūros klubas. Minėjimas bus sausio 27 d. 7:30 v.v. Tarpautinio Instituto patalpose. Rašytojas Antanas Gustaitis kalbės — "Su žemiškuoju Balio Srugo žemeje". Aktorius Henrikas Kačinskas skaitys ištrauką iš Balio Srugos kūrybos.

Korp! Neo-Lithuania rengia savo metinę šventę ir 50 metų korporacijos sukakties minėjimą. Minėjimas bus vasario 3, šeštadienį, 7:30 v.v. Tautinės Sąjungos namuose, 484 East Fourth Street, So. Bostone. Pradžioje bus filisterių sueiga ir padalinio valdybos rinkimai, gi 8 v. iškilminga sueiga. Dr. Jonas Balys iš Washingtono, D.C., skaitys paskaitą — Mūsų tautos kūrybingumas. Paskui bus vaisės — blynai.

Jonui Remezai mirus, vietoj gėlių prie jo karsto Olga ir Juozas Audėnai pasiuntė Tautos Fondui 15 dol.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 DIENŲ	Kaina nuo \$641.00
Vyksta:	Liepos 18
Gegužės 23	Rugpjūčio 8
Birželio 6	Rugsėjo 5
Birželio 27	Spalio 3
Liepos 11	Gruodžio 21

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke. Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų, Maskvoje arba Leningrade 2 dienas ir Helsinkyje 2 dienas. Grupių dalyvių skaičius ribotas — NESIVĖLUOKITE Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene
Air fares subject to Government approval

KONSTANTINO ir SOPHIE KAZLAUSKIŲ, gyv. Brooklyne, penkių metų mirties sukaktis bus paminėta mišiomis su egzekvijomis Apreiškimo bažnyčioje vasario 4, sekmad., 10 val. ryto. Draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už abu mirusius. Kviečia sūnūs Konstantinas ir Raymondas bei dukra Sophie.

Mylimai Žmonai ir Motinai

A.A.

Marijai Jansonienei

Cape Cod'e mirus, jos vyrą dr. E. Jansoną ir sūnų nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jadvyga ir Eduardas Senkai

A.A. Jonui Remezai

mirus, jo žmonai, sūnams Sauliui, Ringaudui ir Evaldai bei jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškia

J. Matulaitienė ir Bagdžiūnai

Buvusiame mūsų choro nariui

Jonui Remezai

mirus, sunkioje liūdesio valandoje nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo jo žmonai Kazei ir sūnams: Sauliui, Rindaugui ir Evaldai bei jų šeimoms.

New Yorko vyrų choras Perkūnas

A.A. Jonui Remezai

mirus, jo žmonai, inž. Sauliui ir jo šeimai, jo broliams su šeimomis ir kitiem giminėm reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Anatolijus ir Aušra Garbauskai

A.A. Jonui Remezai

mirus, jo žmoną Kazę, sūnus Saulių, Ringaudą, Evaldą ir jų šeimoms užjaučiame

Lietuvių Atletų Klubas

Jonui Remezai

mirus, jo žmonai Kazei, sūnams: Sauliui, Ringaudui ir Evaldai bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia.

Adalbertas Milaševičius ir dukros Ramunė ir Regina

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židynys827-9865

Simo Kudirkos šaulių kuopos šventė praėjo sėkmingai. pamaldos ir vėliavos šventinimas buvo Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Paskui persikelta į tos pačios parapijos salę. Ten buvo akademinė dalis ir Vlodo Pūtvio, Šaulių Sąjungos įkūrėjo, 100 metų gimimo sukakties minėjimas. Vadovavo pats kuopos pirmininkas A. Reventas. Paskaitą skaitė prof. V. Mantautas. Pasirašyta vėliavos krikšto aktas, perskaityti sveikinimai. Antroje programos dalyje buvo vyrų choro Perkūno dainos. Po visos programos, kuri nusitęsė apie 3 val., apatinėje salėje buvo vaišės. (Plačiau kitam Darbininko numeryje).

Redakcija "pafrontėje". Praeitą savaitgalį, sausio 19, 4 ginkluoti juodi banditai užpuolė sporto reikmenų ir ginklų krautuvę visai netoli Darbininko redakcijos ir pranciškonų vienuolyno. Banditai buvo pamėgę įkautus ir krautuvėje išsilaukė 47 valandas. Policija buvo apsupusi iš visų pusių Myrtle-Broadway stoties rajoną, skraidė helikopteriai, suvažiavo gaisrininkai. Willoughby Ave., einanti pro redakciją, buvo visai šio apgulimo riboje — pafrontėje. Pro ją buvo nukreiptas pagrindinis judėjimas. Visas judėjimas Bushwick Ave. ir Broadway toje vietoje buvo sulaukytas. Tik keturiem banditams pasidavus sekmadienio vakarą, judėjimas vėl buvo atstatytas. Pirmadienio rytą, sausio 22, apipletos krautuvės rajone dar gatvė buvo uždaryta.

Maironio lituanistinė mokykla balandžio mėnesį rengia savo vaidinimą. Bus pastatytas mokiniams pritaikytas vaidinimas — Grybų karas.

Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonas kun. P. Bulovas sausio 12 surengė parapijos chorui vaišes, kurias gardžiai pagamino V. Beleckas. Vakaras buvo praleistas geroj ir pakilioj nuotaikoj. Buvo padainuota ir pasidalinta mintimis. Klebonas linkėjo chorui ir toliau plėstis ir augti. To pačio linkėjo ir prel. J. Balkūnas bei kun. J. Pakalniškis. Choristai širdingai dėkoja gerb. klebonui už puikias vaišes ir šiltus žodžius. Tuo pačiu choras nuoširdžiai prašo visų, kurie tik myli lietuvišką giesmę ir dainą, prisidėti prie šio choro, kuriam jau penkeri metai sėkmingai vadovauja muz. Vyt. Kerbelis.

Birutė Radzivanienė su savo sūnum Vyteniu sausio 30 išskrenda į Australiją, kur Perthos mieste gyvena jos tėvai. Ten numato pabūti iki Velykų.

Dail. V. K. Jonyno moderni 26 pėdų aukščio aluminijaus skulptūra yra pastatyta Brooklyn College Plaza, H St. ir Bedford Ave. Brooklyne. Į šią aikštę yra sutelkta ir daugiau modernių skulptūrų.

Demie Jonaitienė, Woodhaven, N. Y., įvertinama spau-

Jonas Remeza, gyvenęs Van Siclen Ave., Brooklyne, 65 metų, mirė sausio 20, šeštadienio vakarą, 11 val. savo namuose. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Atsiveikimas buvo antradienio vakarą. Palaidotas sausio 24 iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime liko žmona Kazė, trys sūnūs: Saulius, Ringaudas, Evaldas.

Velionis buvo dainos entuziastas. Vos atvykęs į Brooklyną, tuoj įsijungė į Angelių Karalienės parapijos chorą ir čia išgiedojo visą laiką. Taip pat dainavo Operetės chore, vyrų chore, uoliai dalyvavo lietuviškoje veikloje.

Seton Hall universiteto radijo stočiai pastačius naują siųstuvą, lietuviškos kultūrinės radijo valandos, kuriom vadovauja prof. J. Stukas, bus transliuojamos nuo sausio 29 d. 8:05 v. iki 9 v.v. 89.5 FM banga.

Per Laisvės Žiburio radijo programą, kurią apmokėjo Gražina Kulikauskaitė-Paeگلė, sausio 28 bus vienos valandos diskusinė programa lietuvių Kultūros Židinio statybos ir ateities klausimais.

Aktorius Henriko Kačinsko 70 metų pagerbimą surengė Vaizganto Kultūros Klubas sausio 20 Kultūros Židinyje. Svečių atsilankė labai daug, apie 140. Aktorius ir teatro apžvalgininkas Jurgis Blekaitis skaitė paskaitą apie sukaktuvinių vaidybą, gi prof. J. Brazaičio žodis lietuvių sukaktuvinių dailių skaitymą. Prof. J. Brazaičiui susirgus, žodį perskaitė Algimantas Bružas. Pats sukaktuvininkas skaitė dviem atvejais, ir gale pasakė gražią kalbą apie save ir teatrą. Po programos buvo vaišės. (Plačiau kitam Darbininko numeryje).

Kalendorių 1973 metam galima gauti Darbininko administracijoje: Anglijoj Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Darbininko kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo — kaina 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Vardinių, gimtadienio ir kalėdinių kortelių su lietuviškais sveikinimais gaunama Darbininko administracijoje. Kortelių yra dviejų kainų: po 20 ir po 25 c. kiekviena (įskaitoma ir persiuntimas).

East New Yorke išnuomojamas butas iš 5 kambarių pirmame aukšte. Kreiptis po 6 val. vakarais, šeštadienį ir sekmadienį visą dieną. Mrs. Z. Gurlis, 494 Pine St., Brooklyn, N. Y. 11208.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovana jį užsakykite. Naujiems skaitytojams pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Išnuomosis du kambarius antrame aukšte vienam asme-

IŠ LB NJ APYGARDOS VEIKLOS

Apygardos valdyba, norėdama sudaryti progą jaunesiems menininkams parodyti savo talentus platesnei lietuvių visuomenei, kovo 31, šeštadienį, Lithuanian Liberty Hall salėje, Elizabeth, N. J., rengia jaunųjų talentų vakarą. Šiame vakare lietuvių visuomenei bus pirmą kartą viešai pristatyta apie apygardos veikiantį taut. šokių grupę, kuri jau net nuo pr. metų gegužės mėn. pradžios vis dar nepavargdama kiekvieną sekmadienį renka tautinių šokių pamokom. Šokių pamokom vadovauja Birutė Vaičiūnaitė. Grupėje šoka apie 20 kolegijos ir aukšt. mokyklos amžiaus jaunimo. Šokius akordeonu palydi šešt. mokyklos mokinė, dažnai įvairiuose konkursuose dalyvaujanti ir neretai pirmąsias vietas laiminti, Rūta Raudytė. Šio vakaro metu įvyks ir šios grupės "krikštynos" — bus suteiktas jai vardas.

Be to, šiame vakare programą atliks ir eilė mokyklinio amžiaus jaunimo, kuris šalia tiesioginio darbo mokykloje dalį savo laisvalaikio sunaudoja ir savo meniniam palinkimam tobulinti. Vieni jų mokosi šokti baletą, kiti neblogai valdo pianą ar kitus muzikos instrumentus, tretį stengiasi tobulinti savo balsinę medžiagą, o dar kiti stengsis pateikti visuomenei mūsų poetų kūrybą. Išgarsins čia ir vietinės šešt. mokyklos mokinių chorą, kuriam su dideliu pasiryžimu vadovauja tos mokyklos mokytojas dr. Darius Slavinskas, ir pamatysime tos pat mokyklos mokinių taut. šokių grupę, vadovaujamą mokytojos Mildos Kvedarienės.

Žodžiu, jaunimui pasiryžimo netrūksta, todėl neapvilksime jo.

K.J.

LITERATŪRINĖ POPIETĖ PATERSONE

Sausio 28, sekmadienį, 3 v. popiet lietuvių parapijos salėje, 147 Montgomery Place pristatomos trys knygos: K. Ališausko "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės", Pr. Naujokaičio — "Pasisėjau žalią rūtą", O. Audronės "Laužai ir kibirkštelės".

Knygas pristato: Br. Balčiūnas, P. Jurkus, J. Rūtenis. Knygų ištraukas skaito Irena Vebaitienė. Taip pat vietoje bus galima įsigyti knygų. Visi kviečiami atsilankyti.

Lietuvos Vytis — šitokios formos ir stilizuoto stiliaus — baltas vytis raudoname tone, su lietuviška trispalve viršūj arba skersai. Toks ženklas galima klijuoti ant automobilio lango (decal). Galima užsisakyti pas-tu prisūnciant 1 dol. už ženklelį — Darbininko administracija.

Klaipėdos sukilimo 50 metų sukakties minėjime kalba Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Kairėje — Vliko vicepirm. J. Audėnas, viduryje — R. Budrienė ir dešinėje — kun. P. Dagys. Nuotr. L. Tamošaičio

PRISIMINTA KLAIPĖDOS KRAŠTO 50 METŲ ĮSIJUNGIMO SUKAKTIS

Jau eilė metų Klaipėdos sukilimo ir įsijungimo į Lietuvos sukilimą minėjimą rengia Mažosios Lietuvos Bičiuliai. Šiemet jiems talkino savanoriai kūrėjai, ramovėnai ir šauliai.

Ekumeninės pamaldos

Pradžioje lietuvių evangelikų parapijos bažnyčioje, 91 Street, Woodhaven, buvo ekumeninės pamaldos. Jas vedė tos parapijos klebonas kun. P. Dagys ir svečias Tėv. L. Andriekus, O.F.M. Pastarasis pasakė ir gražų pamokslą apie ekumenizmą ir lietuvių tautą. Pamaldų metu vargonavo muzikas A. Kačanauskas, gi Mečys Razgaitis nuotaikingai sugiedojo solo: Ave Maria, Kai širdį tau skausmas.

Bažnyčioje pamaldos baigtos Lietuvos himnu, Buvo Lietuvos ir Amerikos vėliavos, kurias nešė ramovėnai.

Akademinė dalis

Paskui pereita į salę, kur su-

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis dar- dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

sėsta prie stalų. Visi buvo pavaišinti kava, pyragaičiais. Čia tolimesnei programai vadovavo kun. P. Dagys. Jis pristatė visus rengėjus, garbės svečius, taip pat ir Klaipėdos sukilimo dalyvius — Pr. Vainauską, A. Jurgelą ir R. Budrienę, velionies gen. konsulo J. Budrio, sukilimo vado, žmoną.

Išsamią paskaitą apie sukilimą skaitė gen. konsulas A. Simutis. Nušvietė visą situaciją, kas dėjosi po pirmojo pasaulinio karo Klaipėdos krašte, kaip prieita prie sukilimo ir kaip jis vyko. (Kalba spausdinama trečiame puslapy).

Solistas M. Razgaitis padainavo: Graži tu mano, Už Raseinių ant Dubysos, Vai kur nužėgluos. Akomponavo muzikas A. Kačanauskas.

M. Razgaitis turi stiprų ir gražaus tembro balsą. Jis nuolat savo balsą lavina. Savo dainavime yra padaręs gražią pažangą ir taip pamažu įsitvirtina kaip solistas. Salėje dainuoti sąlygos buvo gana sunkios: jau buvo per daug prirūkyta, ir žmonės laikėsi kiek neramiai.

Buvusi Vilkolakio teatro aktorė Klastauskienė padeklamavo porą patriotinių eilėraščių. Pabaigoje buvo parodyti Liudo Tamošaičio perfotografuoti ir parengti sukilimo vaizdai. Rodė juos J. Zarauskas, o paaiškini-

mus skaitė V. Šventoraitis, ramovėnų pirmininkas. Pabaigoje visiem padėjo kun. P. Dagys.

Minėjimas buvo jausmų ir bičiuliškas. Žmonių galėjo būti truputį daugiau. (p.j.)

Linden, N. J.

Vasario 16 minėjimas

Altos Lindeno skyriaus iniciatyva, visom vietinėm lietuvių organizacijom artimai talkinant, ruošiamas vasario 25, sekmadienį, 4 val. popiet Lindenė, Lietuvių Laisvės Parko salėje, 340 Mitchell Ave., iškilmingas Vasario 16 minėjimas.

Prieš minėjimą, 3 val. popiet už žuvusius, mirusius bei kenčiančius dėl Lietuvos laisvės lenkų Šv. Teresės bažnyčioj kun. Petras Totoraitis aukos mišias, o per minėjimą salėj kun. Juozas Pergulbickas sukalbės invokaciją.

Oficialioj minėjimo daly pagrindinę kalbą pasakys žinoma lietuvių visuomenininkė General Federation of Women's Clubs atstovės pavaduotoja prie Jungtinių Tautų ir daugelio kitų Amerikoj organizacijų gabi vadovė Galia Žilionienė. Taip pat minėjimo metu bus perskaitytos rezoliucijos, kurios bus pasiųstos Amerikos prezidentui, valstybės sekretoriui, Amerikos ambasadoriui prie J.T., abiem New Jersey senatoriam, kongreso nariam ir New Jersey gubernatoriui, reikalaujant Lietuvai laisvės.

Meninę programą atliks pasižymėjusi Amerikoj solistė Irena Stankūnaitė, sopranas. Akomponuos jos tėvelis kompozitorius Juozas Stankūnas. Be to, JAV LB New Jersey apygardos tautinių šokių grupė, vadovaujama energingos ir gabios vadovės Birutės Vaičiūnaitės, pašoks tautinius šokius.

Minėjimo metu toj pat salėj įvyks sparčiai žengiančioji pirmąsias stiprias menines pajėgas dailininko Domo Andriuskos realistinio, modernaus ir abstrakcinio meno paveikslų paroda.

Rengėjai maloniai kviečia visus Lindeno ir apylinkės lietuvius su savo šeimomis bei pažįstamais minėjime gausiai dalyvauti. Įėjimas visiems nemokamas.

V.T.

LAPINAS

rengia vasario 17, 1973

ŠOKIUS

Kur: Masonic Hall

86-21 114 St.

(prie Jamaica Ave.)

Richmond Hill, N.Y.

Kada: vasario 17,

šeštadienį, 8 val. vak.

Kam: visiems

Auka: \$2.00

bus muzika ir karštos vaišės

ENDRUOMENĖS VAJUS

didžiuliu puošniu

Manhattan, N.Y.,

NYTEI

7 val. kokteilis, 8 val. vakarėnė — filet mignon, šampanas

Šokiams groja JOE THOMAS orkestras.

Kiekvienas, paaukojęs šio vajaus metu Kultūros Židinio statybai paremti 50 dol. ar daugiau, kviečiamas į ballų. Įėjimas nemokamas. Aukos priima visos New Yorko ir New Jersey lietuvių organizacijos. Auka nurašoma nuo mokesčių.

Visos aukos šio vajaus metu atskaitomos nuo pažadėtų aukotų sumų.

Rengėjai prašo stalus ir vietas rezervuotiis ne vėliau kaip vasario 4 d. Dėl rezervacijų skambinti: Irenai Alksninienei tel. (212) 886-5695 arba Loretai Vainienei, tel. (212) 296-6860 arba (212) 296-8607.

L.B. VAJAUS KOMITETAS